

Nakladatelství Archa děkuje
nakladatelství Prostor za poskytnutí
překladu Bohumila Šplíchala.

The work *Alte Meister. Komoedie*
by Thomas Bernhard has first been
published in 1985 by Suhrkamp
Verlag Berlin. © Suhrkamp Verlag
Frankfurt am Main 1985.

The Graphic novel *Alte Meister*
by Thomas Bernhard and Mahler
has first been published in 2011
by Suhrkamp Verlag Berlin.
© Suhrkamp Verlag Berlin 2011.

Czech edition © ARCHA, Zlín 2013
Translation © Bohumil Šplíchal 1994.
© Prostor, Praha 1994

ISBN 978-80-87545-17-1

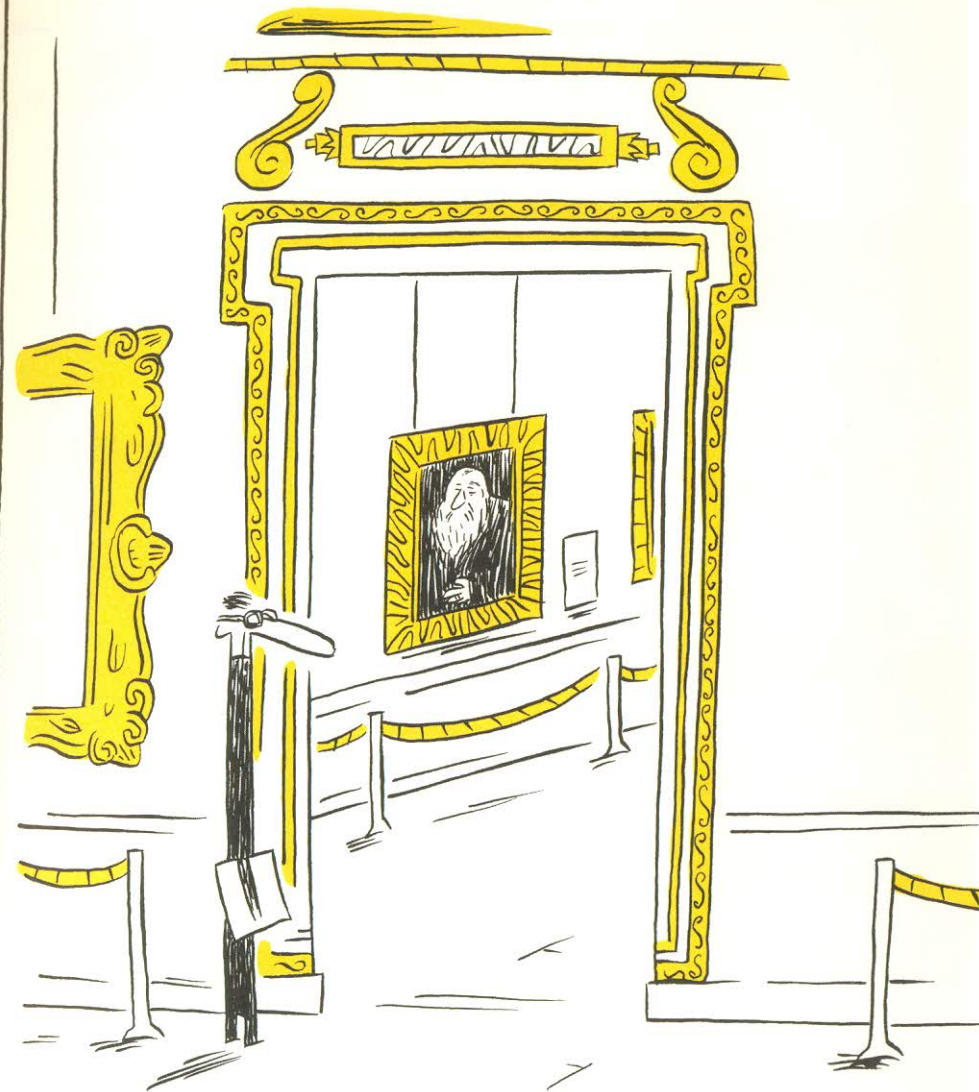
Thomas Bernhard

Staří mistři

Komedie

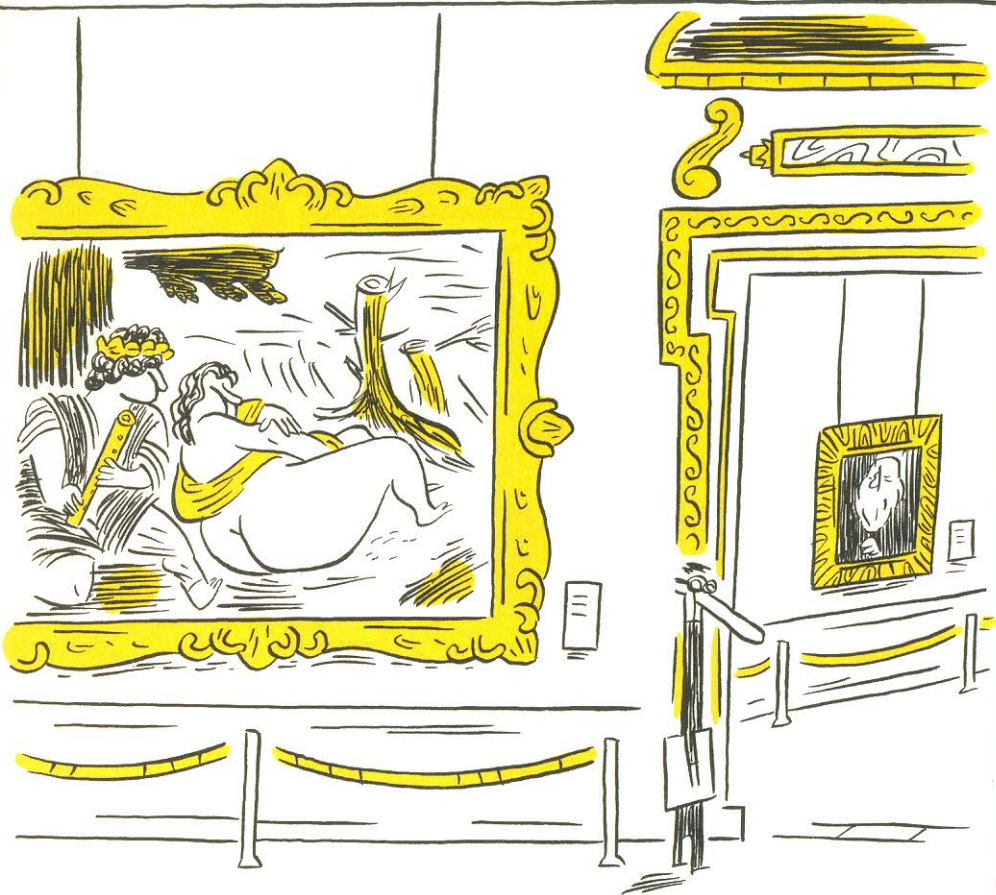

Ačkoliv jsem byl s Regerem domluven
v *Uměleckohistorickém muzeu* až na půl dvanáctou,
byl jsem tam už v půl jedenácté,

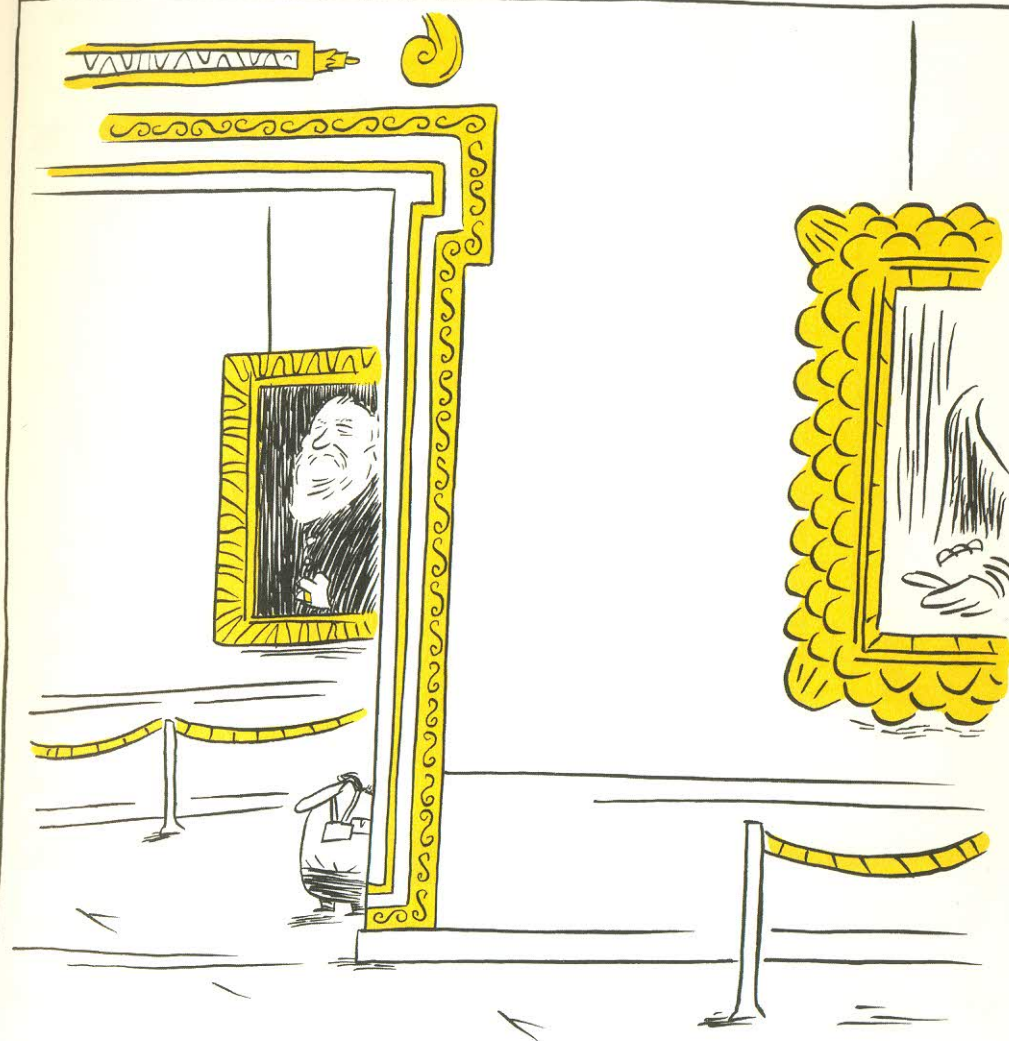
abych ho mohl jednou nerušeně pozorovat
z takřka dokonalého úhlu.

Protože Reger dopoledne sedává
v takzvaném Bordoneho sále, naproti Tintorettovu
Muži s bílým plnovousem, musel jsem zvolit místo
v takzvaném Sebastianově sále,

musel jsem tedy, ačkoliv se to zcela přičilo
mému vkusu, zaujmout místo před Tizianem,
abych mohl Regera, sedícího před Tintorettoým
Mužem s bílým plnovousem, pozorovat.

Zřízence muzea Irrsiglera,
s nímž Regera pojí už více než třicetiletá známost,
jsem znamením ruky upozornil,

že bych jednou chtěl Regera nerušeně pozorovat.

Irrsigler je od těch dob, co ho znám, pořád stejně bledý,
ačkoliv není nemocný, a Reger ho už po léta
označuje za *státní mrtvolu*,

*konající pětatřicet let službu
v Uměleckohistorickém muzeu.*

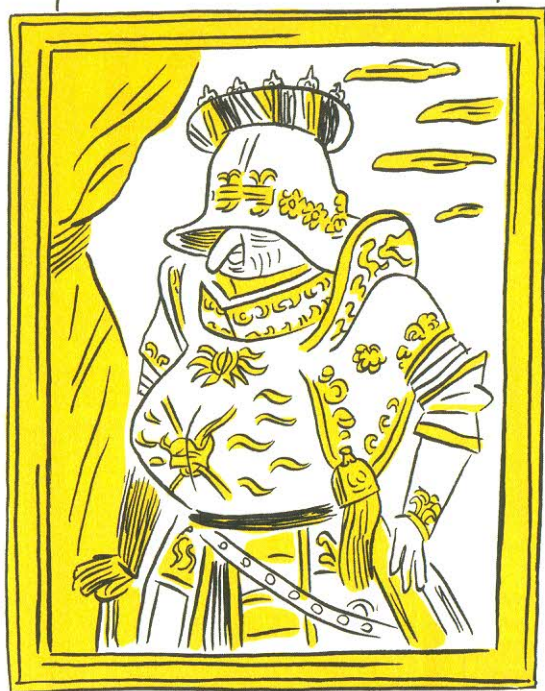
Irrsigler říkal, že už jako malé dítě
měl velké přání dostat se k vídeňské policii.

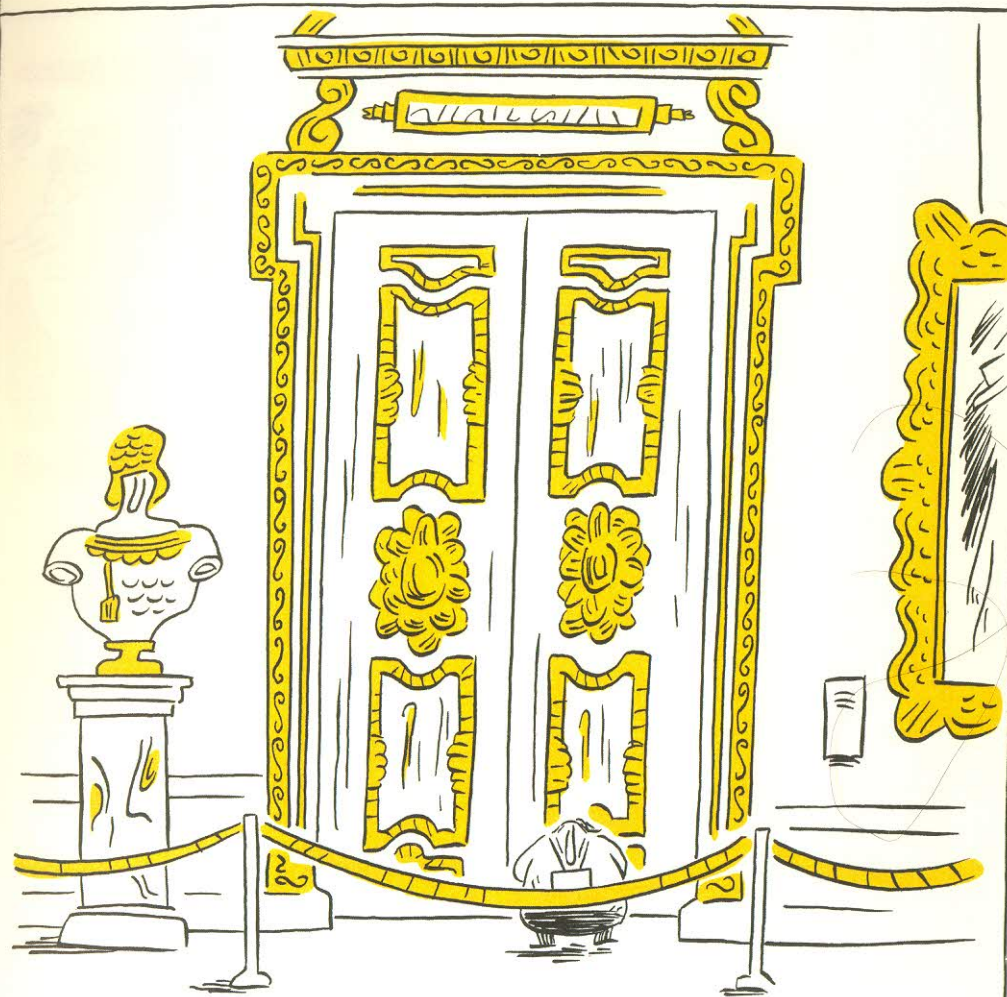
Nikdy neměl jiné přání,
pokud jde o povolání.

Policie ale Irrsiglera odmítla pro jeho *fyzickou slabost*.

I k policii chtěl Irrsigler vlastně jen proto,
že se mu otázka ošacení, zvolí-li povolání u policie,
zdála vyřešena.

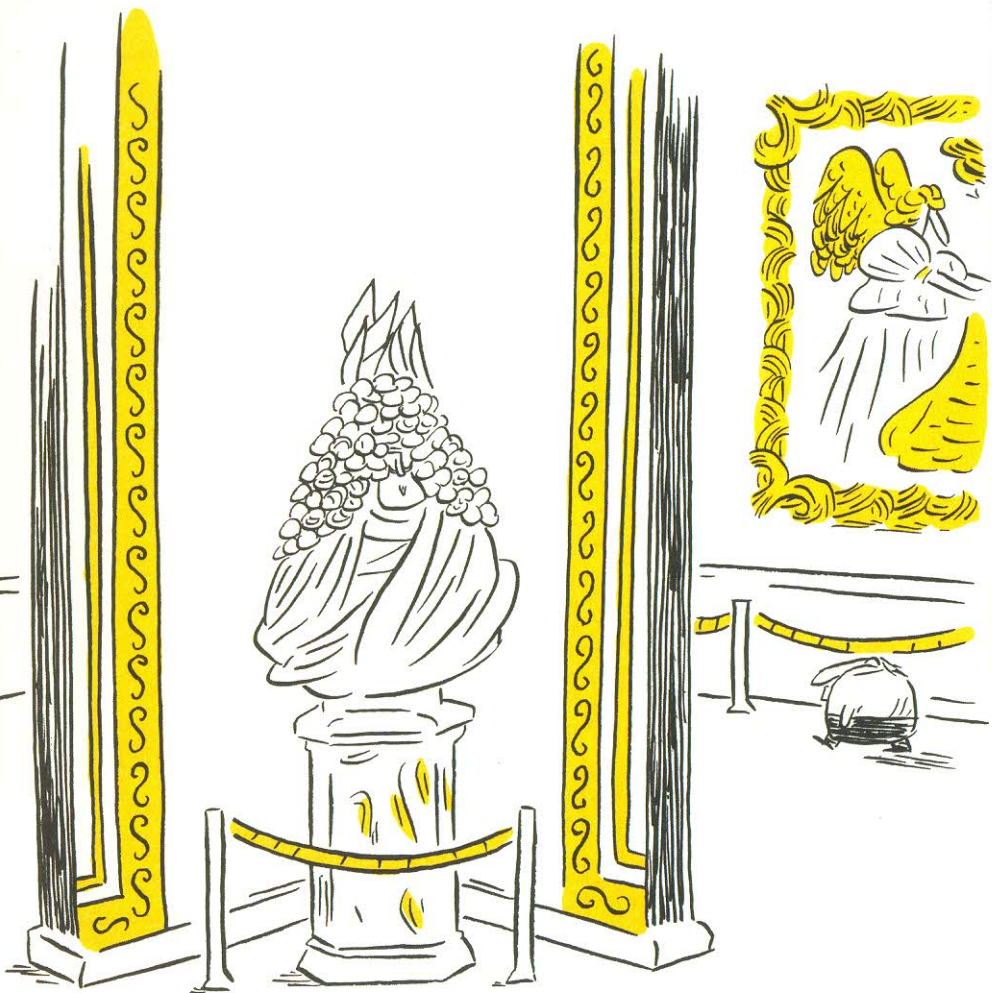

Doživotně oblékat stejný šat,
a nemuset tento doživotní šat dokonce platit,
protože jej dává k dispozici stát,
mu připadalo ideální,

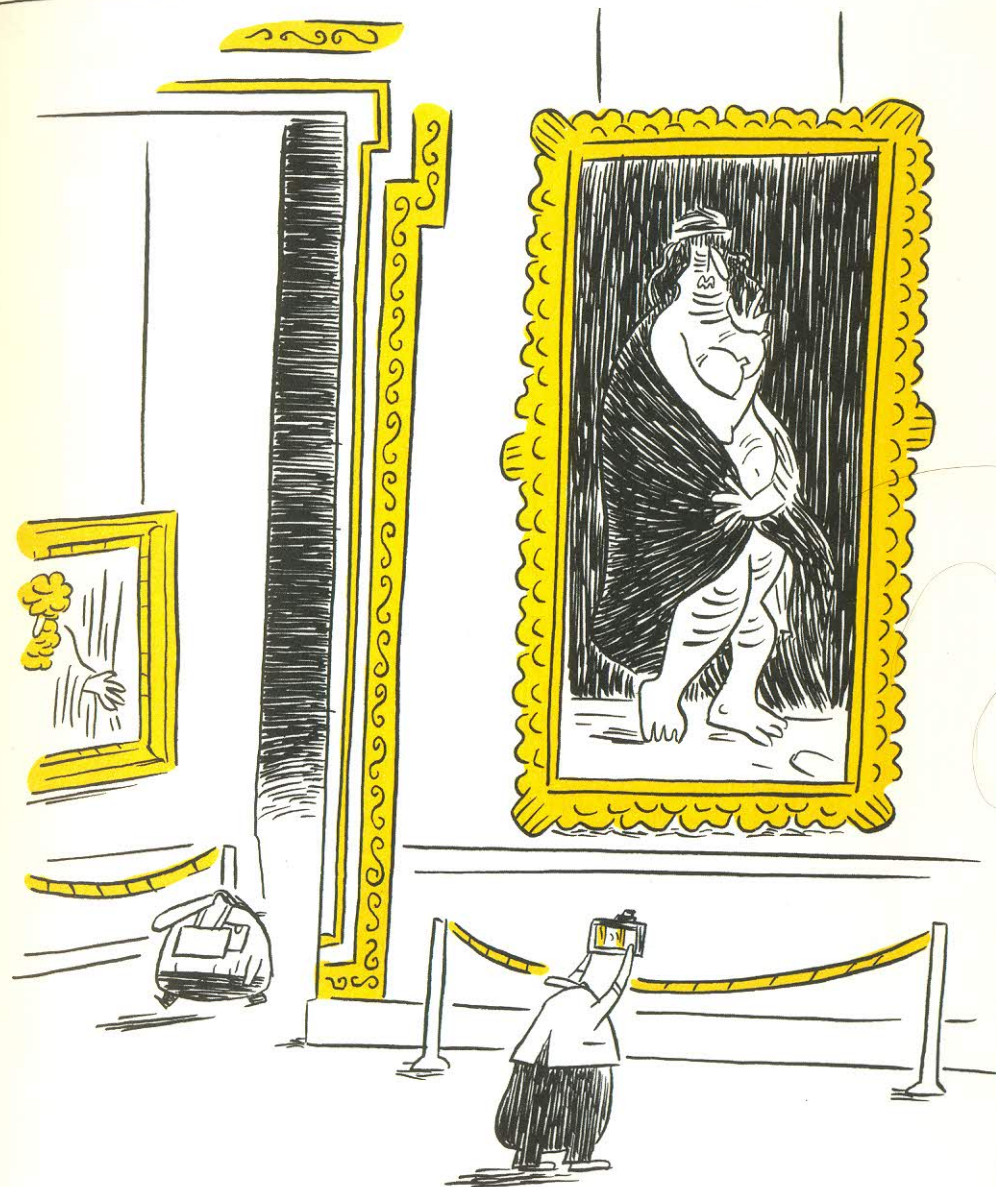
a pokud jde o tento ideál, tak není valný rozdíl
mezi místem u policie a zřízencem
v Uměleckohistorickém muzeu,

snad až na to, že u policie je lepší plat,
kdežto v Uměleckohistorickém muzeu horší,

ale služba v Uměleckohistorickém muzeu
zase není se službou u policie srovnatelná,

*zodpovědnější, ale zároveň také nenáročnější
službu než v Uměleckohistorickém muzeu si on,
Irrsigler, neumí představit.*

Služba u policie je každodenní strach
o život, pravil Irrsigler,

služba v Uměleckohistorickém muzeu nikoliv.

Z jednotvárnosti tohoto povolání si není nutno
dělat starosti, on má jednotvárnost rád.

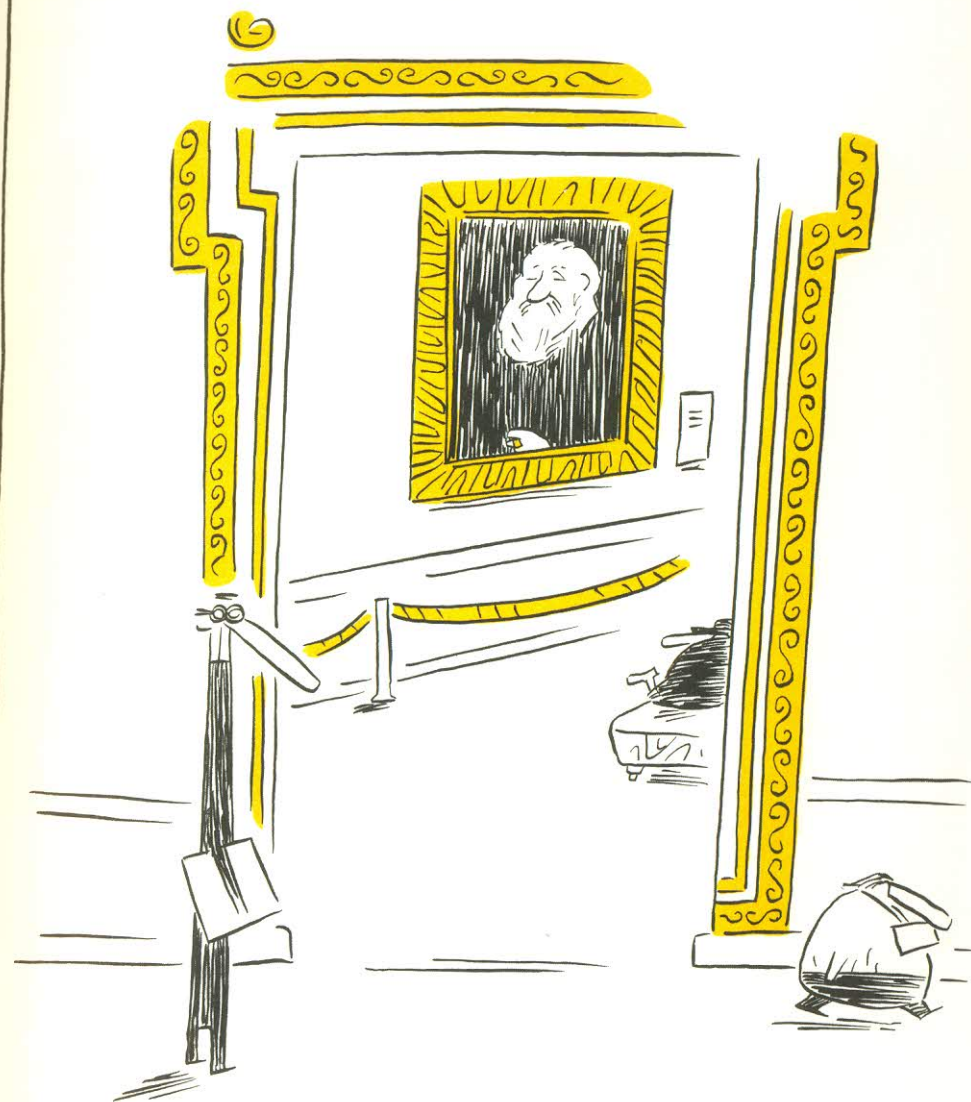

Irrsigler byl nesmírně překvapen, že mě dnes vidí,
protože jsem mu zrovna včera řekl,

abych do Uměleckohistorického muzea
přišel dva dny po sobě.

A teď jsme oba, Reger stejně jako já,
opět v Uměleckohistorickém muzeu,

v němž jsme byli již včera.

Reger mi včera doslova řekl,

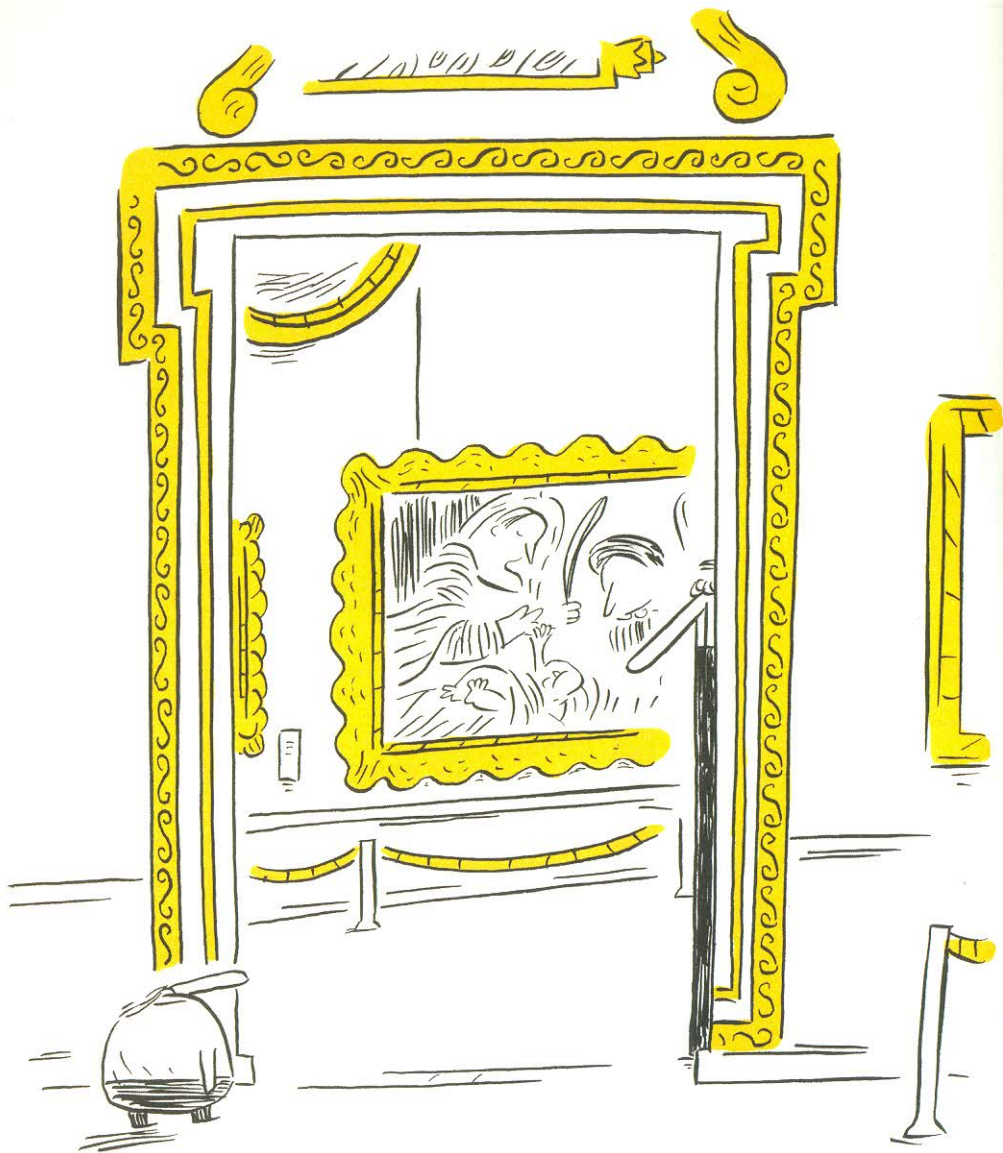
ještě slyším, jak to Reger říká.

Ale Irrsigler z toho ovšem neslyšel nic

a nic o tom nevěděl,

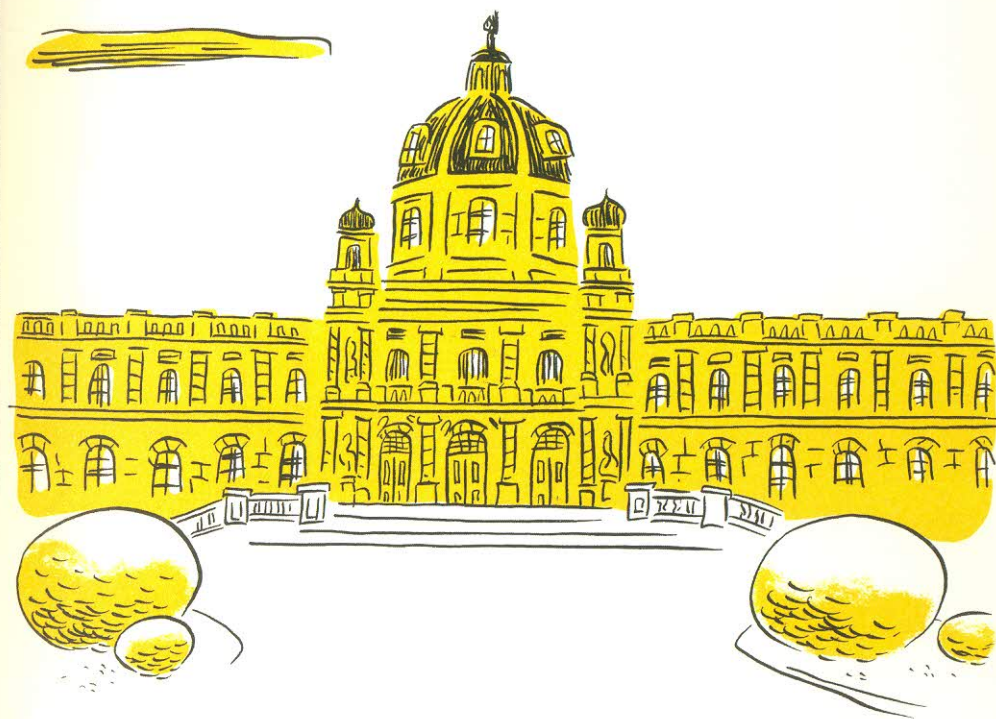
a tak se přirozeně podivil,

že jsme, Reger a já, dnes znovu v muzeu.

Kdyby mi Reger včera nebyl řekl,

přijďte sem zítra,

nebyl bych do Uměleckohistorického muzea šel,

neboť na rozdíl od Regera,
který Uměleckohistorické muzeum
navštěvuje skutečně obden,

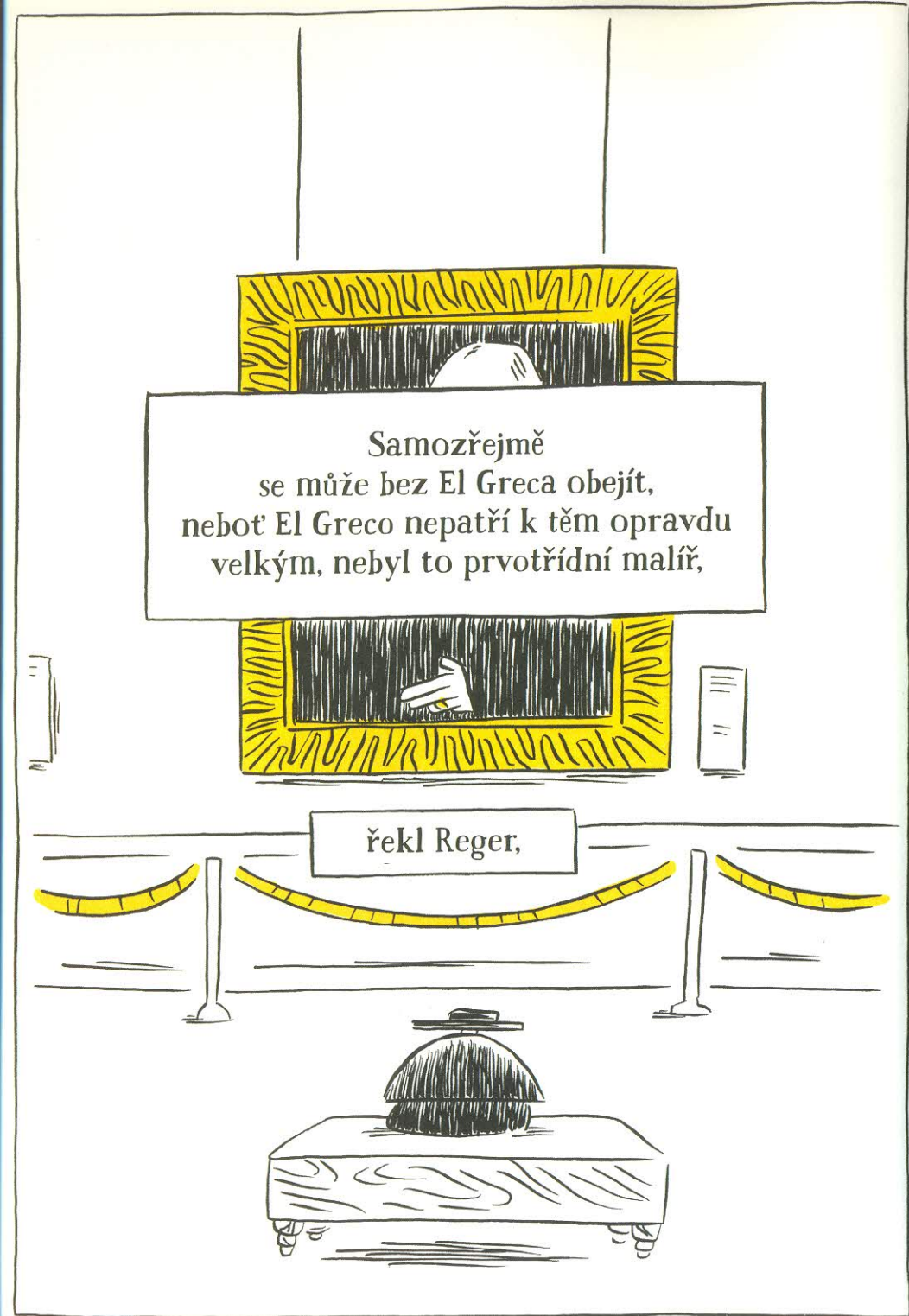
a to už po léta,

já nechodím do Uměleckohistorického muzea obden,
nýbrž jen mám-li náladu a chuť.

Díval jsem se na Regera a pozoroval jsem ho
a zároveň jsem slyšel, co mi předcházejícího dne
říkal.

Samozřejmě
se může bez El Greca obejít,
neboť El Greco nepatří k těm opravdu
velkým, nebyl to prvotřídní malíř,

řekl Reger,

ale nevlastnit ani jednoho Goyu,
to je pro muzeum, jako je
Uměleckohistorické muzeum,
takřka zničující.

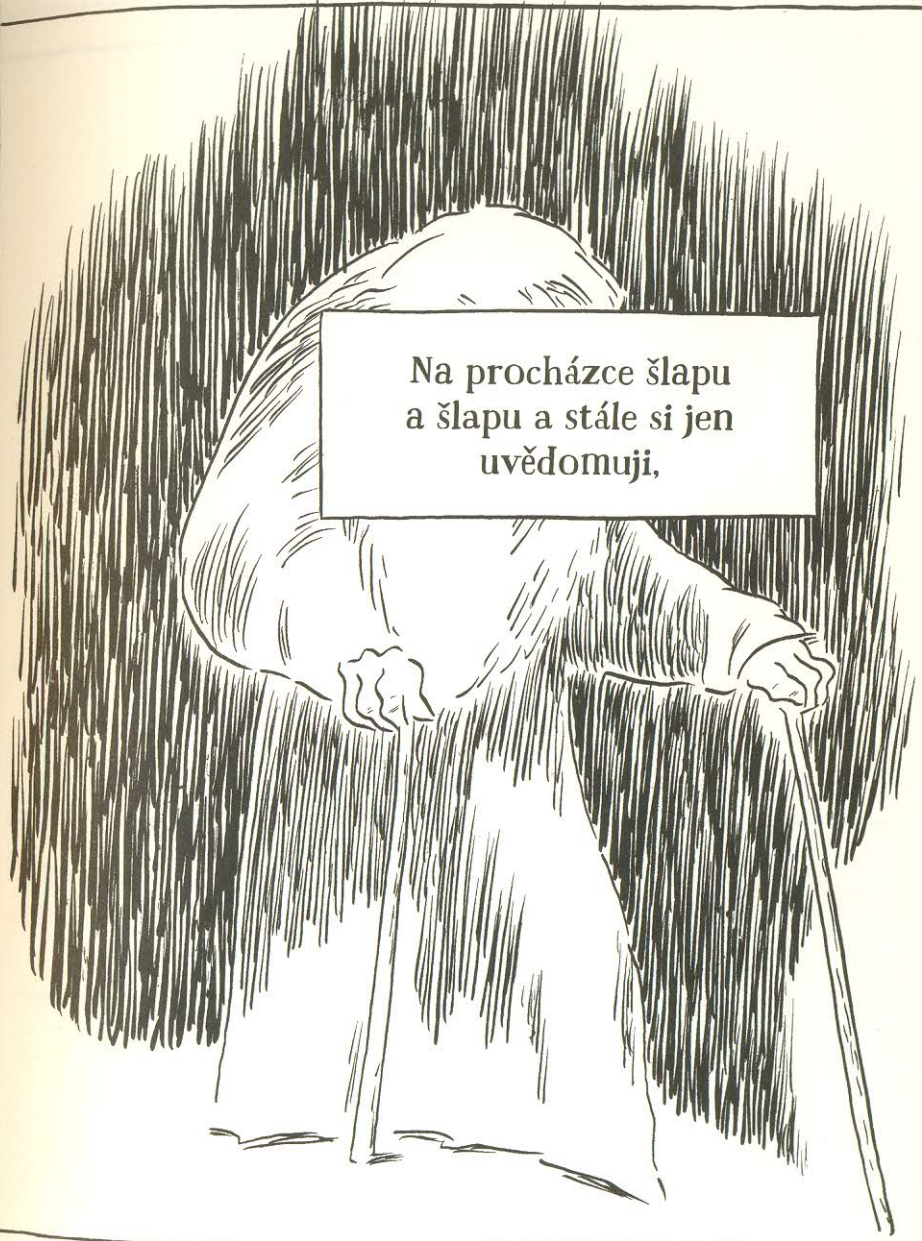
Reger miluje mlhu
a vše temné, štítí se světla,

*Nenávidím slunce, víte,
nenávidím slunce
jako nic jiného
na světě.*

proto také navštěvuje Uměleckohistorické muzeum.

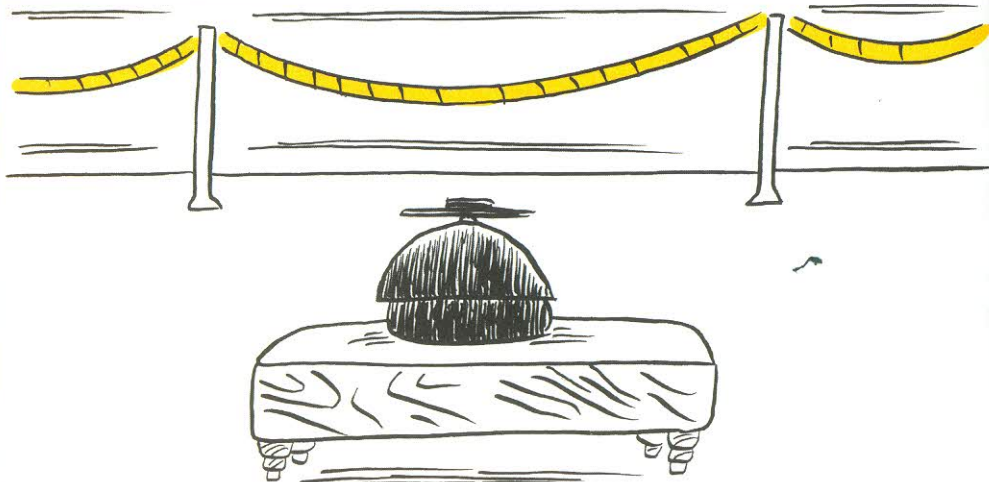
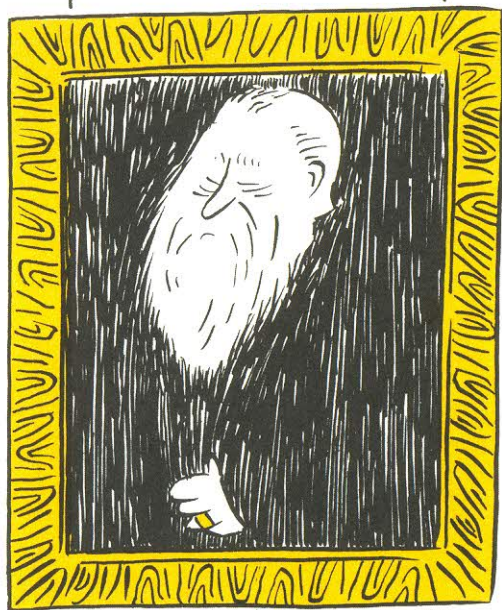
Nenávidím procházky, říká,
nevidím v nich žádný smysl.

Na procházce šlapu
a šlapu a stále si jen
uvědomuji,

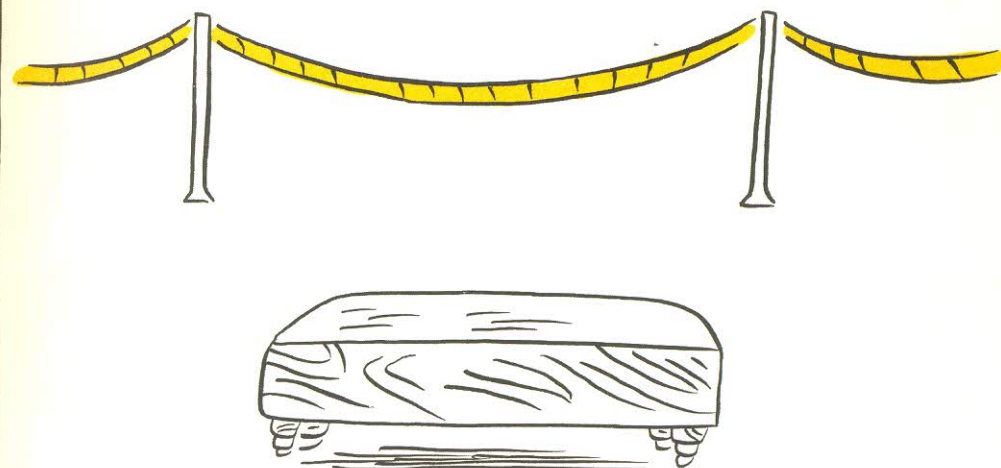
jak procházky nenávidím.

Jak víte, nechodím do Bordoneho sálu
kvůli Bordonemu, dokonce ani ne kvůli Tintorettovi,
řekl Reger.

Chodím do Bordoneho sálu
kvůli této lavici

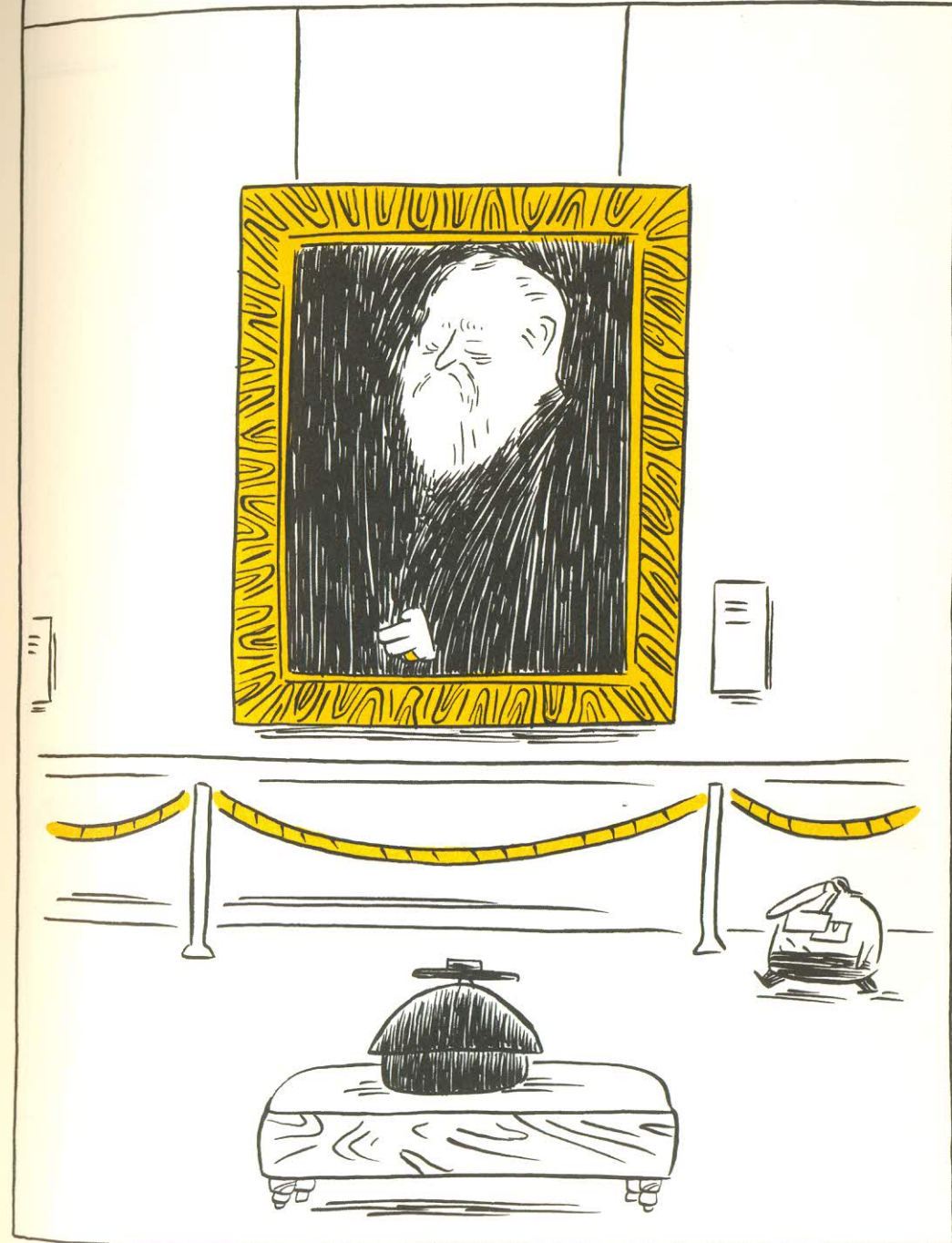
i pro ideální
vliv světla
na stav mé mysli
a také
pro ideální teplotu
právě Bordoneho
sálu,

a pak ovšem kvůli Irrsiglerovi,

který pouze v Bordoneho sále
je ideálním Irrsiglerem.

Ve skutečnosti jsem od mládí nesnášel
ze všeho nejvíc muzea, řekl,
už povahou jsem nepřítel muzeí,

ale asi právě z toho důvodu
je už přes třicet let navštěvuji

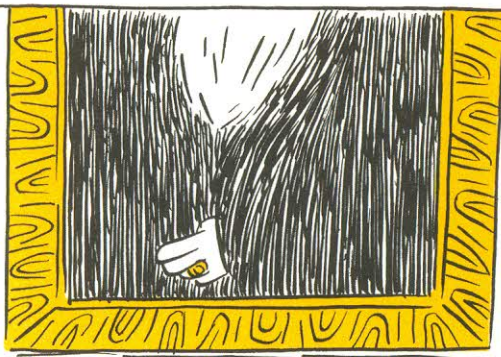

a dovoluji si tuto bezpochyby
duchovně podmíněnou absurdnost.

Jiní navštěvují dopoledne hostince
a vypijí tři nebo čtyři sklenice piva,
já sedím tady

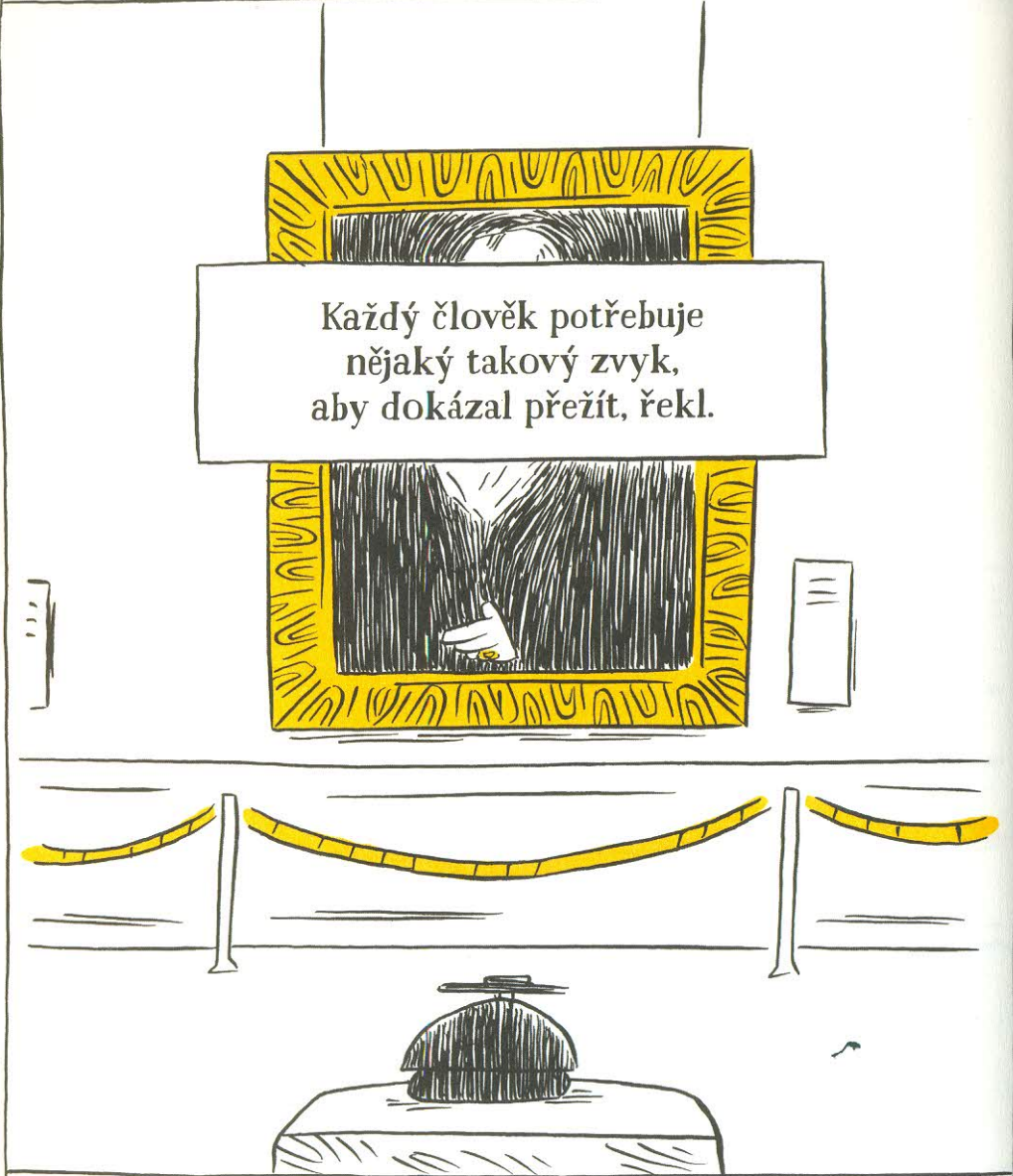

a pozoruji Tintoretta.

Možná si třeba pomyslíte, jaká je to pošetilost,
ale já nemohu jinak.

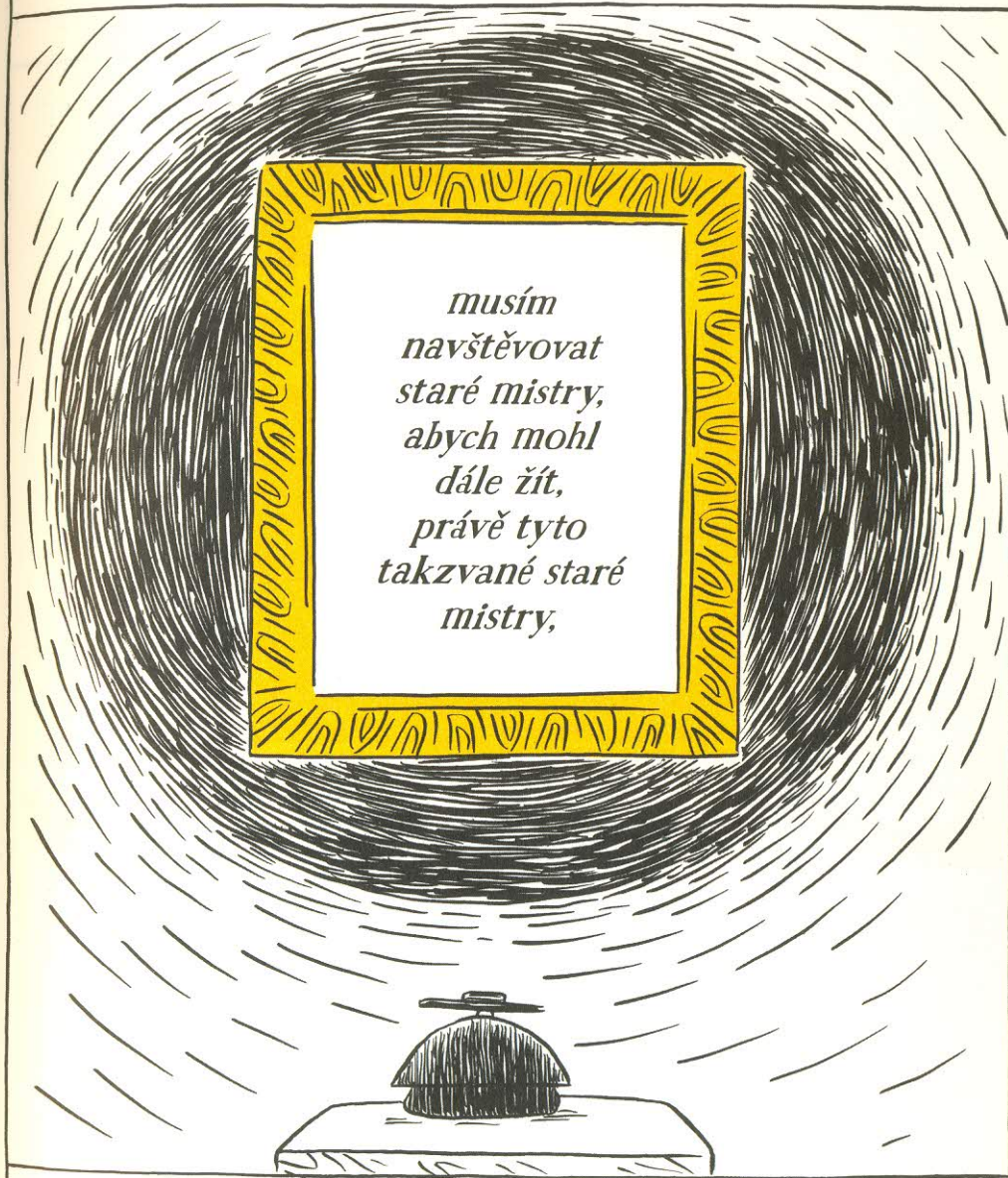
Někdo si kolem jedenácté hodiny dopoledne
dopřeje koupel, aby lépe zdolával úskalí dne,
já navštívím Uměleckohistorické muzeum.

Každý člověk potřebuje
nějaký takový zvyk,
aby dokázal přežít, řekl.

Jedině tento můj zvyk
mě po smrti mé ženy zachránil.

Já jsem opravdu přesvědčen,
že Uměleckohistorické muzeum
je jediným útočištěm, které mi zůstalo, řekl Reger,

*musím
navštěvovat
staré mistry,
abych mohl
dále žít,
právě tyto
takzvané staré
mistry,*

které už dávno a po léta nenávidím.

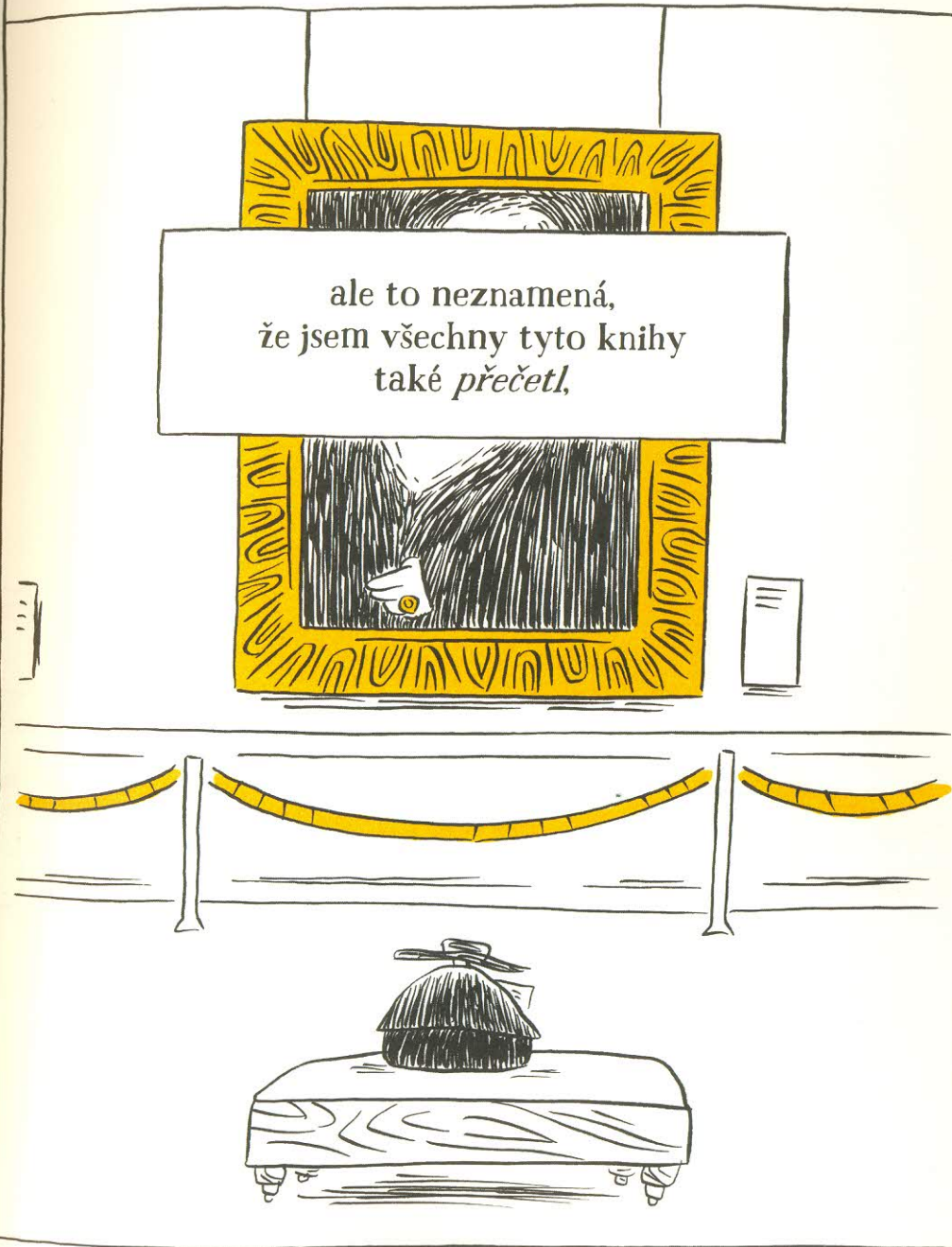
Bordoneho sál je můj salon,
kde mohu přemýšlet a číst.
A zachce-li se mi někdy po doušku vody,
tak mi Irrsigler přinese sklenici,

nemusím se ani namáhat vstávat.

Doma jsem už dlouhá léta nečetl knihu,
zde v Bordoneho sále jsem se už začel
do stovky knih,

ale to neznamená,
že jsem všechny tyto knihy
také přečetl,

můj způsob čtení je způsob nadmíru talentovaného
listování stránkami,

způsob člověka, který obrátí tucty,
ne-li stovky stránek,

než jednu jedinou
přečte.

Kdo čte vše, ten nepochopí nic,
řekl.

Dokonce filozofické úvaze rozumíme lépe,
když ji nespořádáme v celku, naráz, nýbrž
když si z ní vydobneme jen jednu část,
od níž se pak, máme-li štěstí,

dostaneme k celku.

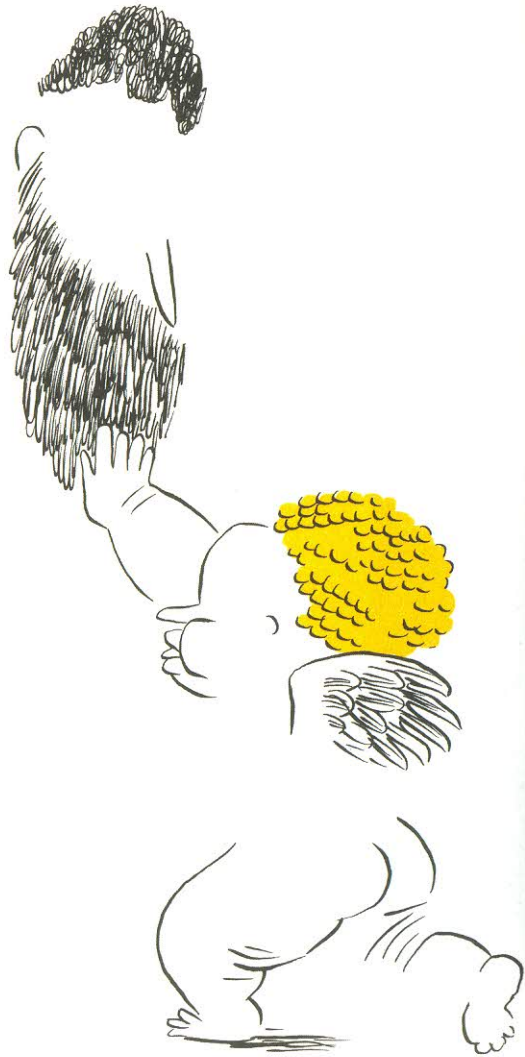
Největší potěšení máme přece z fragmentů,

vždyť jak strašlivý připadá člověku celek,
a vlastně vše, co je hotové a dokonalé.

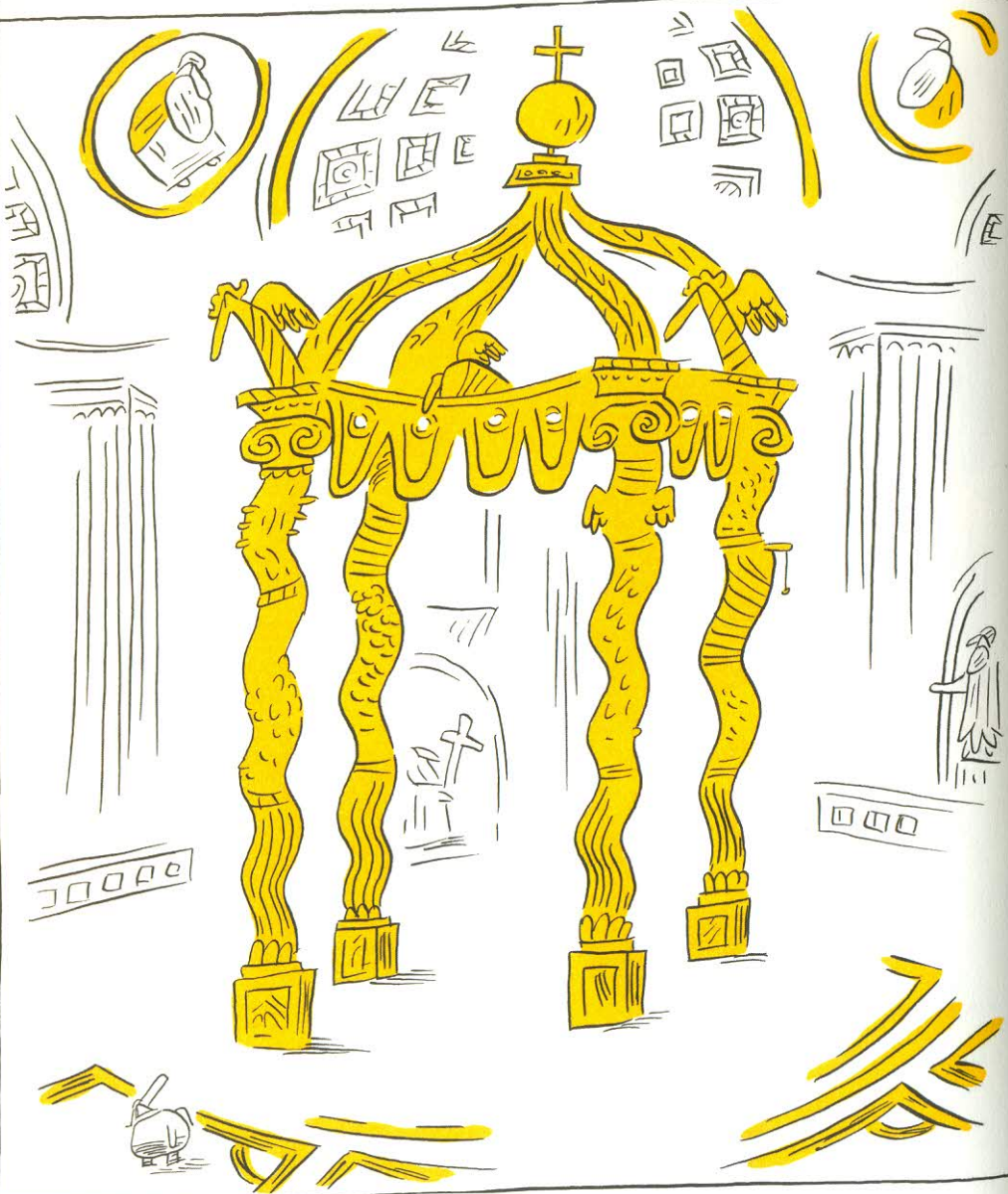
Teprve když máme to štěstí učinit z celku,
z něčeho hotového a dokonalého, fragment,
máme z toho výsostný, podle okolností dokonce
nejvýsostnější požitek.

My prostě celistvost a dokonalost
nemůžeme vystát.

Jedeme do Říma, jen abychom zjistili,
že chrám svatého Petra
je nevkusně odvedené řemeslo,

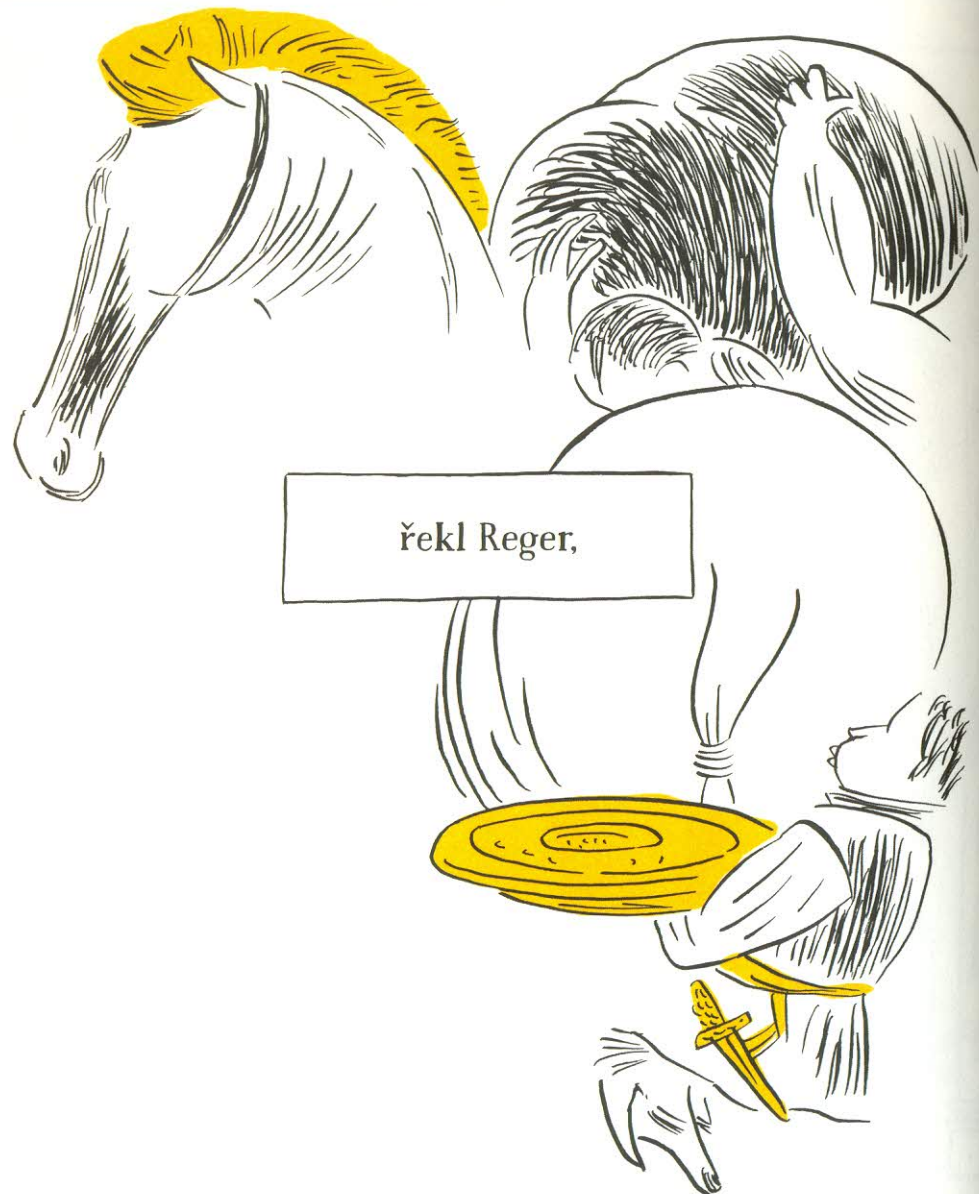
Berniniho oltář předvádí
architektonickou zabeďněnost, řekl.

Musíme spatřit papeže tváří v tvář
a *osobně se přesvědčit*, že je to venkoncem
zrovna takový bezradně groteskní človíček
jako my všichni ostatní,

abychom to vydrželi.

Neexistuje žádný dokonalý obraz,
neexistuje dokonalá kniha,
ani dokonalé hudební dílo,

a měl pravdu.

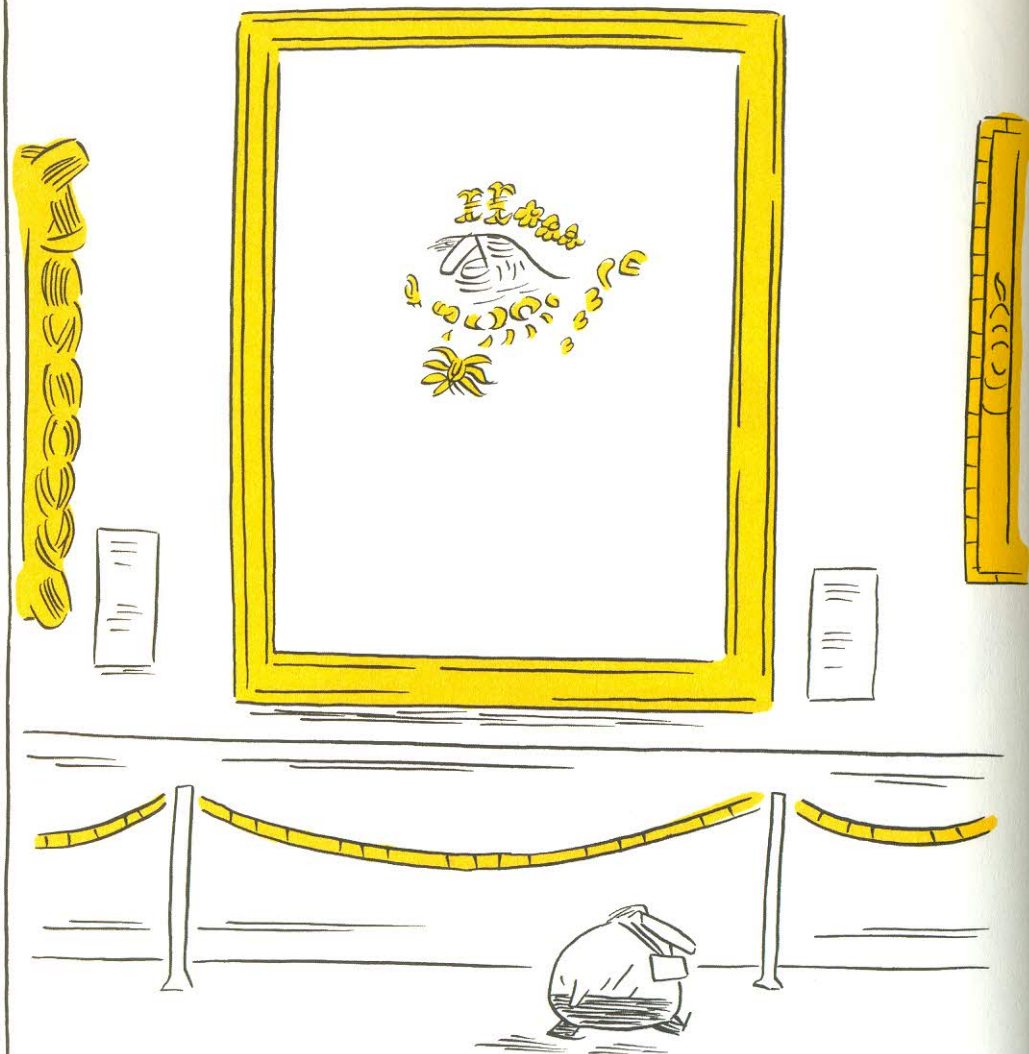
Ani jediné z těchto světoznámých mistrovských děl,
ať pochází od kteréhokoli autora, není skutečně
dokonalé, ani jedno není uzavřeným celkem.

A to mě uklidňuje,
řekl.

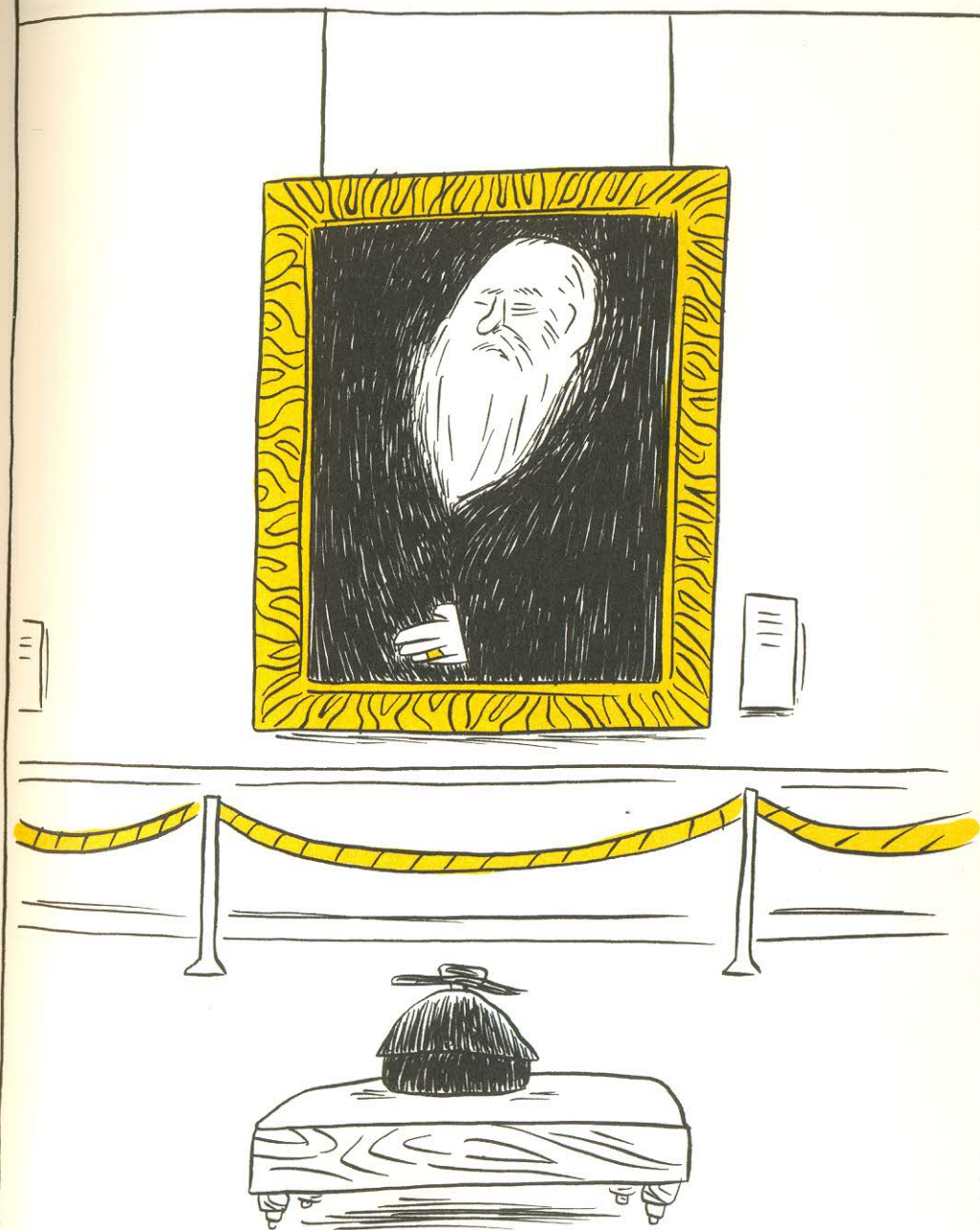

To mě v podstatě dělá šťastným.

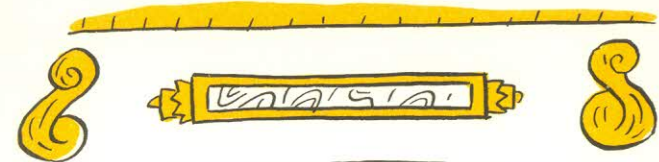
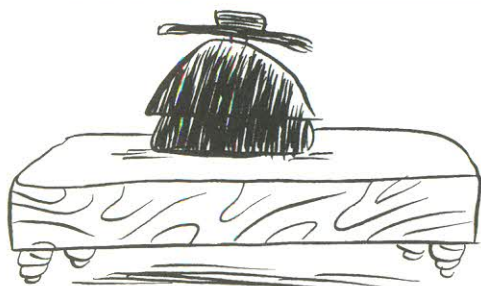
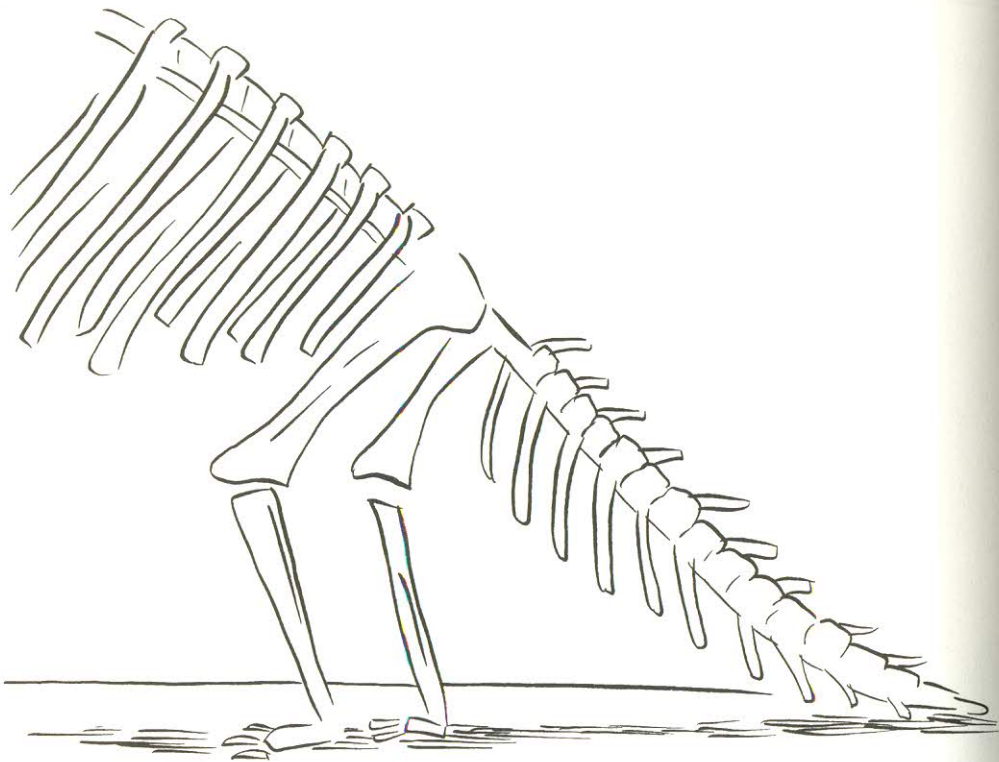
Teprve když stále znovu zjišťujeme,
že celistvost a dokonalost neexistují,
nalézáme možnost dál žít.

A v tom spočívá také důvod,
proč už déle než třicet let navštěvuji
Uměleckohistorické muzeum,

a nikoliv protilehlé *Přírodovědecké muzeum.*

Takové umění
je ubohé,
nic než ubohé,

slyším, jak Reger pravil včera,
zatímco dnes ho pozoruji ze Sebastianova sálu.

Nehledě na to,
že tito takzvaní staří mistři namalovali
opravdu geniálně vždy jen jeden detail
svého obrazu,

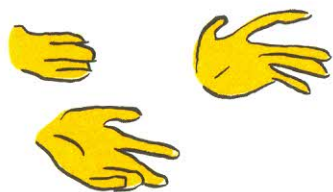
nikdo z nich
nenamaloval stoprocentně geniální obraz, to se nikomu
z těchto takzvaných starých mistrů nikdy nepodařilo.

Buďto ztroskotali

pravil Reger.

Většina z nich ztroskotala na ruce,
v Uměleckohistorickém muzeu nevisí ani jeden obraz,
na němž by byla vidět geniálně namalovaná ruka, nebo
aspoň jen mimořádně namalovaná ruka,

stále jen tím
tragikomickým způsobem
nezdařené ruce, pravil Reger.

Umělci, takzvaní velcí umělci, pravil Reger,
napadá mě, jsou mimochodem jako nikdo jiný
tak prosti všech zábran,

že v tomto směru jsou ještě daleko horší
než politici.

Ti takzvaní staří mistři jsou,
zvláště když jejich umělecká díla
zkoumáme úhrnem,

nadšenci prolhanosti,

kteří se vlichotili
a zaprodali katolickému státnímu vkusu.

Evropští malíři šli pánubohu vždy na ruku,
řekl,

malovali pro katolického pánaboha
a jeho katolické modly.

Tihle malíři nikdy nemalovali,
co bylo jejich vnitřní potřebou, nýbrž pouze
co jim bylo přikázáno,
anebo co jim vynášelo

peníze či slávu.

Tito staří mistři jsou jen nábožensky
prolhaní dekoratéri evropské katolické
vrchnosti,

a každý bod,
který tito umělci bezostyšně nanесли na svá plátna,
je toho důkazem.

Vezměte Velázquez,

není to nic než státní umění,

vezměte Lotta, Giotto,

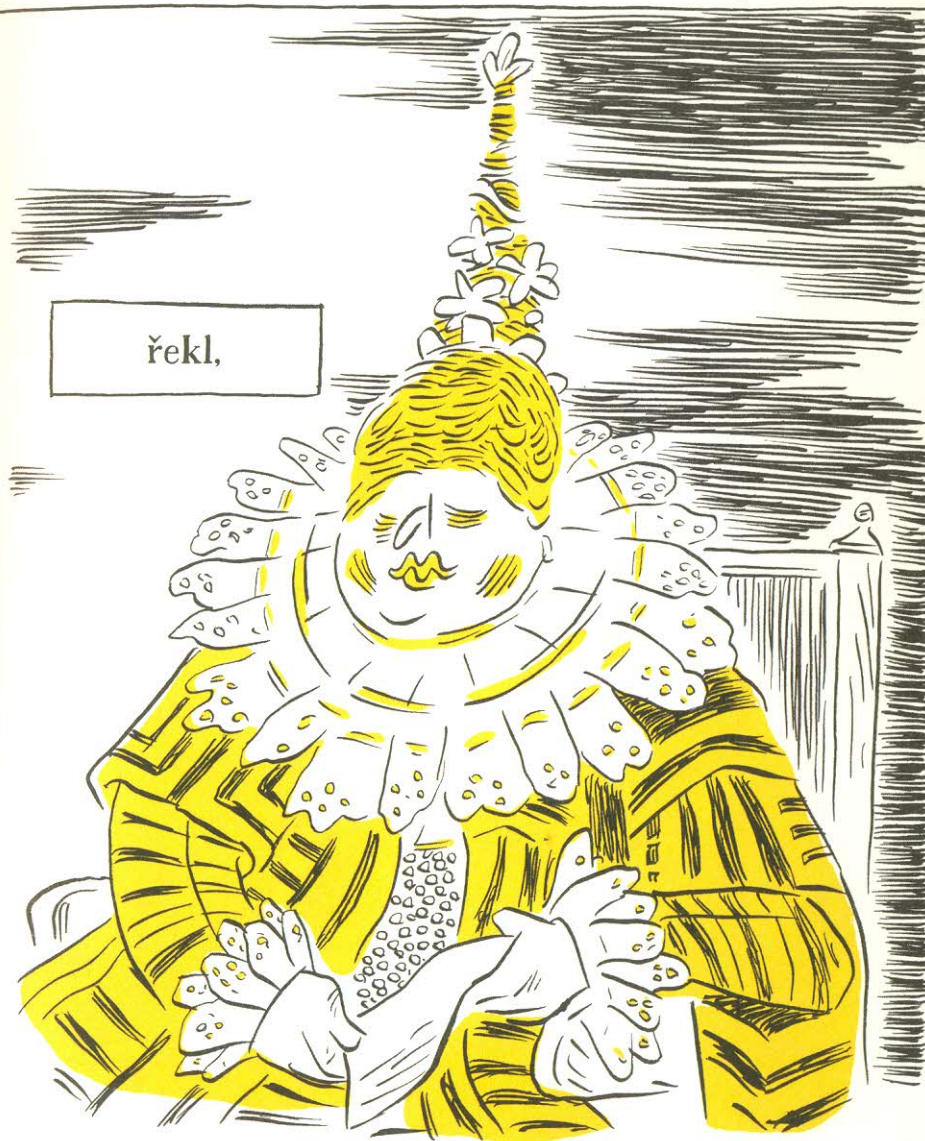
všechno je to státní umění,

stejně jako ten strašný pranacista
a pranacista Dürer, *ten hrozný Dürer,*

ten norimberský cizelér.

Všichni malíři, všichni tito staří mistři,
kteří se mi povětšinou hnuší jako nic jiného
a z nichž mě vždy obcházela hrůza,

nemívají dobrý charakter, většinou mají dokonce
velmi špatný charakter, takže v podstatě
měli také vždy velmi špatný vkus.

To je právě to strašné, že staré mistry pocituji
jako nanejvýš odporné, ale přesto
je neustále studuji.

Jenomže oni jsou odporní, řekl včera, to je zcela jasné.

Staří mistři snesou jen povrchní pohled,
zkoumáme-li je podrobně, ztrácí pohněná
na kvalitě a nakonec se rozplynou,
rozdrobí se

a zanechají v naší hlavě jen nudný, většinou
velmi špatný dojem.

Největší a nejvýznamnější umělecké dílo
nám nakonec trčí v hlavě jako nějaká
veliká těžká hrouda, která je sprostá
a plná lží,

jako nějaký žvanec masa v žaludku.

Určité umělecké dílo nám učaruje,
a nakonec je jen směšné.

Je tu však jeden způsob,
řekl Reger včera,

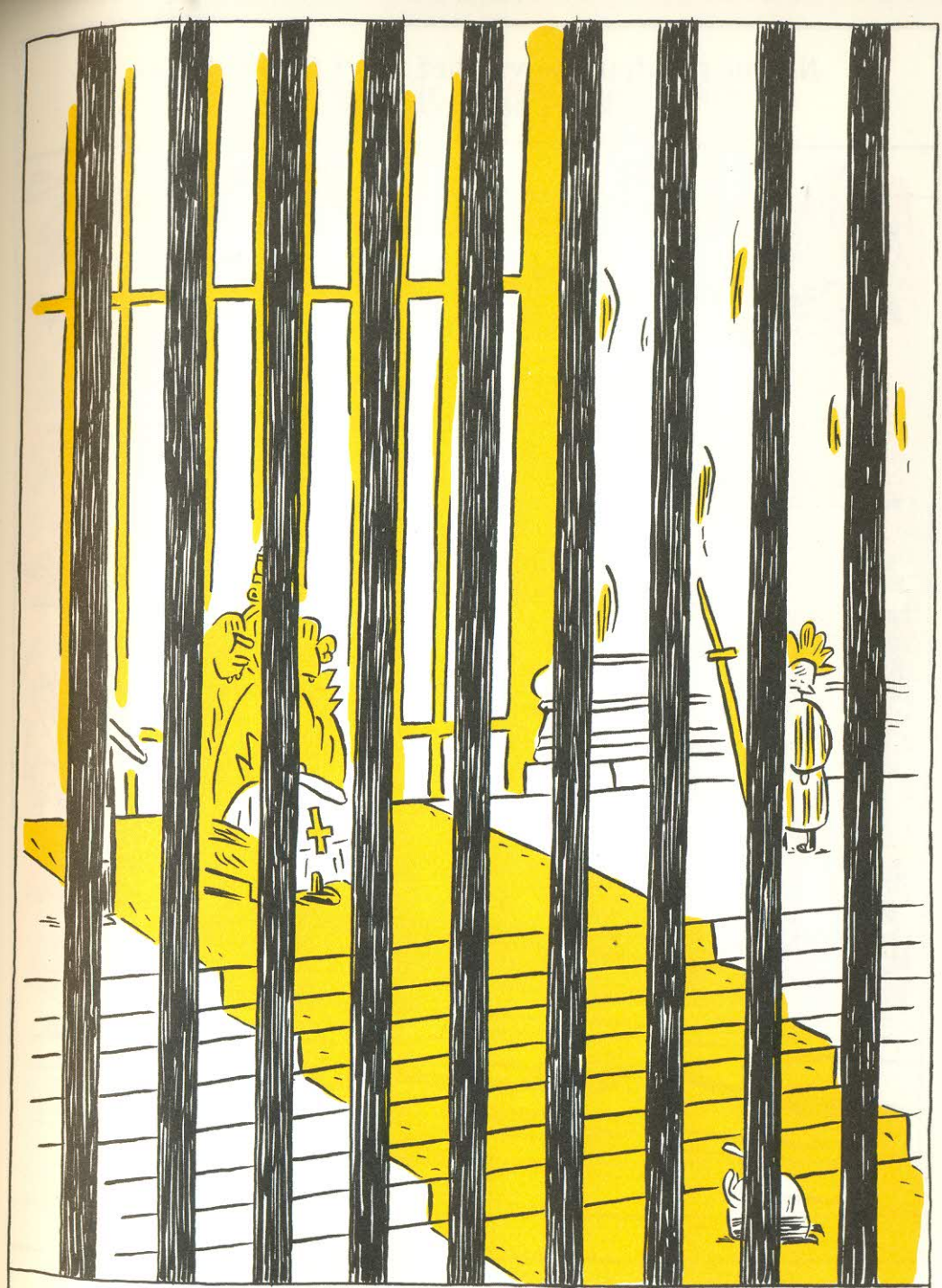
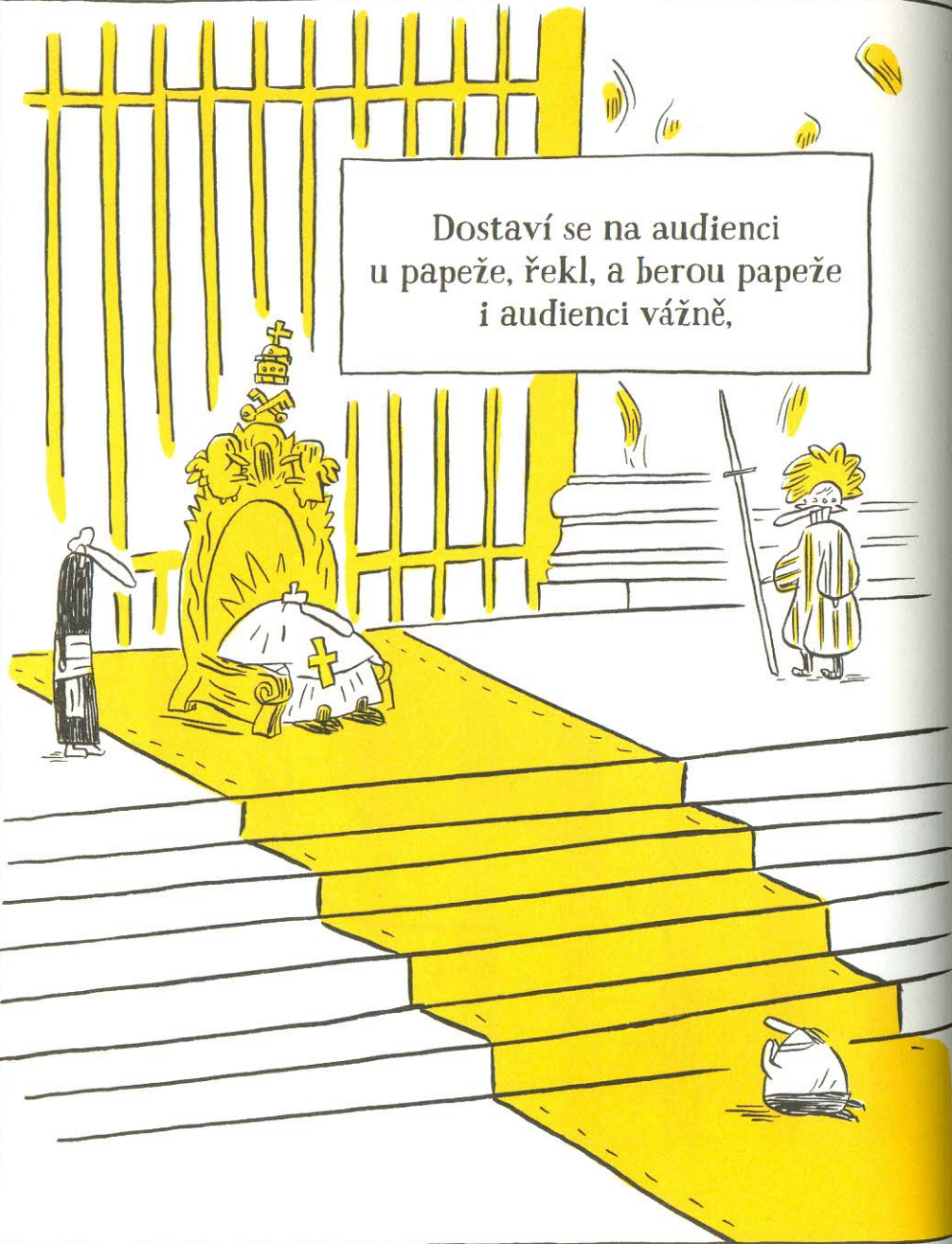
je tu jeden způsob, totiž proměnit vše
v karikaturu.

Velký, významný obraz sneseme jen tehdy,
když ho zkarikujeme.

Většina lidí ale není schopná karikovat,
vše posuzují až do konce strašně vážně.

Dostaví se na audienci
u papeže, řekl, a berou papeže
i audienci vážně,

a ještě k tomu po celý život.

Nic mě neodpuzuje víc, než když pozoruji lidi,
kteří něco obdivují

a kteří onemocněli
z obdivu.

Většina lidí je jen proto po celý život tupá,
že obdivuje.

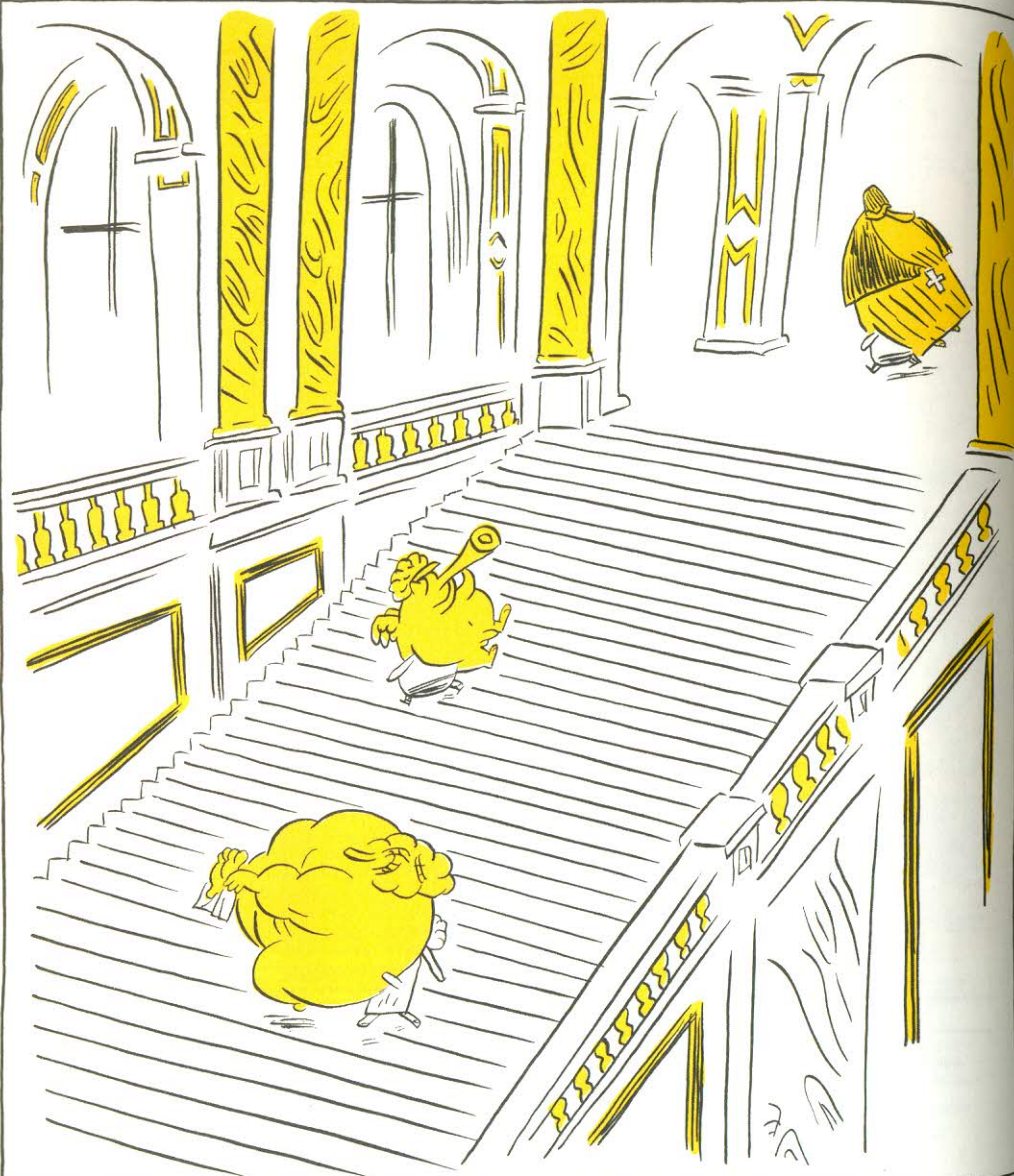
Stav obdivování je stavem slabomyslnosti,
řekl Reger včera,

a v tomto stavu slabomyslnosti
žije téměř většina.

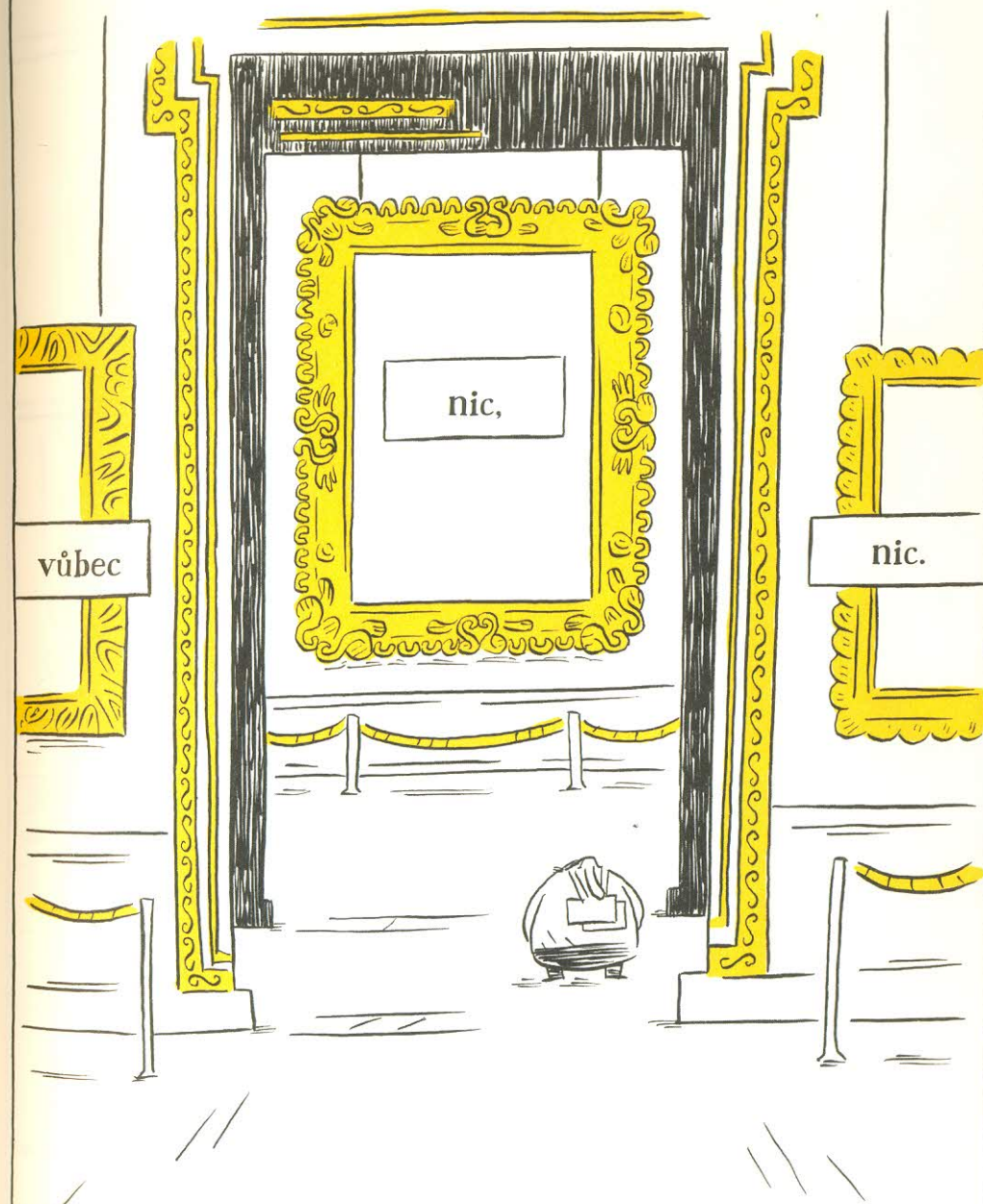
V tomto stavu slabomyslnosti přicházejí také
do Uměleckohistorického muzea, řekl.

Lidé s sebou těžce vlečou svůj obdiv,

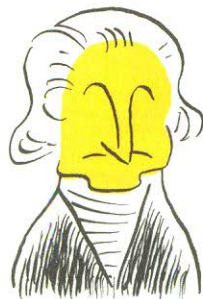

nemají odvahu odevzdat obdiv dole
v šatně stejně jako plášť.

Není co obdivovat, řekl Reger včera,

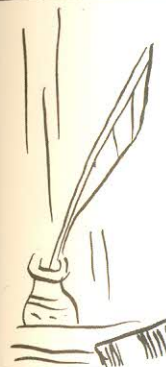
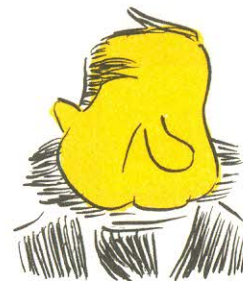

Velázquez, Rembrandt, Giorgione, Bach, Händel,
Mozart, Goethe, řekl, a stejně tak Pascal, Voltaire,

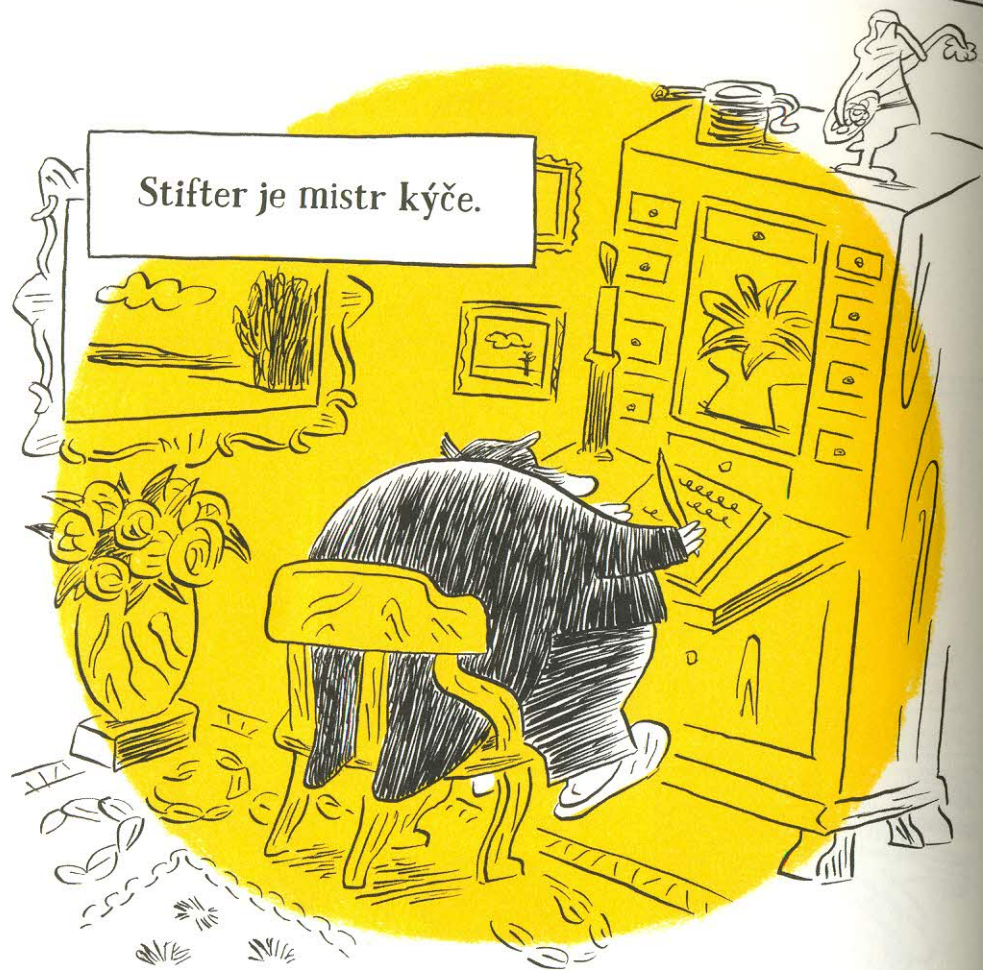
to jsou samé nafouknuté obludnosti.

Takový Stifter, řekl Reger včera, je přece, když se jím
podrobněji zabýváme, zrovna tak špatný spisovatel,

jako je Bruckner při hlubším zaposlouchání špatný,
ne-li přímo mizerný skladatel.

Stifter má strašný styl
a kromě toho jeho jazyk je pod vší kritikou.

Na jakékoli Stifterově stránce
je tolik kýče, že může uspokojit
několik generací jeptišek a ošetřovatelek,
prahnoucích po poezii, řekl.

Ostatně Stifter mi stále znovu připomíná
Heideggera, tohoto směšného
nacionálněsocialistického šosáka v pumpkách.

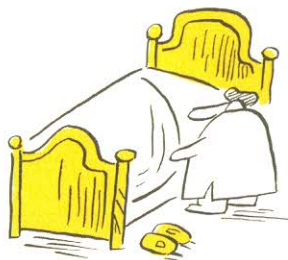
Heideggera si neumím představit jinak
než na lavičce před schwarzwaldským domem
vedle jeho paní, která ho po celý život zcela ovládala
a která mu pletla všechny punčochy
a háčkovala všechny ty jeho čepce.

Viděl jsem řadu fotografií Heideggera, řekl Reger, jednou vám je musím ukázat; na těch fotografiích

Heidegger
vstává z postele,

Heidegger se
ukládá k spánku,

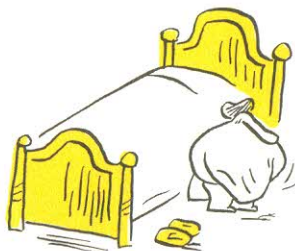
Heidegger spí,

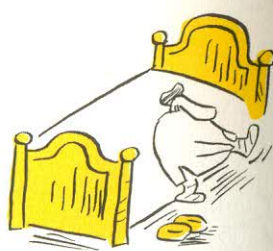
probouzí se,

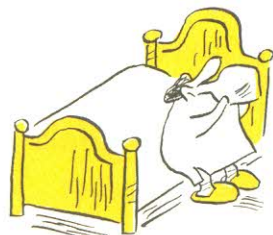
natahuje si
spodky,

navléká si
punčochy,

pije doušek
moštu,

vychází ze své
chalupy

a dívá se
k obzoru,

sundává si
čepičku,

nasazuje si
čepičku,

drží v rukou
čepičku,

čte,

nabírá lžící
polévku,

ukrajuje si kus
(vlastnoručně
pečeného) chleba,

otvírá
(vlastnoručně
napsanou) knihu,

zavírá
(vlastnoručně
napsanou) knihu,

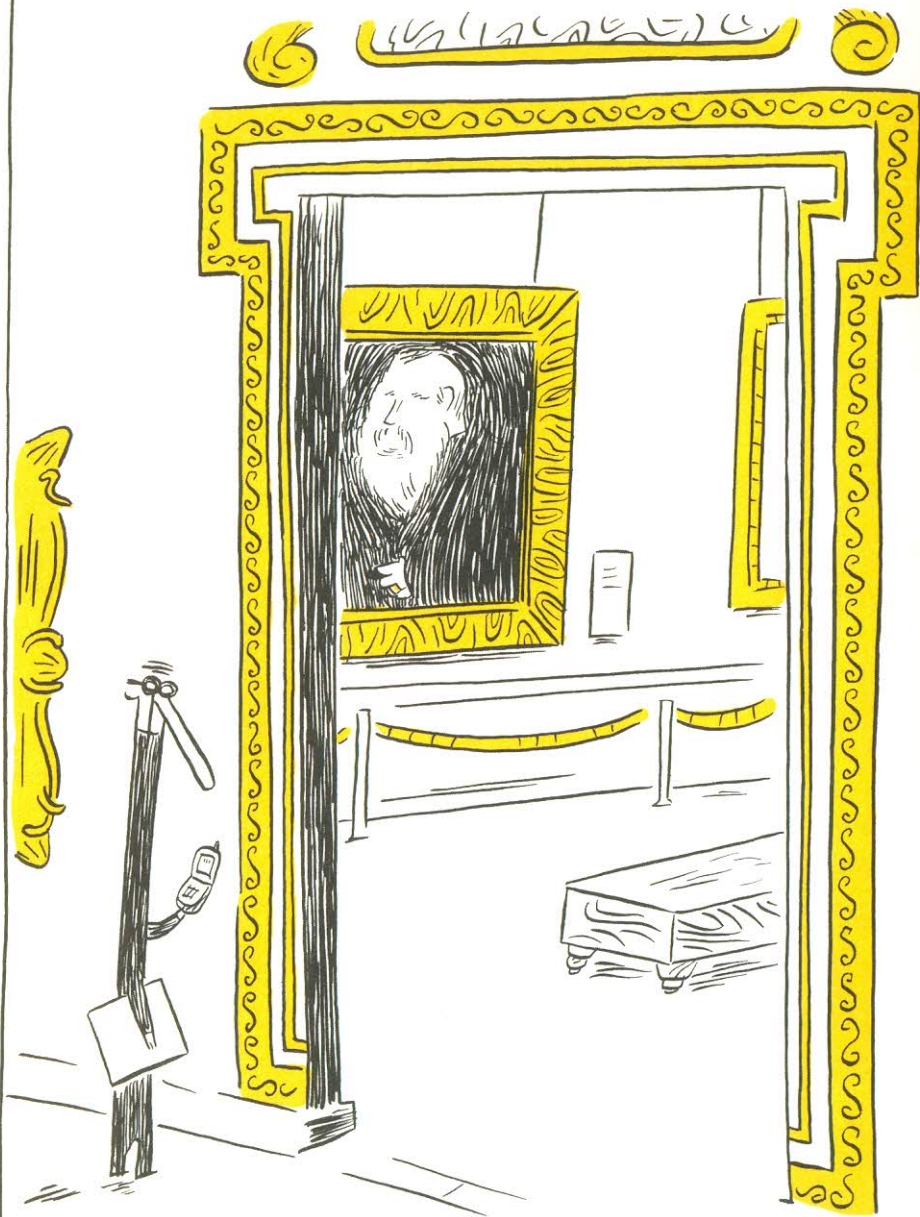

shýbá se,
protahuje se
a tak dále,
řekl Reger.

Je to k blití.

Podíval jsem se na hodinky,

bylo deset minut před půl dvanáctou.

Důvodem, proč jsem přišel do muzea již
v půl jedenácté, bylo, že jsem chtěl být skutečně přesný,
protože Reger nevyžadoval nic tak jako

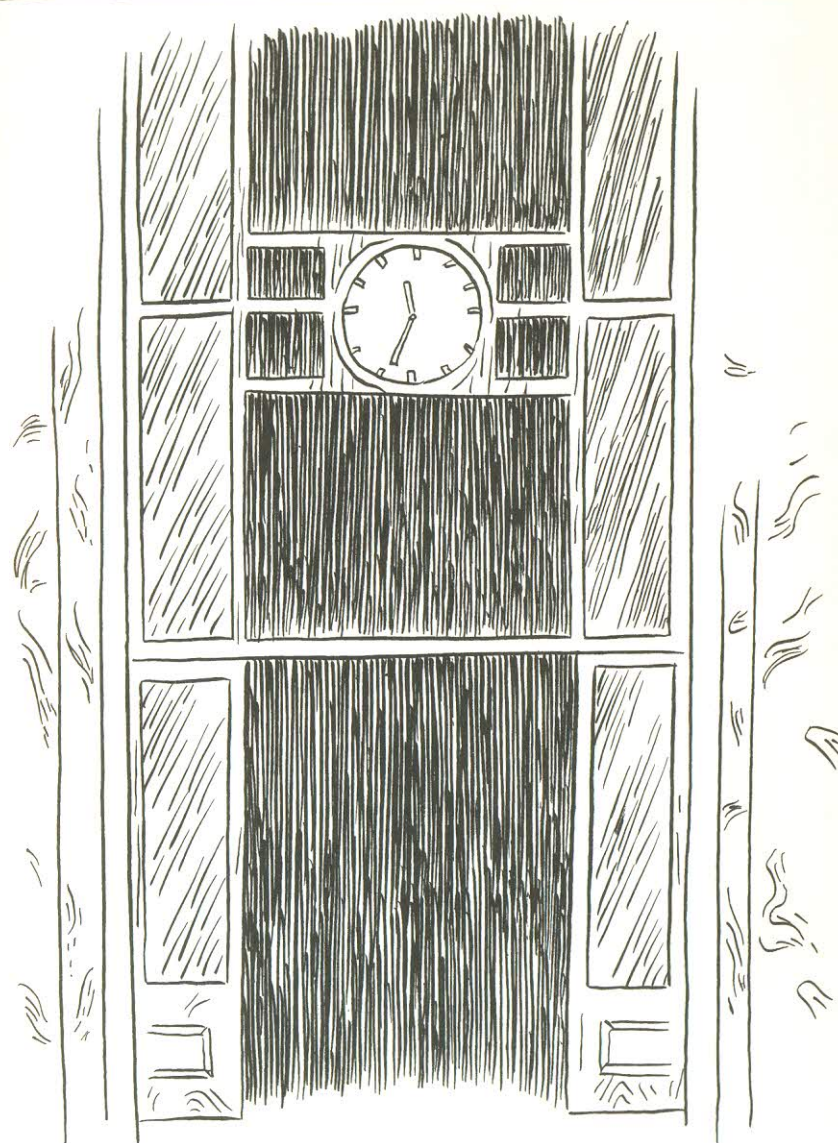
dochvilnost.

Reger je ten nejdochvilnější člověk, jakého znám.

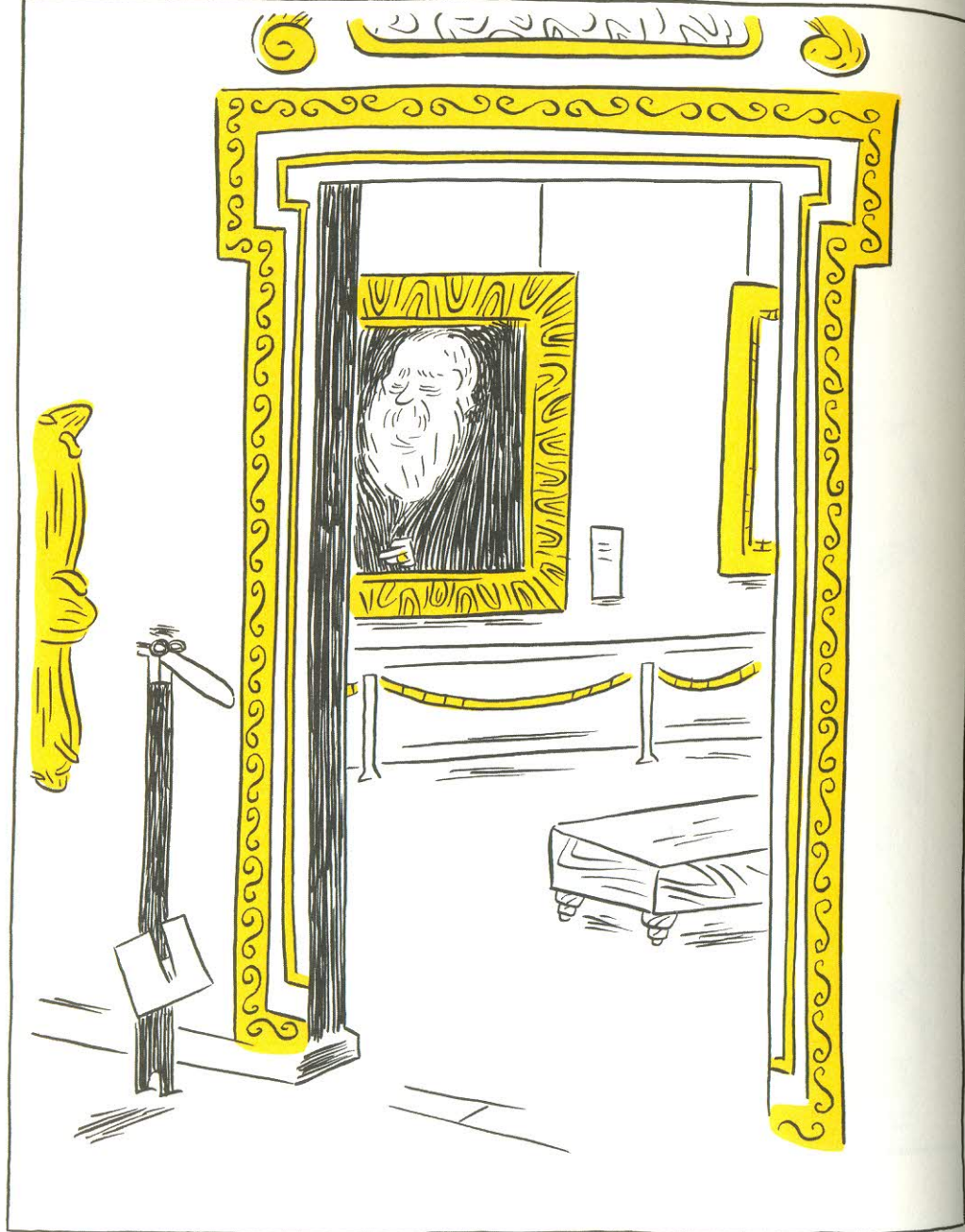
jak říkává.

*Nedochvilnost je nemoc,
která vede k smrti nedochvilného,*

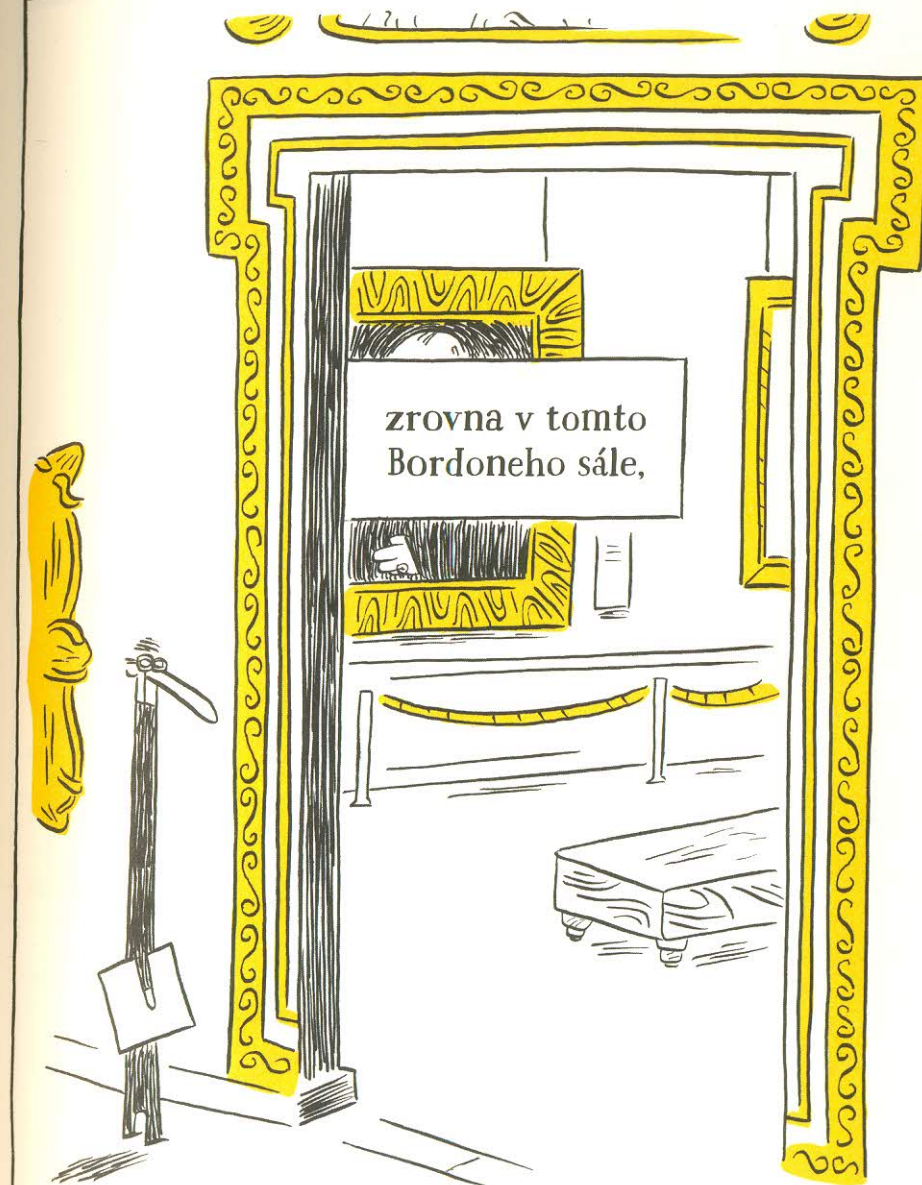

řekl Reger jednou.

Reger vyšel z Bordoneho sálu,
poté co mu Irrsigler něco zašeptal do ucha.

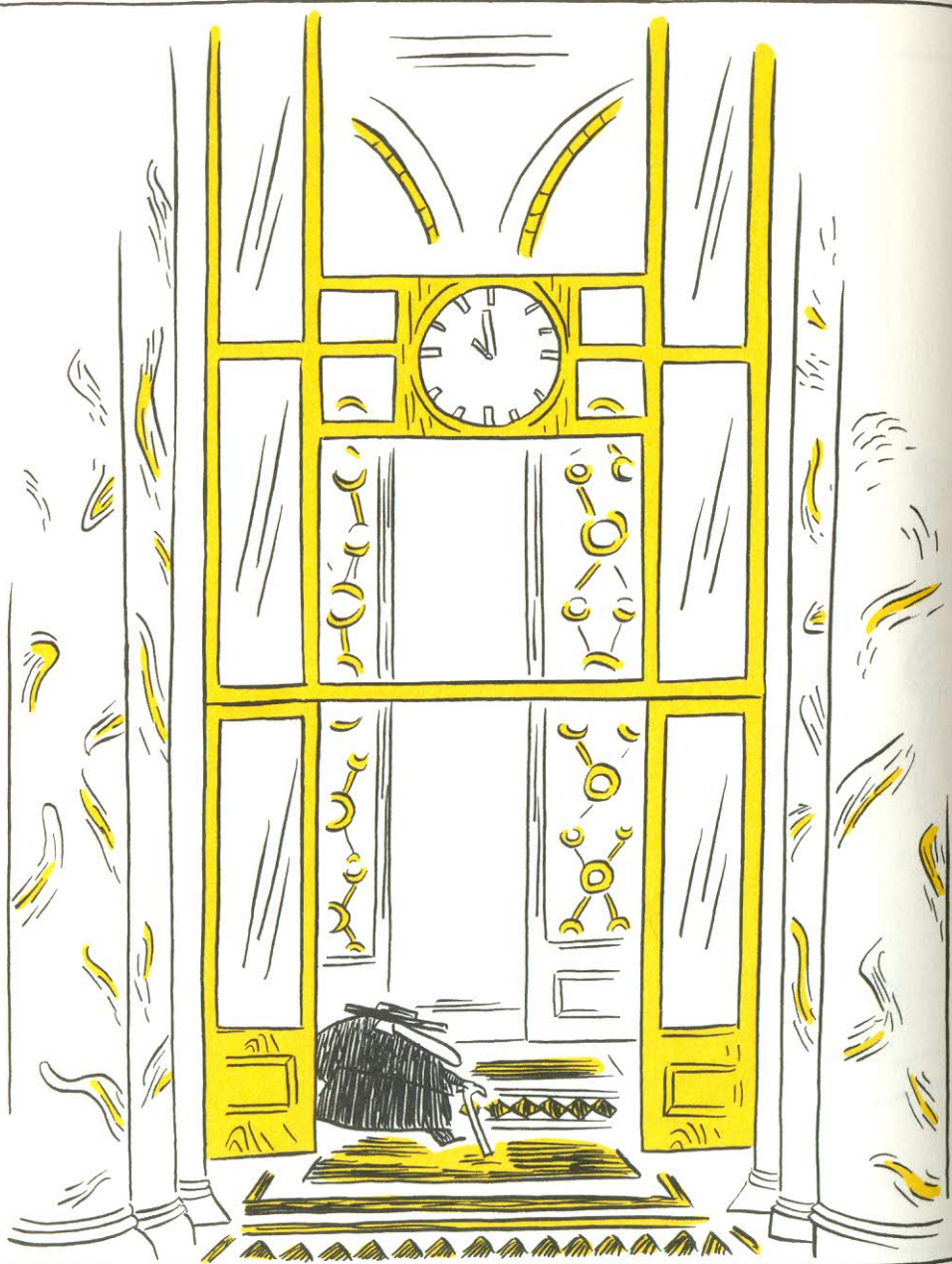

Ale protože jsem byl,

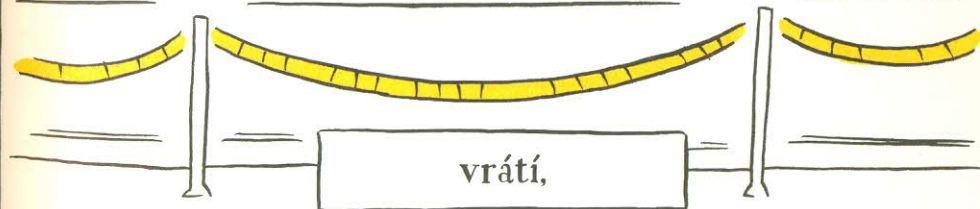
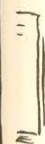
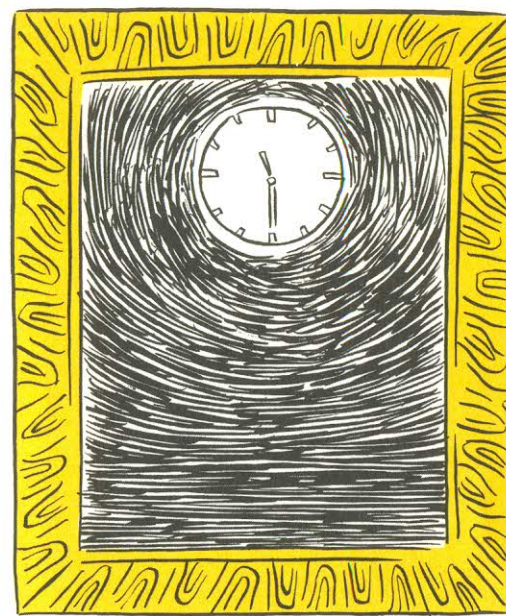
s Regerem domluven na půl dvanáctou

a protože Reger je ten nejdochvilnější
a nejspolehlivější člověk,

jakého znám,

napadlo mě, že se Reger přesně v půl dvanácté

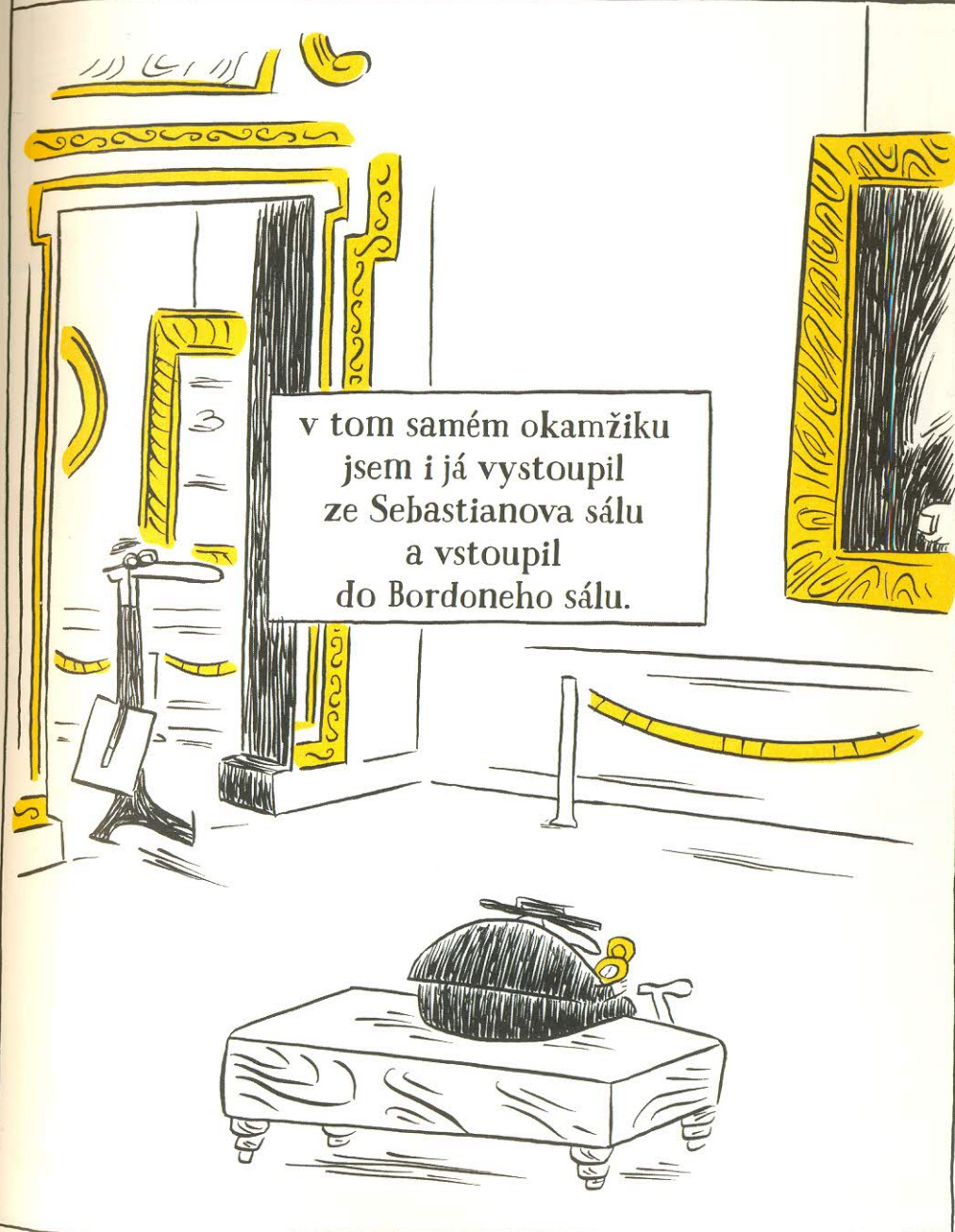

a sotva mě to napadlo,

Reger se také skutečně do
Bordoneho sálu vrátil.

Přesně v půl dvanácté se bleskově podíval
na kapesní hodinky, které vytáhl ze saka,

v tom samém okamžiku
jsem i já vystoupil
ze Sebastianova sálu
a vstoupil
do Bordoneho sálu.

Obřadně mi pokynul,
abych usedl na lavici v Bordoneho sále.

*Sedněte si klidně vedle mě.
Já jsem z každé dochvilné bytosti
šťasten.*

Asi se ptáte,
proč jsem si vás sem na dnes objednal,
proč jsem vás požádal, abyste sem dnes
znovu přišel.

Má to svůj důvod.

Ale ten důvod
vám řeknu až později.

Nevím,
jak vám ten důvod mám říci.

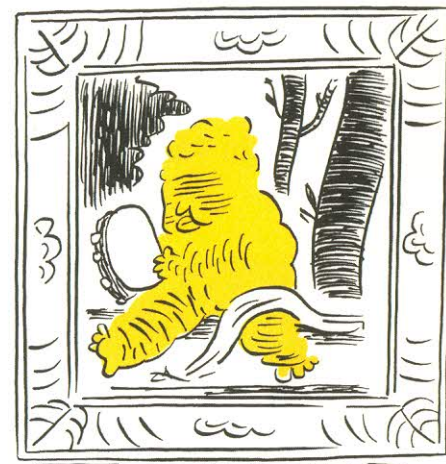
Nevím.

Myslím na to po celý čas, a nevím.

Jsem zde již několik hodin a přemýšlím o tom,

a nevím.

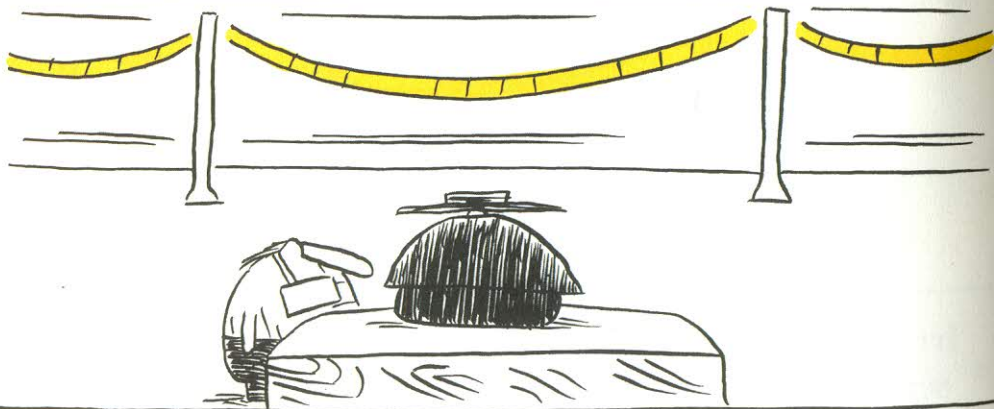

Irrsigler je mým svědkem, řekl Reger, již několik hodin sedím na této lavici a přemýšlím o tom, *jak* bych vám řekl, *proč* jsem vás požádal, abyste *také dnes* přišel do Uměleckohistorického muzea.

Pácháme zločin
a nejsme s to prostě bez okolků to vyslovit,
řekl Reger.

Irrsiglerovi jsem to už sdělil,
ale vám to dosud říci
nemohu,

je to opravdu ostuda.

Víte, kde jsem se se svou ženou seznámil?
řekl,

*já jsem se se svou ženou seznámil
v Uměleckohistorickém muzeu.*

*A víte kde v Uměleckohistorickém muzeu?
zeptal se,*

Řekl to tak, jako by skutečně nevěděl, že mi

to

už

stokrát

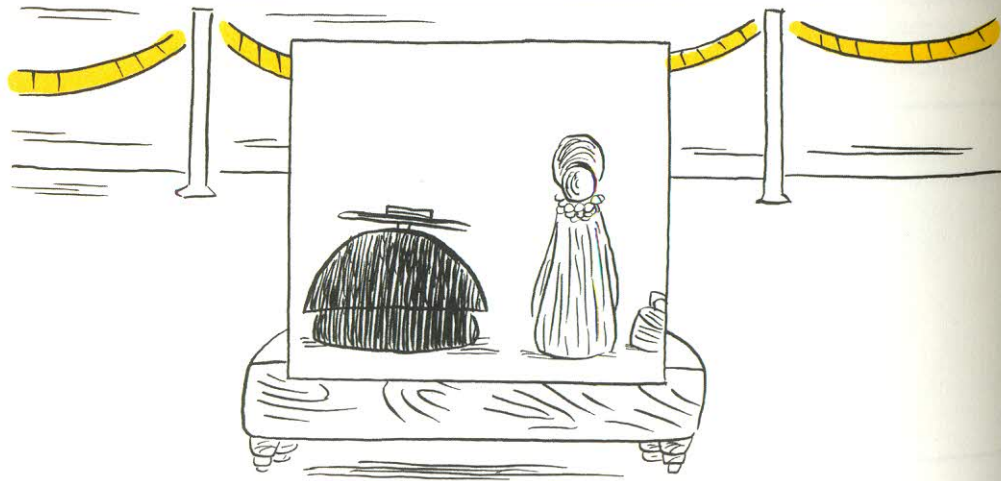

vyprávěl.

*Bylo to jednoho pošmourného dne, řekl,
byl jsem zoufalý, seděl jsem zde na této lavici
a přemýšlel jsem o jisté Schopenhauerově větě,*

ani si nevzpomínám o které, řekl.

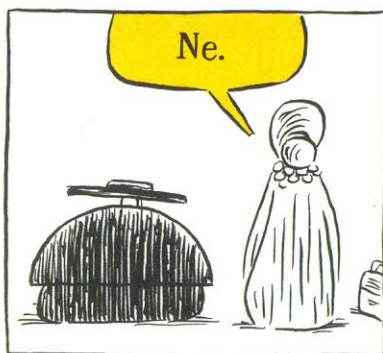
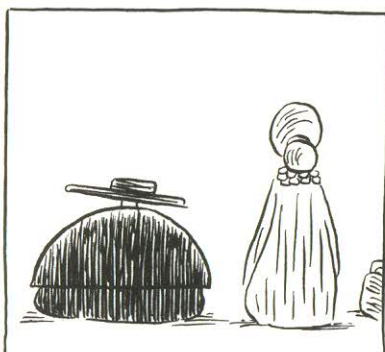
A najednou
vedle mě
usedla na lavici
tvrdohlavá
žena
a už nevstala.

*Žena seděla na lavici a hleděla upřeně na Muže s bílým
plnovousem, řekl Reger, a mně se zdálo, že se na Muže
s bílým plnovousem dívá nejméně hodinu.*

Vám se opravdu
líbí Tintorettův
*Muž s bílým
plnovousem?*

Takové ne jsem dosud ještě nikdy neslyšel.

Tintorettův Muž
s bílým plnovousem se
vám vůbec nelíbí?

Ne,
nelíbí se mi.

Zanedlouho potom jsme se vzali.

Sedíme na této lavici, opuštěni všemi dobrými duchy,
řekl Reger, a představujeme víceméně sklíčenost

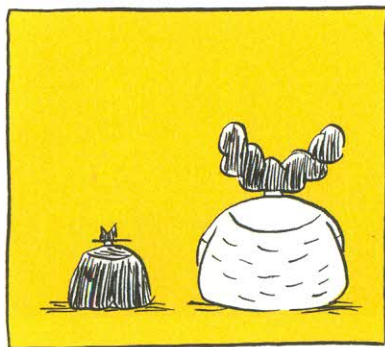
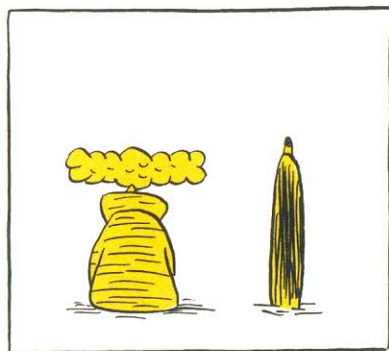
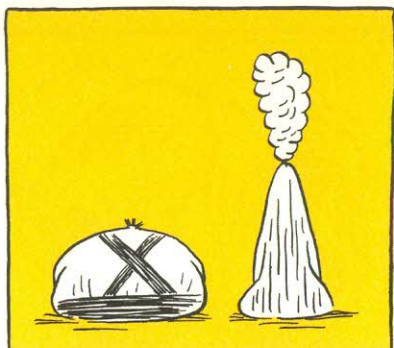
a beznaděj, usoudil Reger,

a tu je vedle nás usazena žena
a my se s ní oženíme

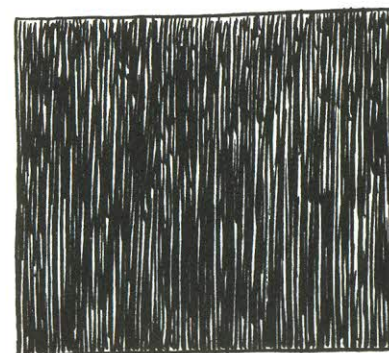
a jsme zachráněni.

Miliony manželů se seznámily na nějaké lavičce,
řekl Reger,

a tato skutečnost je jednou z nejnechutnějších,
na niž může člověk vůbec narazit.

Téměř půl roku po smrti své ženy jsem nezašel
do Uměleckohistorického muzea,

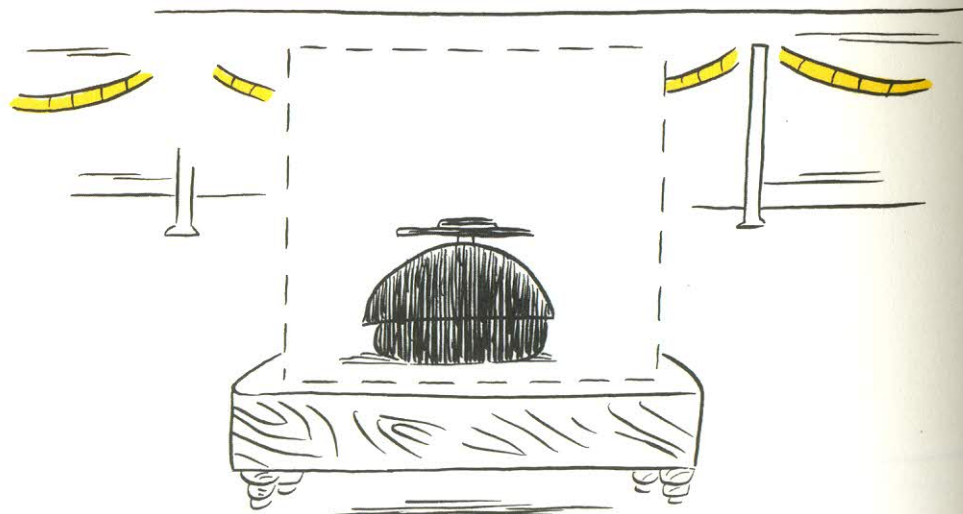
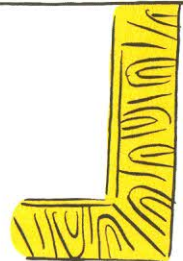

teprve poslední půlrok sem znovu chodím,

ale zpočátku to ovšem
nebylo obden, jak bývalo
mým zvykem,

nýbrž nanejvýš
jednou týdně.

Půl roku jsem se vyhýbal jakémukoli styku s lidmi,

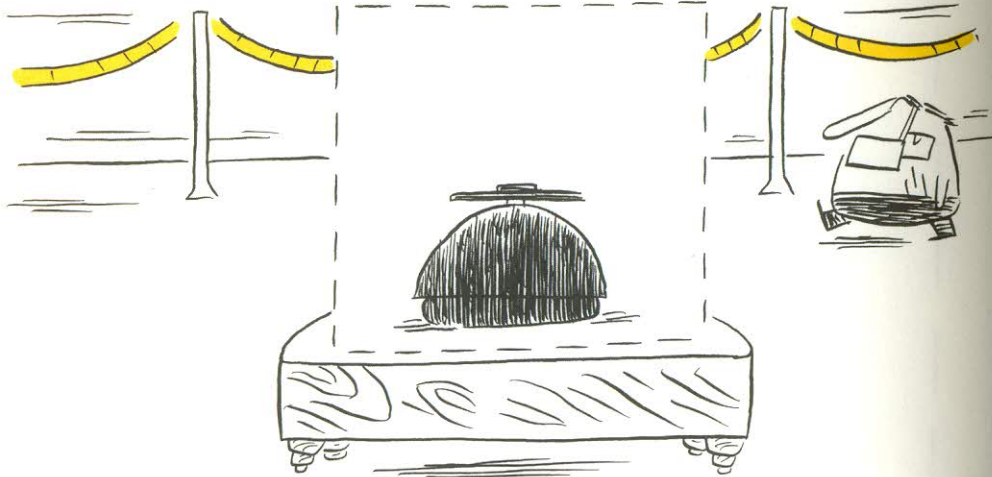
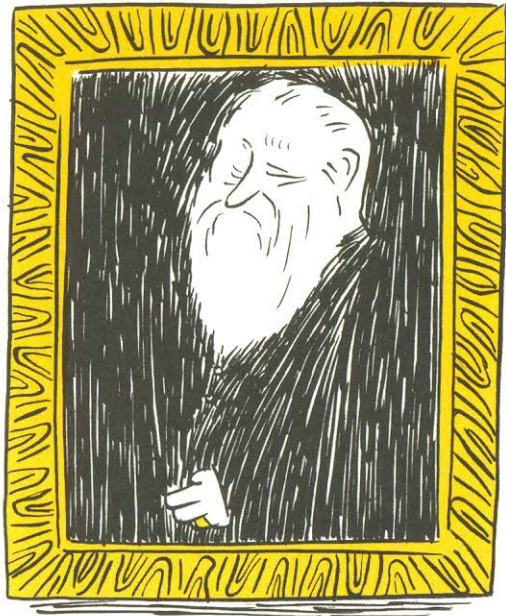
už proto, že jsem se chtěl
vyhnout dotěrným otázkám,

*lidé se vždy, jakmile se jim k tomu
naskytne příležitost,*

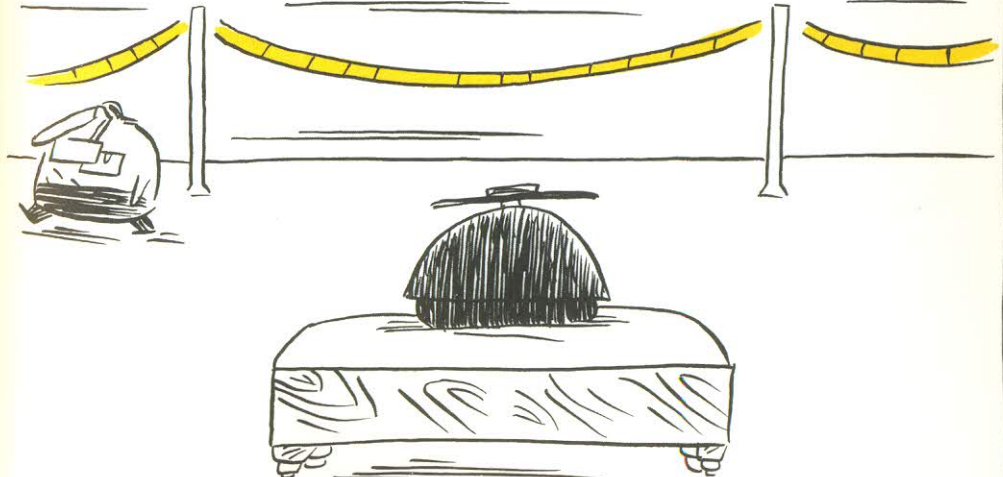
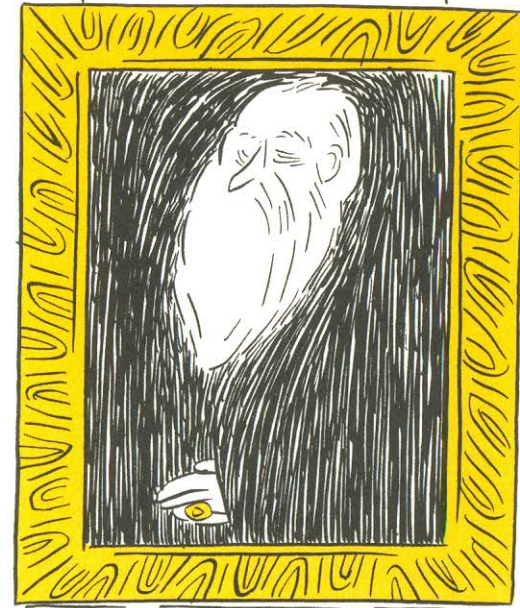
bezostyšně vyptávají na okolnosti smrti;

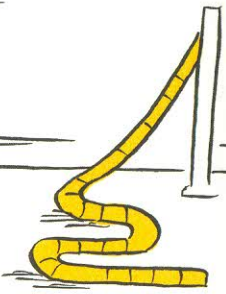
tomu jsem se chtěl vyhnout,
a tak jsem měl jen Irrsiglera.

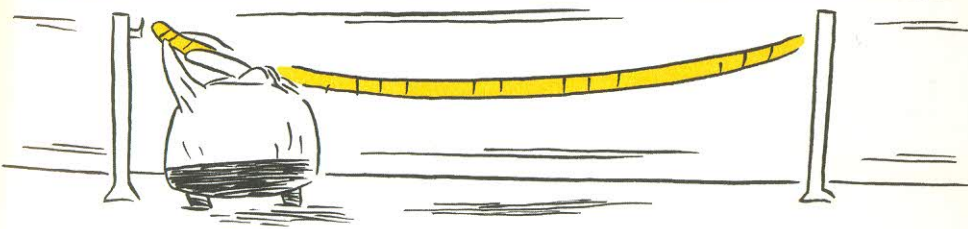
Protože se mě vůbec na nic neptal,
byl pro mne Irrsigler jediný snesitelný člověk,
řekl Reger.

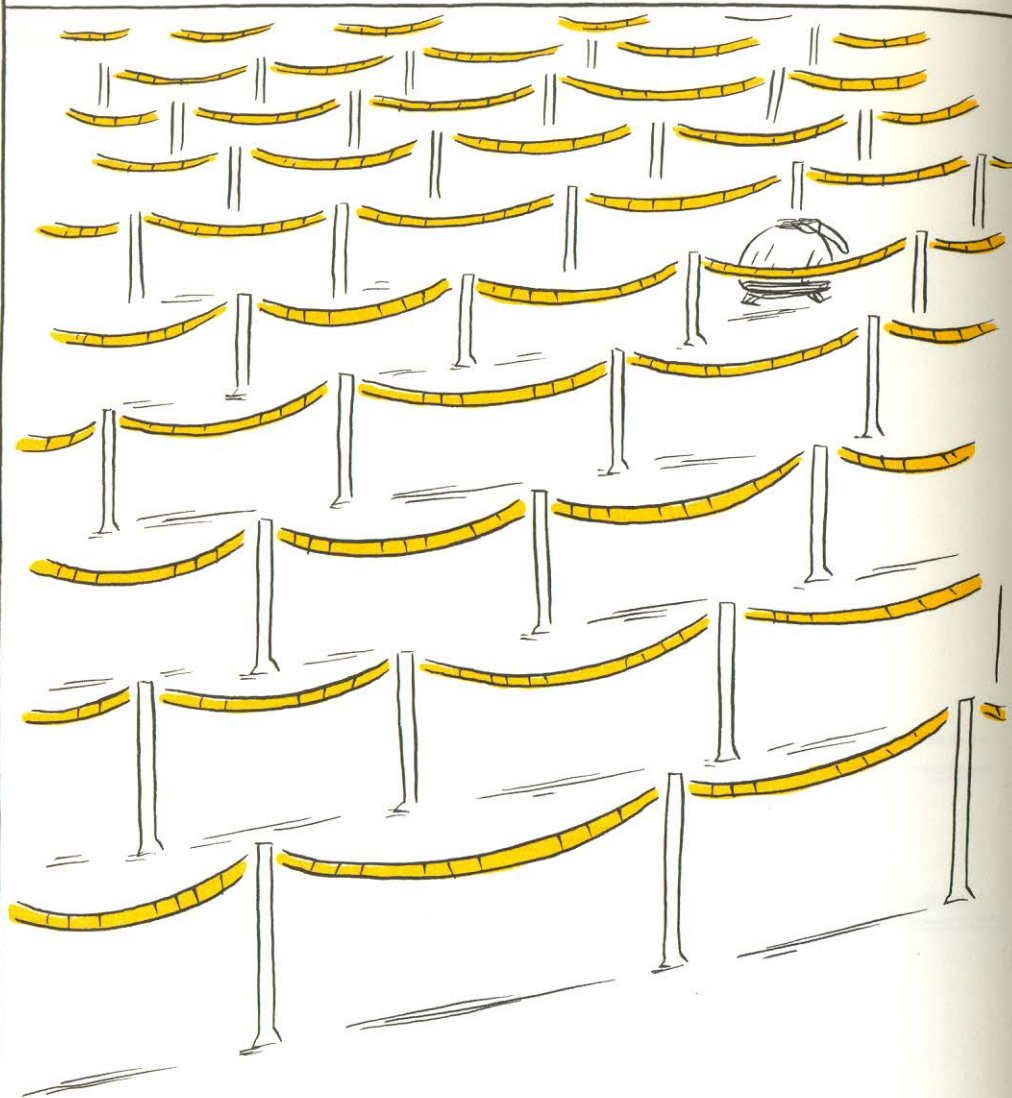
V podstatě, pravil Reger, jsem v okamžiku,
kdy zemřela má žena, zemřel i já.

Pravda je taková, že si připadám jako mrtvý,
jako mrtvý, který musí žít dál.

Když ztratíme nejbližšího člověka,
nemáme chuť dál žít, jenže přesto žít dál
musíme,

nespácháme sebevraždu,
protože jsme na ni příliš zbabělí.

Ale už vzhledem ke skutečnosti, že jsem
v souvislosti s pohřbem měl tolik pobíhání,
nezbyl mi čas, abych si mohl vzít život.

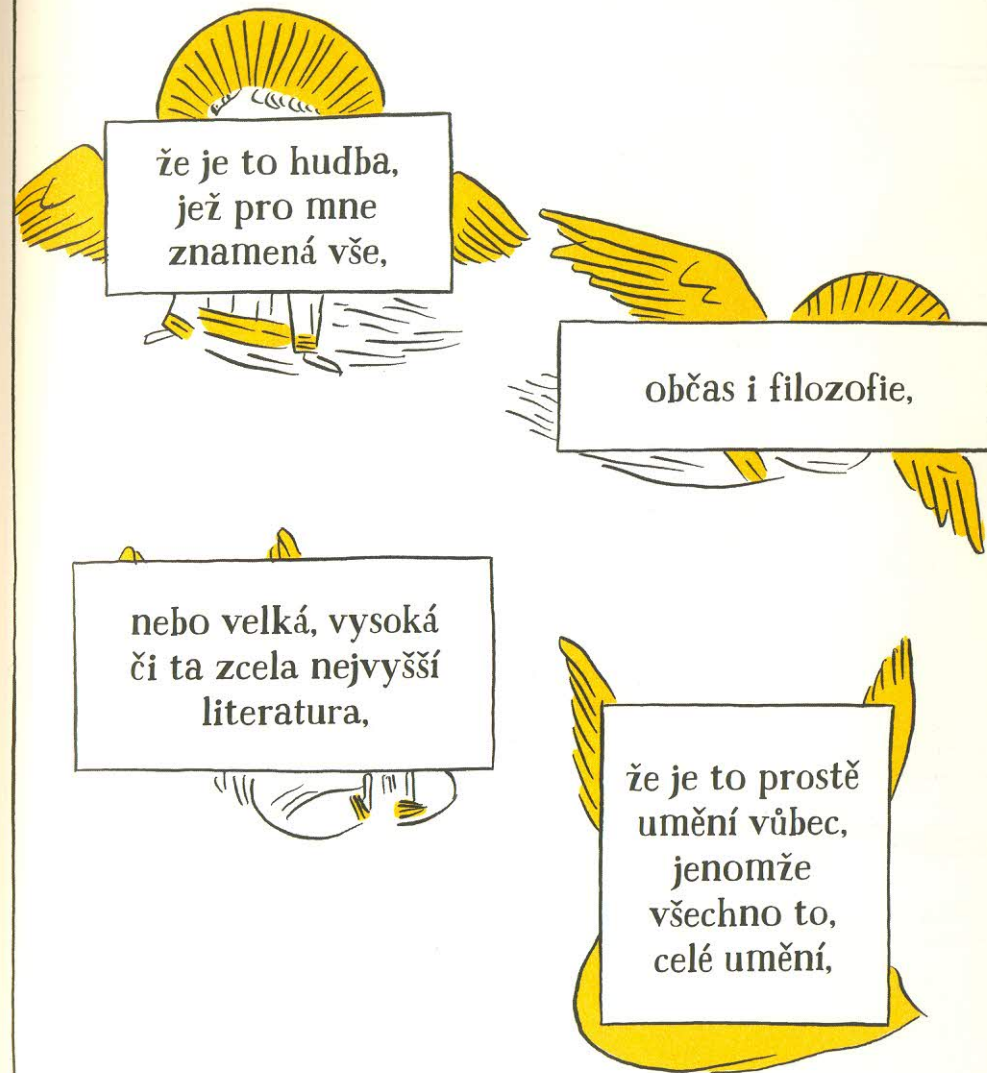
Je to hrozné, řekl, když si nevezmeme život *hned*,
nevezmeme si ho nikdy.

Na některého člověka si zvykáme léta,
léta ho milujeme, jsme s ním spoutáni,
a když ho ztratíme, je to,

jako kdybychom ztratili vše.

Vždy jsem věřil,

že je to hudba,
jež pro mne
znamená vše,

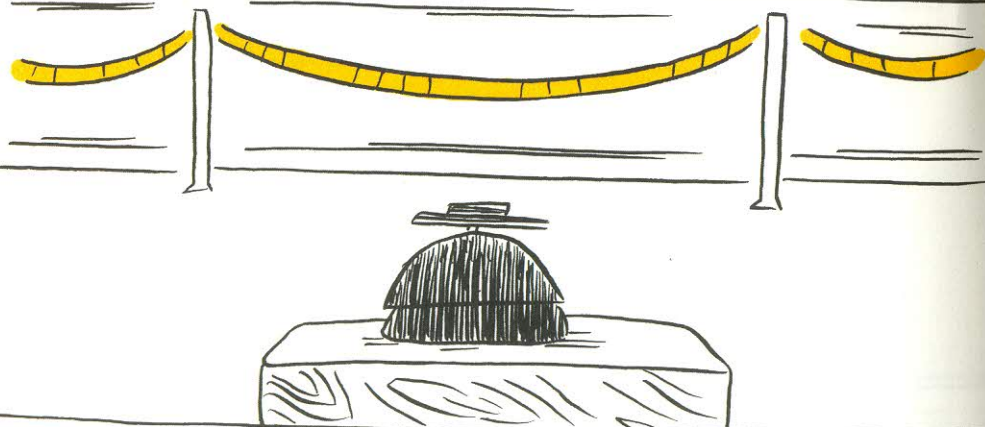
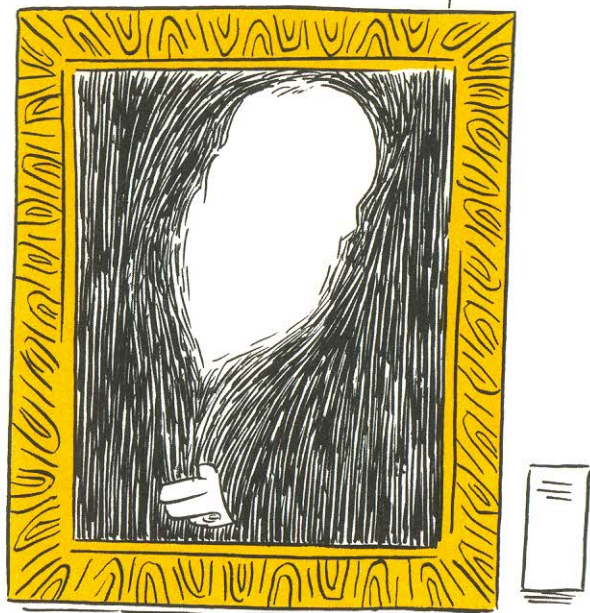
občas i filozofie,

nebo velká, vysoká
či ta zcela nejvyšší
literatura,

že je to prostě
umění vůbec,
jenomže
všechno to,
celé umění,

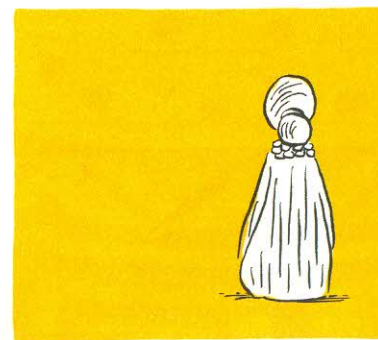
není nic proti tomuto jedinému milovanému člověku.

Po celý život se spoléháme na velké duchy,
na ony takzvané staré mistry, pravil Reger,
a jsme jimi pak k smrti zklamáni,
neboť v rozhodujícím okamžiku

nesplňují svůj účel.

A pochopíte, že to nejsou velcí duchové a staří mistři,
kteří vás po léta drželi při životě, nýbrž že to byl
ten jediný člověk,

jehož jste miloval jako nikoho jiného.

Věříme, že se obejdeme bez lidí,

*dokonce věříme,
že si vystačíme bez jediného člověka,*

a vymýšlíme si, že máme šanci přežít,
i když jsme jen sami se sebou,

ale to je jen přelud.

Nesnšíme lidi,
a přece s nimi chceme pospolu pobývat,

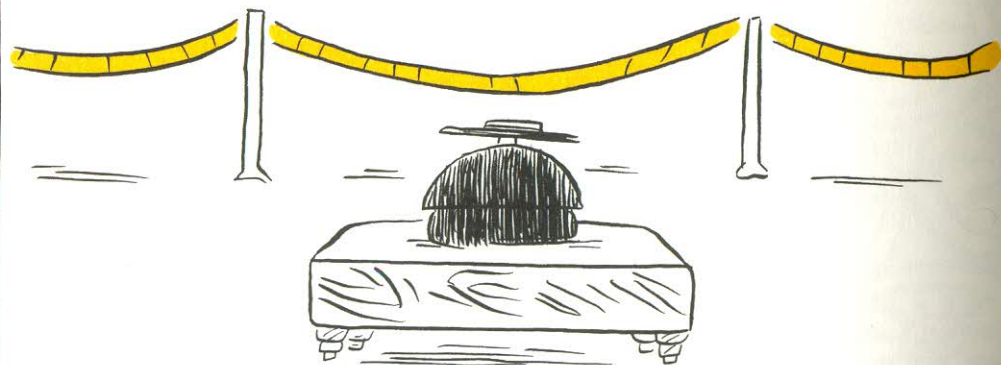
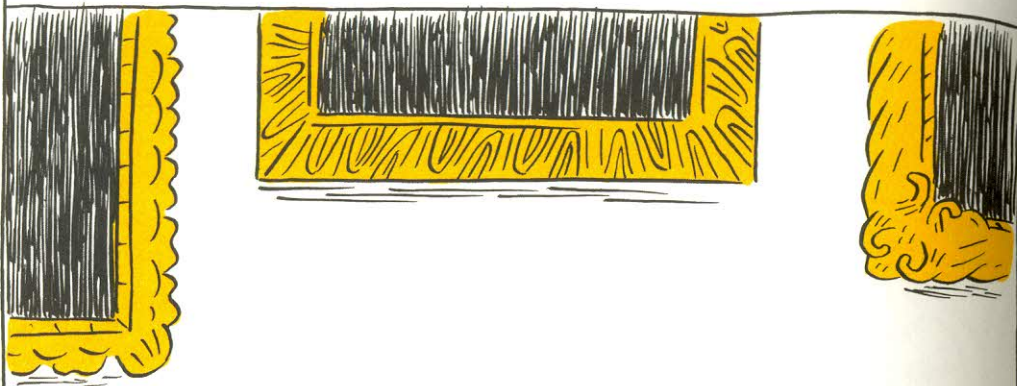

protože jen s lidmi a mezi nimi
máme možnost přežit

a nezbláznit se.

Můžeme si za spolčníky zvolit
bezpočet velkých duchů a bezpočet starých mistrů,

stejně nám *nenahradí člověka*, pravil Reger,

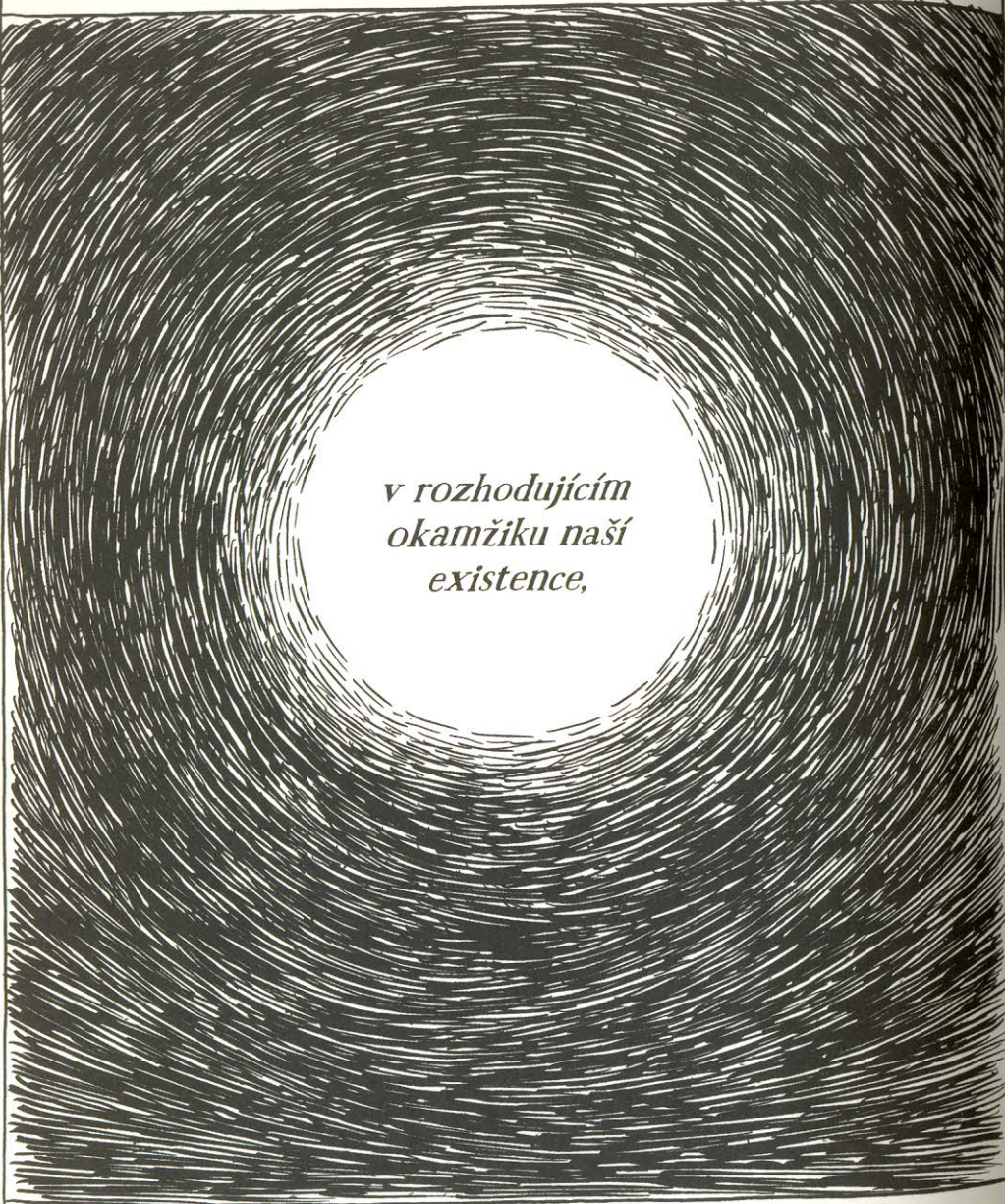
*nakonec jsme všemi těmi takzvanými velkými duchy
i všemi těmi takzvanými starými mistry*

opuštění,

*a navíc shledáme, že jsme všemi velkými duchy
i starými mistry ještě byli
tím nejhanebnějším způsobem zesměšnění.*

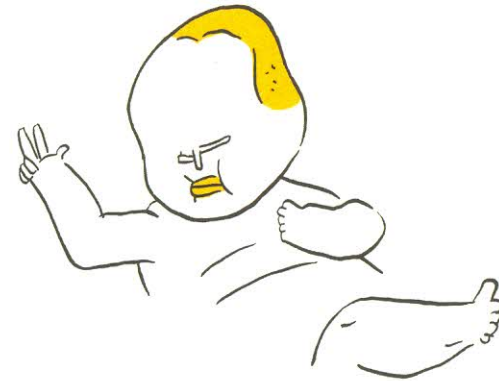
Vše tady v Uměleckohistorickém muzeu,
řekl nyní Reger, pro nás nakonec, zvláště

*v rozhodujícím
okamžiku naší
existence,*

nic neznamená.

U všech obrazů, prostudujeme-li je důkladně,
dříve nebo později zjistíme jistou bezmocnost,

a nejsme-li shovívaví, shledáme nějakou
přítěžující chybu, která nám každý z těchto obrazů
postupně znechutí.

Veškeré umění není také nic jiného
než umění přežít,

umění je, úhrnem vzato, takřka jímavý způsob,
jímž rozum stále znovu podniká pokus
vypořádat se s tímto světem a jeho hrůzami.

Tyto obrazy jsou plné

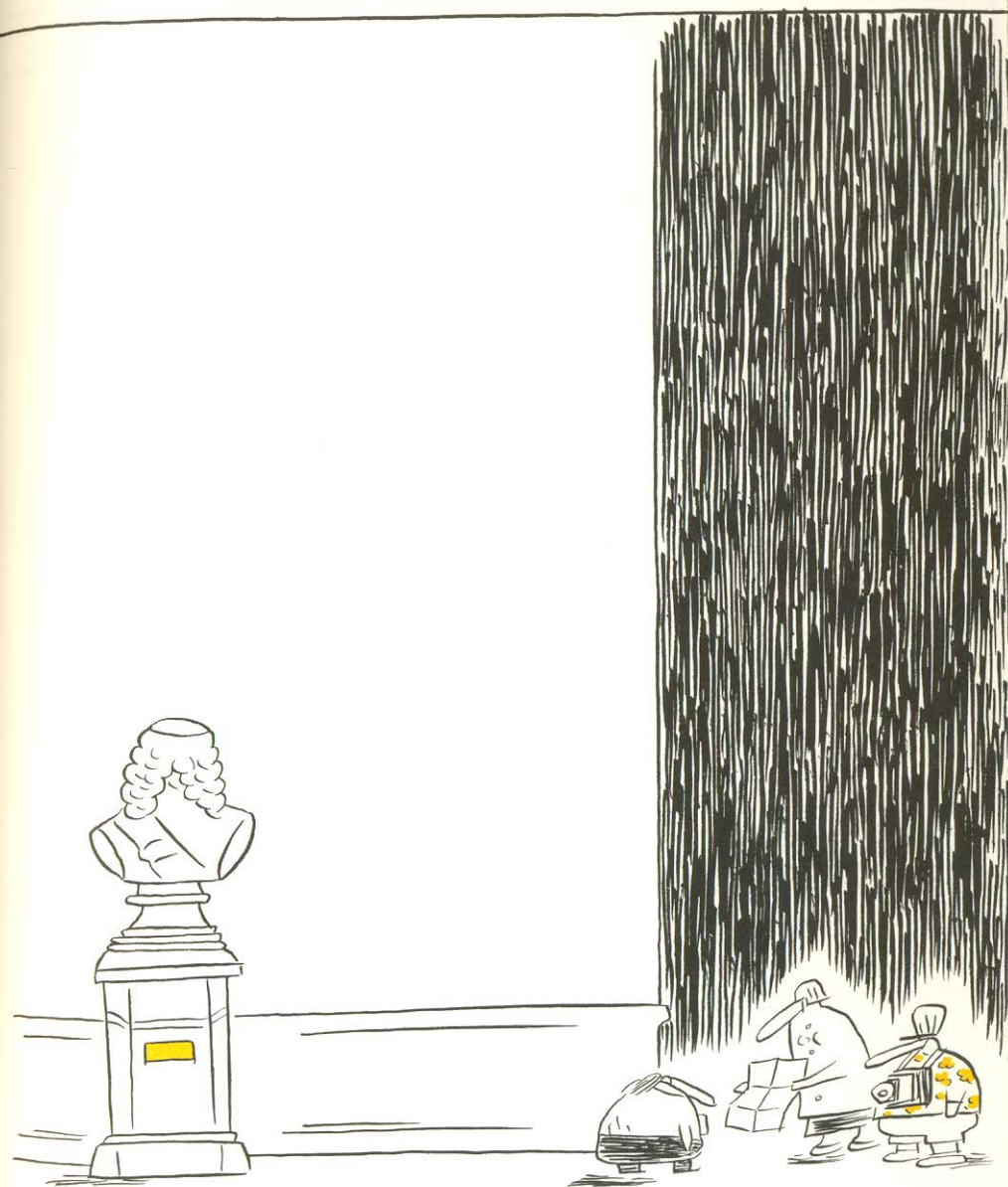
není v nich nic jiného.

Na co všechno nemyslíme a o čem všem nemluvíme,
doufajíce, že jsme k tomu povolání, jenomže nejsme,

to je ta komedie,

a když se ptáme, jak to půjde dál,

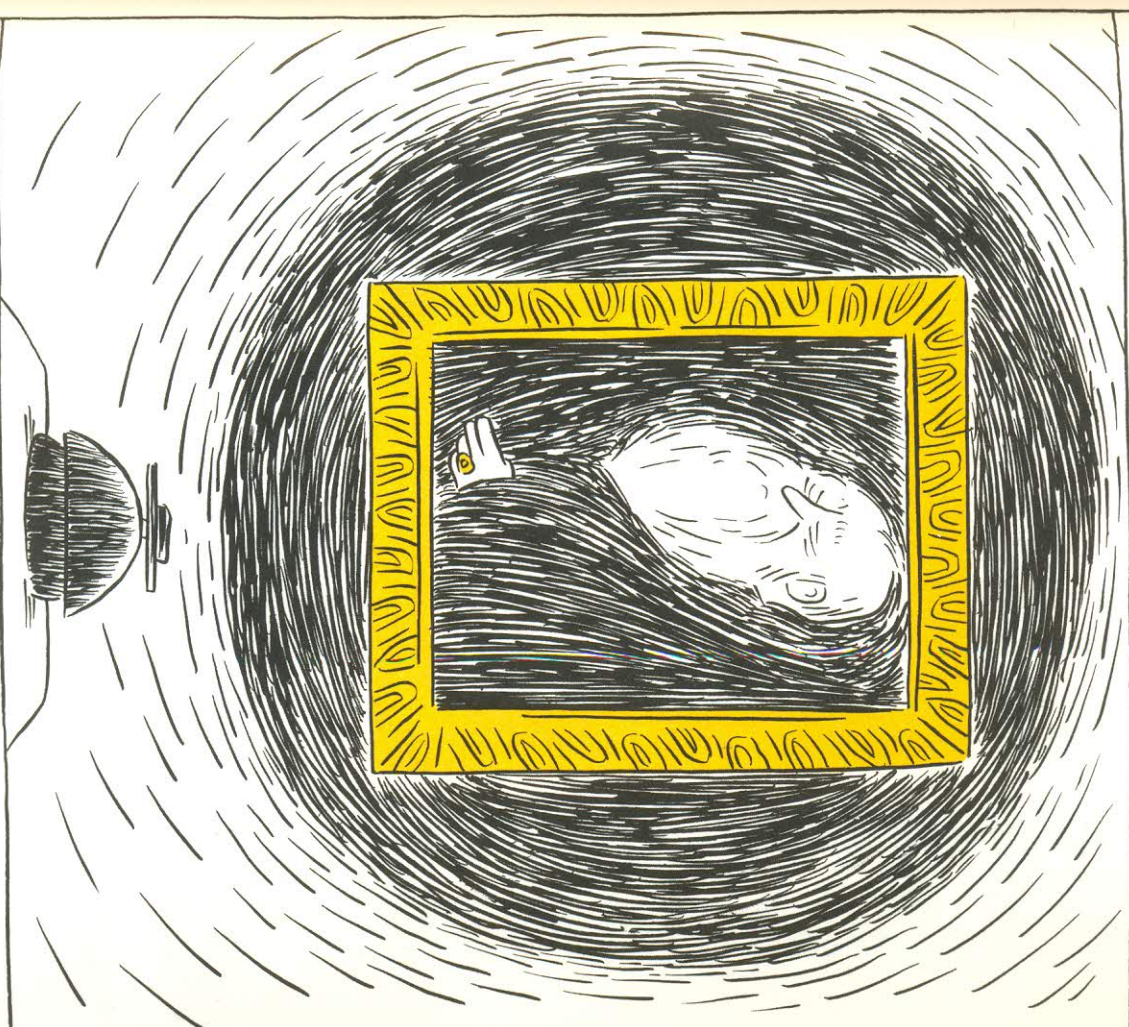
je to tragédie.

Všechny tyto obrazy jsou ovšem výrazem naprosté
bezmocnosti člověka poradit si se sebou samým
i s tím, co ho po celý život obklopuje.

Tak to je, všechny tyto obrazy vyjadřují
tuto bezmocnost, která buď zahanbuje rozum,
anebo rozum ochromuje až k smrti, pravil Reger.

Muž s bílým plnovousem
vzdoroval přes třicet let mému rozumu a citu,
pravil Reger.

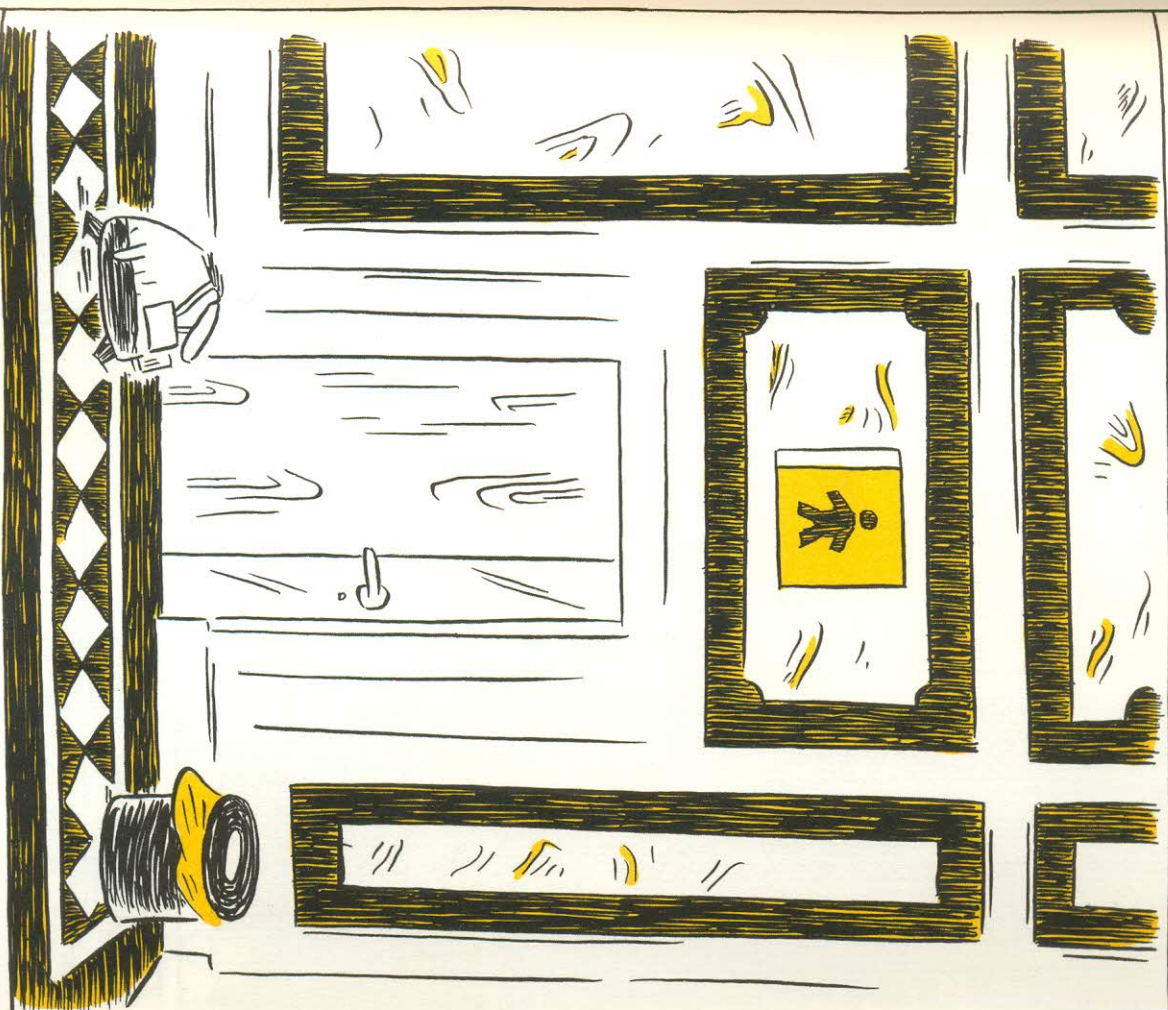
a z toho důvodu je pro mne tím nejcennějším,
co je zde v Uměleckohistorickém muzeu vystaveno.

Umění je to nejvyšší,
ale zároveň to nejjednodušší, řekl.

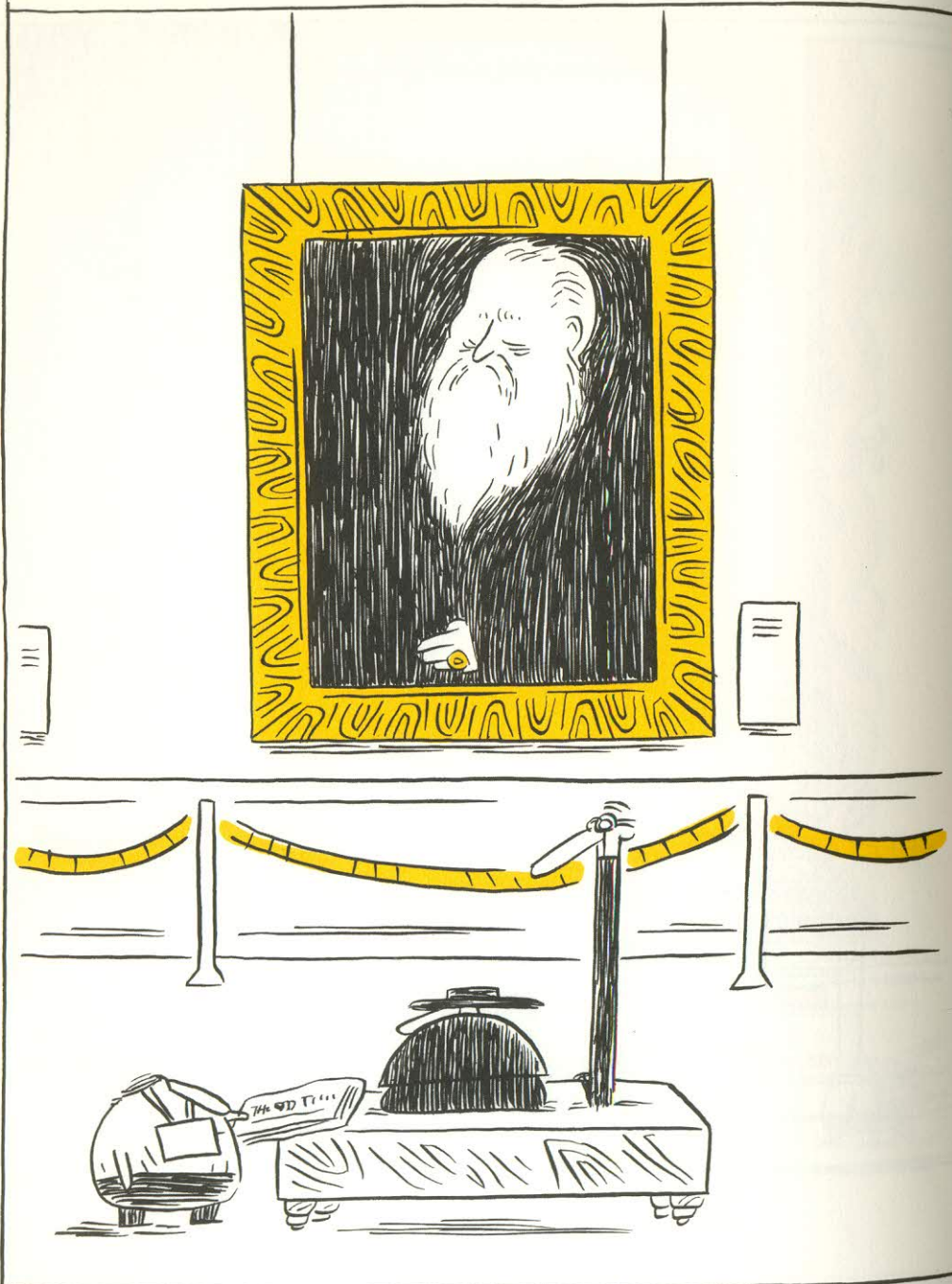
Ale my si musíme prostě namlouvat, že velké
a nejvyšší umění existuje, řekl, jinak upadáme
v zoufalství.

I když víme, že každé umění skončí v bezmoci,
že je směšné, že skončí

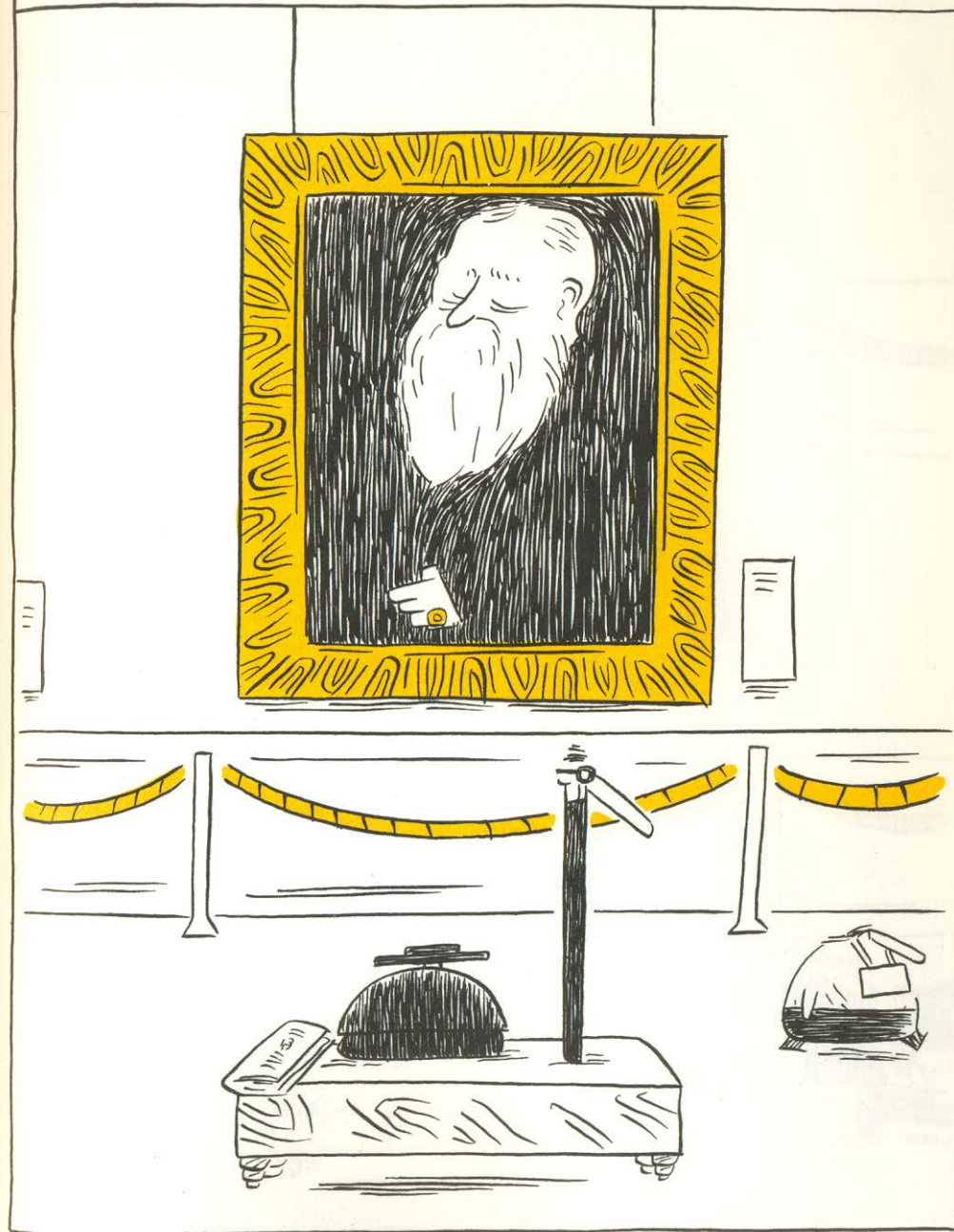

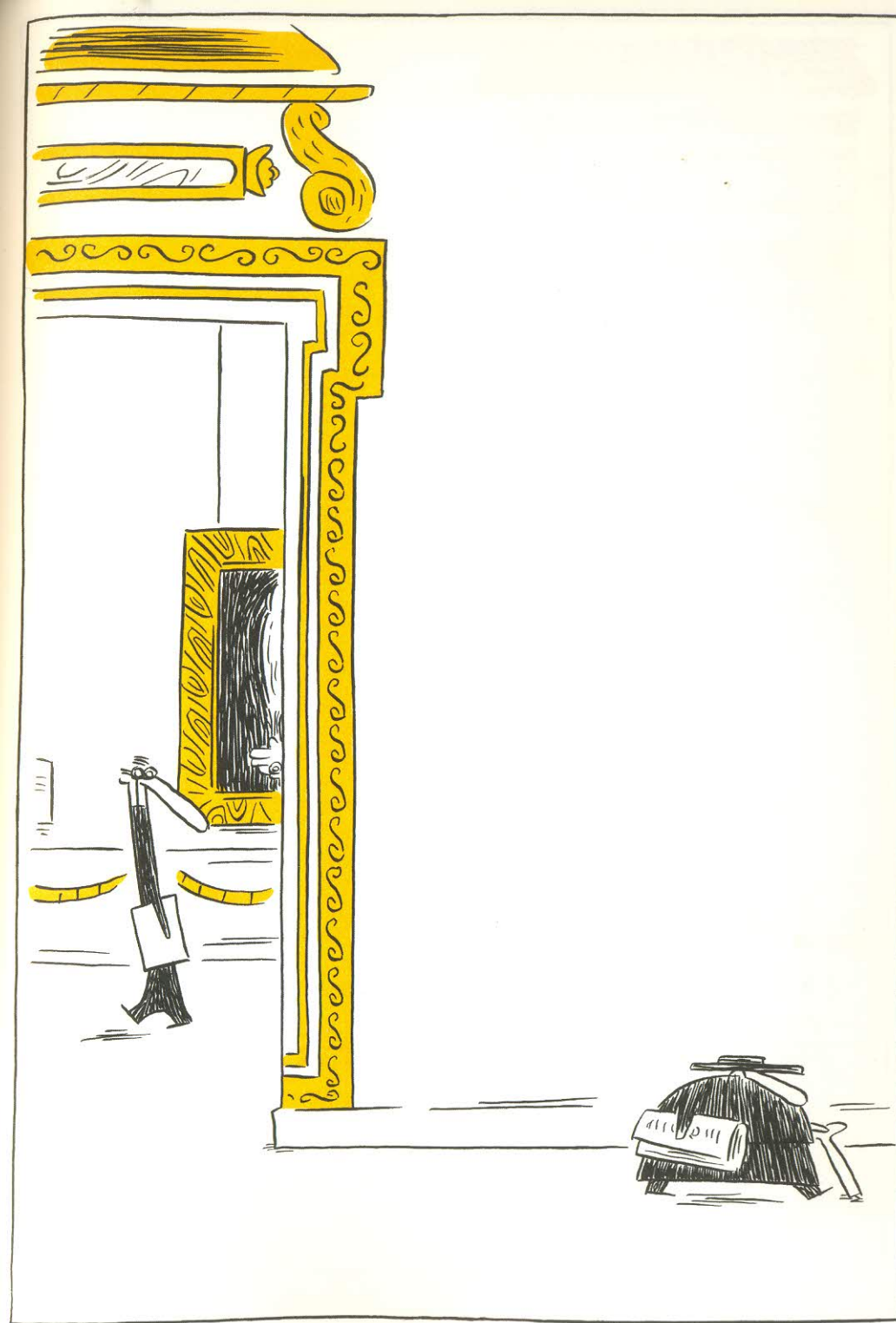
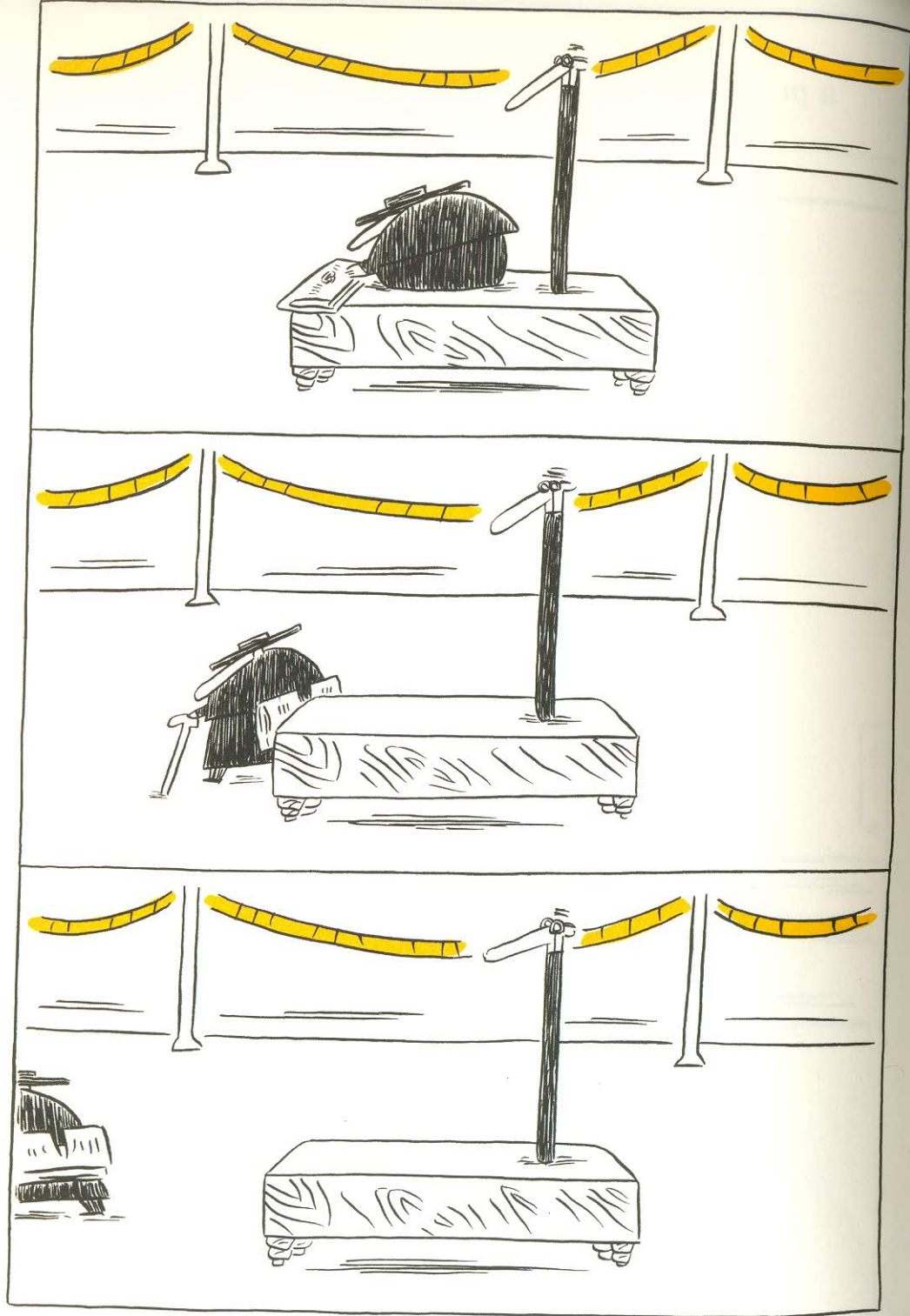
na smetišti dějin.

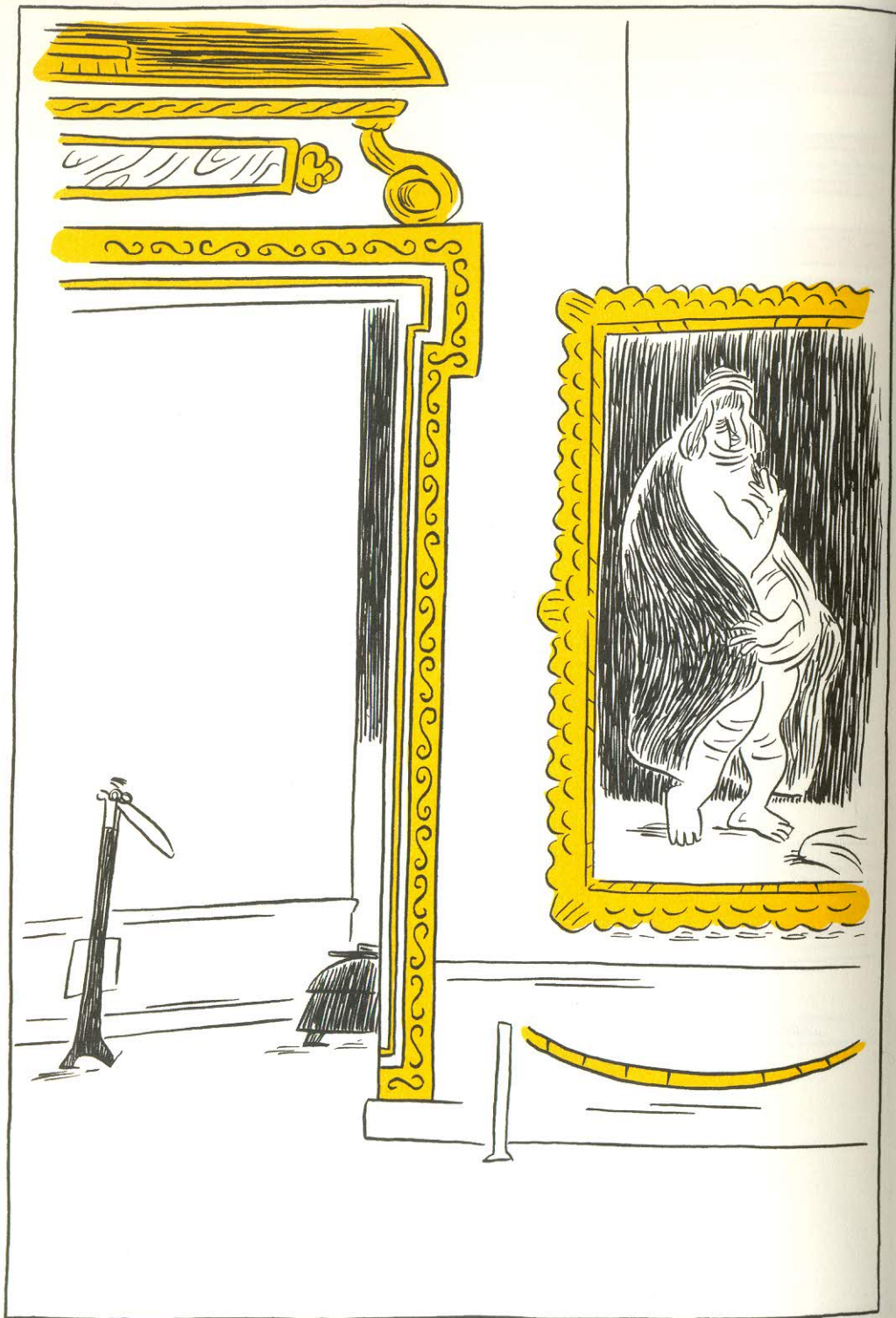
Objevil se Irrsigler a donesl Timesy,
o něž Reger požádal

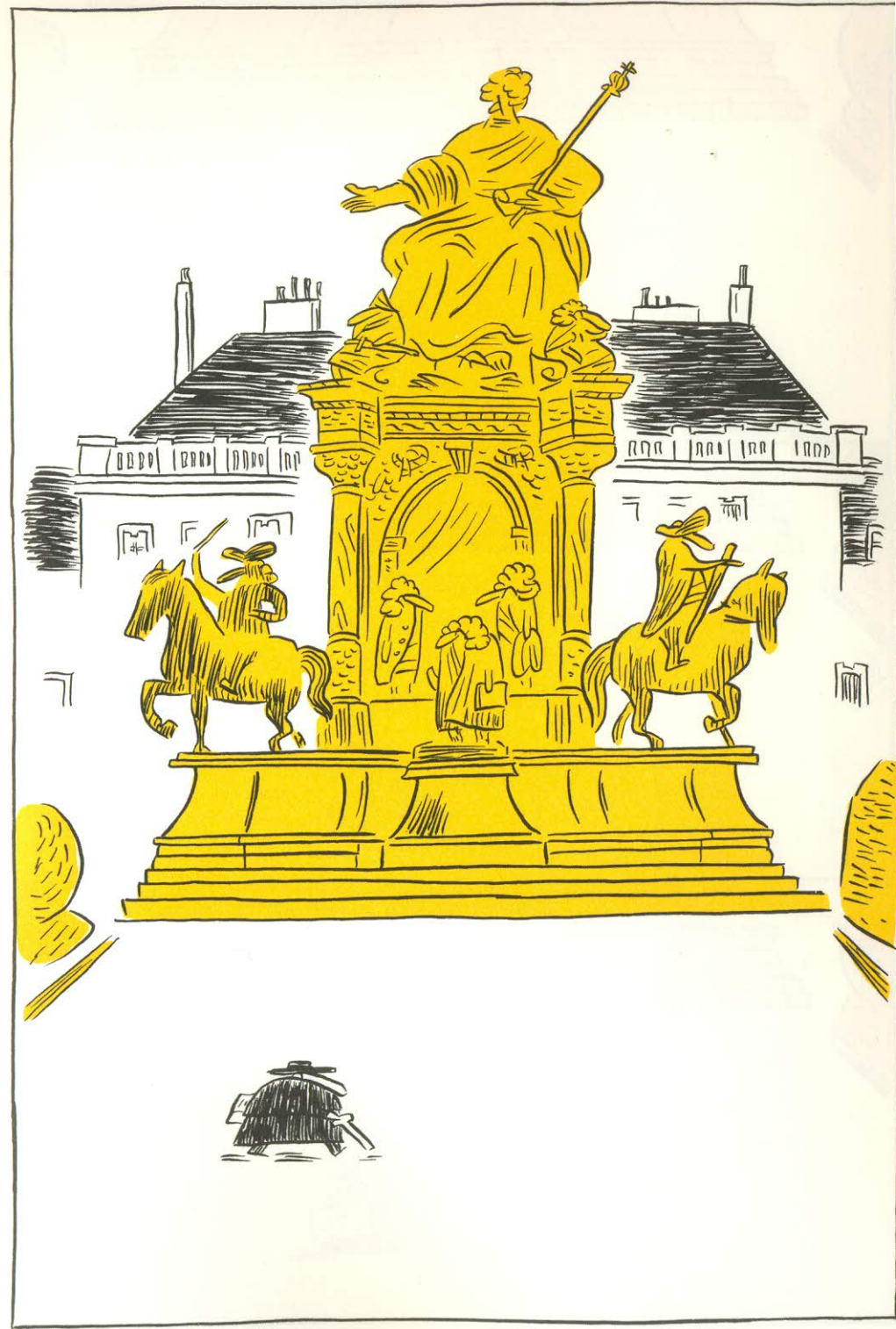
a pro něž Irrsiglerovi stačilo k novinovému stánku
z Uměleckohistorického muzea přejít ulici.

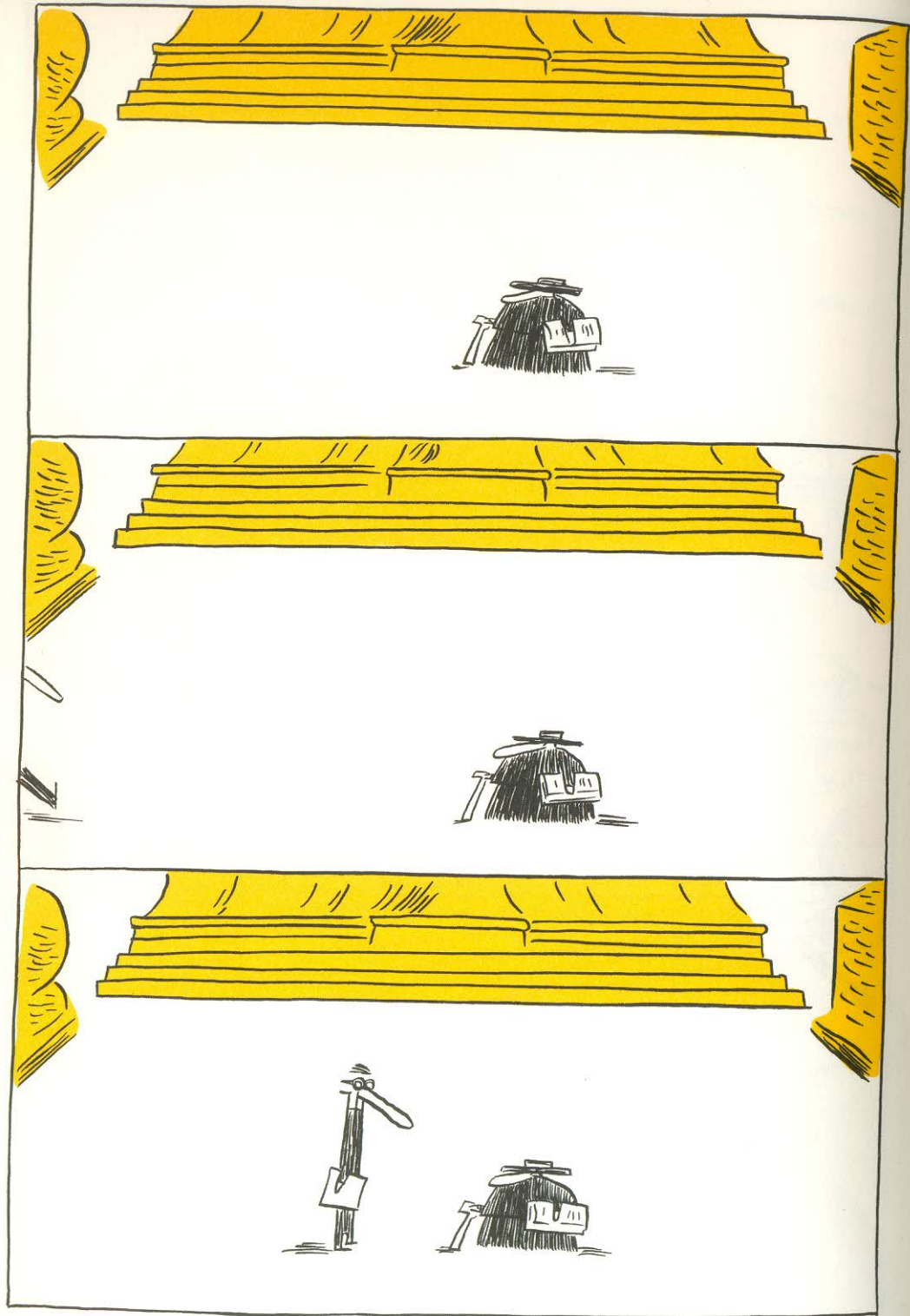

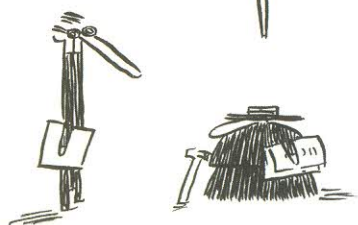

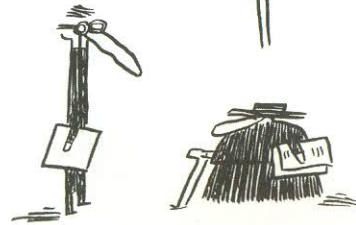
Ale včera mě
napadlo,
zítra si zajdu
do Burgtheatru
a podívám se na
Rozbitý džbán,
já nevím,
jak jsem přišel
na tu myšlenku
zajít si dnes
a jen a jen s vámi do
Burgtheatru
a zhlédnout
Rozbitý džbán.

Pokládejte mě
klidně za blázna,
moje dny jsou
sečteny. Mne
opravdu napadlo,
že byste se mnou
mohl dnes zajít
do Burgtheatru,
koneckonců
Rozbitý džbán je
nejlepší německá
veselohra a
Burgtheater je ještě
přední jeviště světa.

Tři hodiny
jsem se trápil
myšlenkou,
jak vám budu
muset říci, že
byste mě měl
doprovodit na
Rozbitý džbán.

Protože
sám bych na
Rozbitý džbán
nešel.

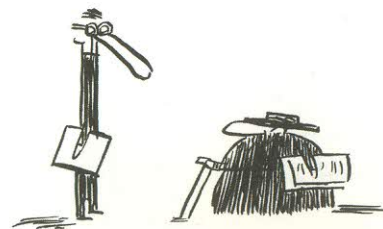
Tři strastiplné
hodiny
jsem si rozmýšlel,
jak vám řeknu,
že jsem zakoupil
dva lístky
na *Rozbitý džbán*,
a přitom *myslel*
jen na sebe
a na vás.

Léta jste
ode mě
neslyšel nic jiného,
než že Burgtheater
je nejohavnější
jeviště světa,
a teď náhle
se mnou máte
jít do Burgtheatru
na Rozbitý
džbán.

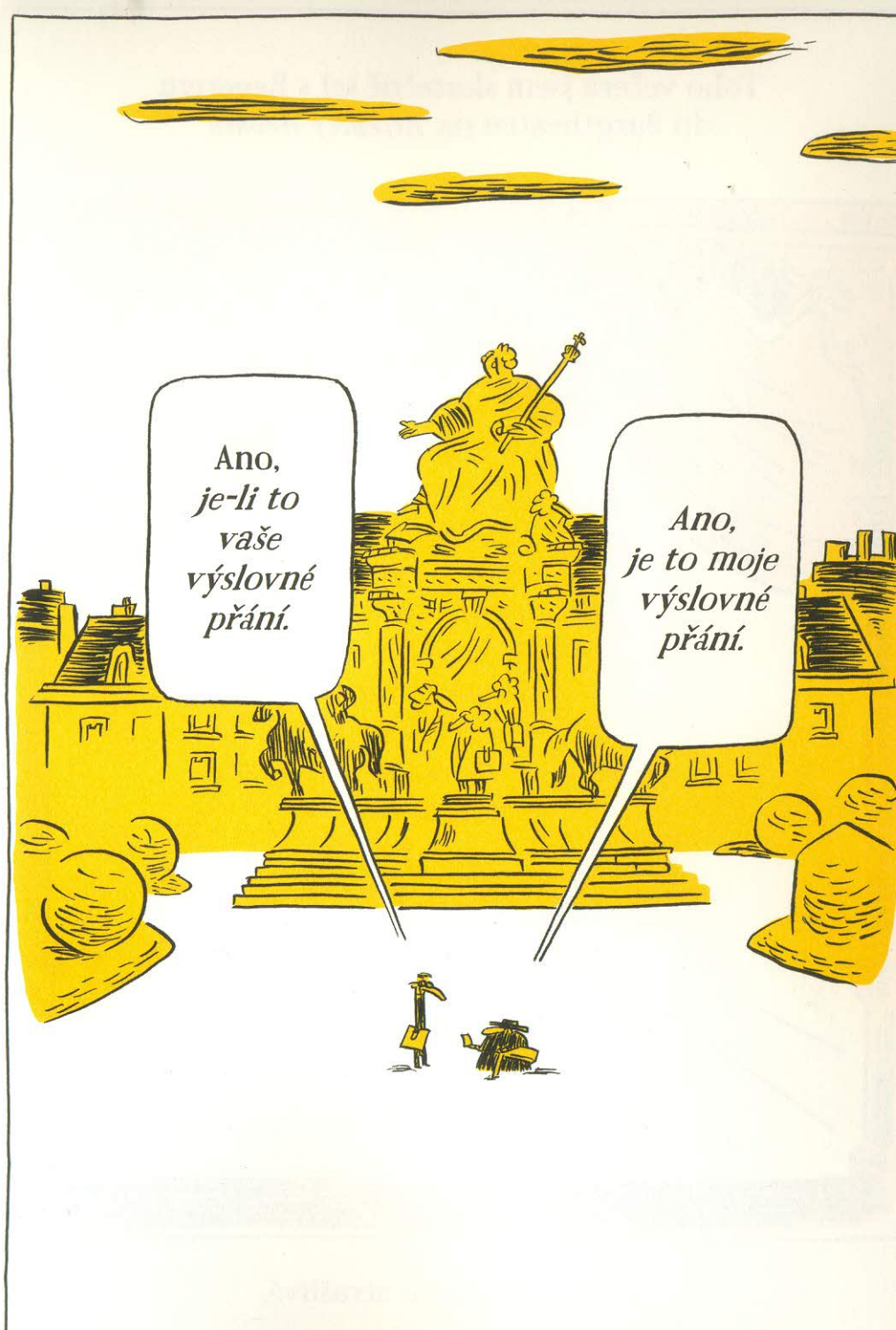

Což je
událost,
kterou by
ani Irrsigler
nepochopil.

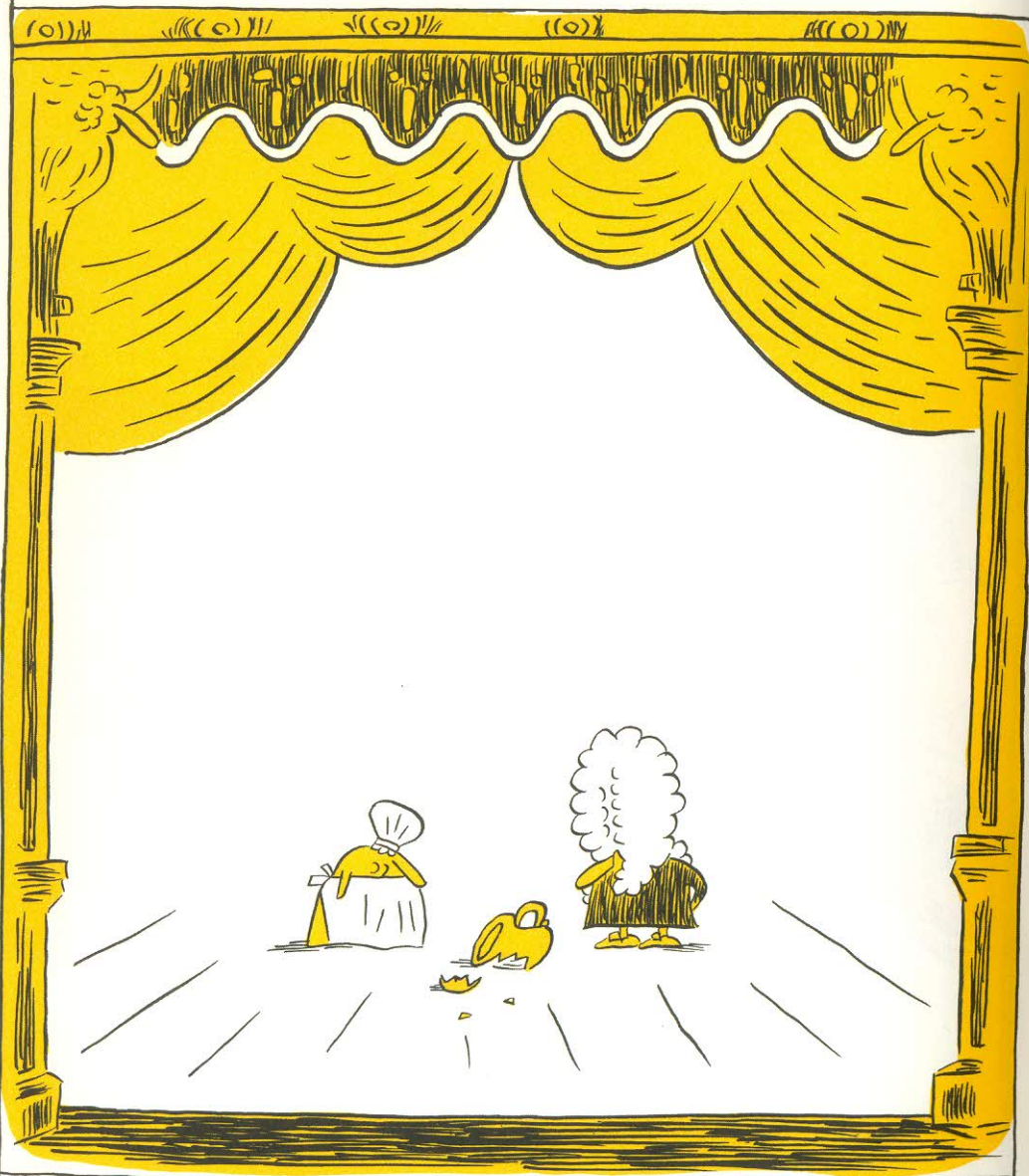
*Přijměte
druhou
vstupenku a
pojd'te se mnou
dnes večer
do Burgtheatru,
sdílejte se mnou
potěšení
té zvrhlé
pošetilosti.*

Ano,
je-li to
vaše
výslovné
přání.

Ano,
je to moje
výslovné
přání.

Toho večera jsem skutečně šel s Regerem
do Burgtheatru na *Rozbitý džbán*.

Představení bylo strašlivé.